UNIVERSAL
LIBRARY
OU_220023
UNIVERSAL
LIBRARY

BROWN
BOOK ONLY

OSMANIA UNIVERSITY LIBRARY

Call No. 892.7 / R71L Accession No. 12115

Author Roediger, Aemilio

Title Locmani fabulae. 1839

This book should be returned on or before the date last marked below.

LOCMANI

FABULAE

QUAE CIRCUMFERUNTUR

ANNOTATIONIBUS CRITICIS

ET

GLOSSARIO

EXPLANATAE

AB

AEMILIO ROEDIGERO

PHIL. DOCT. LINGUAR. ORIENT. PROF. P. O. THEOL. LIC.

SOCIETATIS ASIATICAE PARISIENSIS SOCIO.

EDITIO ALTERA AUCTA ET EMENDATA.

HALIS SAXONUM

APUD SCHWETSCHKIOS PATREM ET FIL.

MDCCCXXXIX.

1839

PRAEFATIO

EDITIONIS PRIMAE.

Solent, qui his temporibus arabica edunt, in eo quam maxime elaborare, ut inedita faciant publici iuris. Quod ego studium summopere laudo, quum plurima in bibliothecis lateant cognitu digna. Sed sunt etiam multa in lucem quidem diu emissa, ea tamen cura nondum tractata eoque studio haudquaquam expolita, ut nostrae aetatis hominibus satisfaciant. In quibus sunt fabulae illae, quae sub *Locmani* nomine circumferuntur. Postquam enim primus Erpenius has fabulas produxerat simplices ac nudas ab omni signorum vocaliumque apparatu, importunus ad easdem accessit Deusingius quidam medicus, qui sinistro studio vocalium defectum compensaturus horrenda monstra vocabulorum composuit huiuscemodi: سِنَّة pro سَنَة fab. 11, كُلُّ وَاحِدٌ fab. 20 eiusque farinae plurima. Iam posteriores editores in hoc Augiae stabulo expurgando unice occupati editionem omnium primam prorsus neglexere. Ac maiore quidem nisu huic labori vacabant Golius et Bernstenius. Nova quaedam subsidia satis quidem exigua attulerat Marcelus; at plerique tamen in Golianis acquiescebant. Fabularum numerum tum additis quatuor postremis auxit nonnullasque ex relicuis secundum codicem Parisinum emendatiores dedit Caussinus, in plurimis tamen ultra Golianas correctiones haud processit.

Caussini denique vestigia persecutus cl. Freytagius librum eximia cura elimavit multoque, quam antea fuerat, politiorem edidit, ut vitia admodum pauca et ea quidem magnam partem leviora relinqueret, e. c. صَعَدَ et سَطَحَ fab. 35, الخَلْق fab. 34, لَحَسَهُ fab. 31, يحطون fab. 24, لَعَلّى fab. 23, الوعد fab. 29 al. Sed praestat singula, quae ad manus mihi fuerunt, adminicula paucis describere.

1. *Editio* igitur *princeps* facta ab Erpenio prodiit Lugd. Batav. 1615. in 8. min., et duplici quidem forma, altera arabica tantum, altera stipata interpretatione latina. Vid. Schnurreri biblioth. arab. p. 212 sq. Ego priore usus sum haud exiguo cum fructu, eoque usu didici, editorum praeter Deusingium neminem eam adhibuisse.

2. Secundam editionem curavit Antonius Deusing Groningensis, de quo supra dictum. Prodiit Lugd. Bat. 1636. in 4. adiuncta Grammaticae Erpenianae. Vid. Schnurrer. bibl. ar. p. 213. cf. p. 44.

3. Tertia insigni curae debetur Iacobi Golii. Exstat in libro: Arabicae linguae tyrocinium etc. Lugd. Bat. 1656. 4. Vid. Schnurrer. l. l. p. 56 sq. Vitia Golius haud pauca partim tacitus correxit, partim in annotationibus subiunctis atque in Erratis.

4. Quarta est Alberti Schultensi, qui paucissimis tantum Golianam auxit. Vid. fab. 6. annot. 7. Adiunctae autem fabulae sunt Gramm. Erpen. editioni novae. Lugd. Bat. 1748. 4., et alteri minus emendatae a. 1767.

5. I. F. Hirtius aliquot fabulas (2. 6. 8. 9. 12. 14. 17. 23. 27. 28. 35. 37.) denuo edidit in Institutionibus l. arab. Ien. 1770. 8. adiectis annotationibus grammaticis p. 342 — 379. Menda Schultens. editionis paene omnia repetiit Hirtius; paucissima ipse tentavit. vid. fab. 37. annot. 2.

6. I. Dav. Michaelis repetiit textum Schultens. in Chrestomathia Gottingae edita a. 1771. 8. iterumque a. 1781.

7. W. F. Hezelius octo fabulas (2. 8. 14. 24. 26. 32. 33. 38.) dedit mendis turbatas in: *Erleichterte arab. Gramm.* Ien. 1776. Accedunt ad easdem annotatiunculae in: *Anweisung zur arab. Sprache.* tom. I. Lips. 1784. In Grammaticae ed. II. (Lips. 1825.) menda plurima servata sunt, pauciora eliminata, nova etiam infuscata.

8. Editio, quam Io. Ios. Marcel (Langlesii auspiciis?) paravit, sic inscripta est: *Fables de Loqman, surnommé le Sage. Edition arabe, accompagnée d'une Traduction française, et précédée d'une Notice sur ce célèbre Fabuliste. Au Kaire, de l'imprimerie nationale. An VIII de la république française.* (1799 *vieux style*). in 4. Textum exhibet ex Goliano et Schultensiano confectum. Bis tantum propriam quandam suam habet scripturam. vid. fab. 4. annot. 7. et fab. 29. annot. 11. Sed in Notis aliquoties codicum quorundam MSS. a se inspectorum laudat auctoritatem. vid. fab. 19. annot. 11, fab. 24. annot. 1, fab. 30. annot. 2, fab. 36. annot. 1. *). Ceterum vocalium signa posita nulla sunt. Exemplaria huius libri apud nos rarissima sunt, meum benigne suppeditavit b. Rosenmueller. Interpretatio gallica denuo edita est Paris. 1803. in 12. quatuor fabulis novis aucta iisdem, quas arabicas primus dedit Caussinus.

9. Porro cum aliis quibusdam Arabum scriptis has fabulas in lucem dedit Anders Svanborg in libro sic inscripto: *Oefningar i Arabiskan.* Upsal. 1802. in 4. p. 1 — 33. addita interpretatione Sueca. Deusingi et Michaelis editiones huic sunt pro fundamento.

10. Paucas fabulas mala cura edidit Herbinus quoque in: *Développemens des principes de la langue arabe moderne.* Paris. 1803. 4. Huius inscitia inprimis hac re arguitur, quod, quum labante calamo excidisset fab. 9. حب et fab. 11. أنتح pro جب et أنتج, ipse tamen latinis quoque litteris adscripsit *hobb* et *antoh*!

11. Editionem superioribus aliquanto emendatiorem curavit Georg. Henricus Bernstein in: *Michaelis arab. Gramm. und Chrestom.* ed. III. tom. 2. Gotting. 1817. 8. p. 3 — 44.

---

*) De his codicibus addubitabat Bernstenius in praef. Chrestom. arab. p. V, rem eam totam fictam clamans atque falsam. Quod nescio an temere fecerit. Nam etsi hoc certum est, tumultuarie factam esse istorum codicum collationem, eo tamen res valde comprobatur, quod tum quae tacito Marcelus in textum intulit fab. 4. et 29., tum quae in codicibus suis se repperisse ait, magnam partem apparent in aliis codicibus. Quod autem titulum quoque arabicum a Marcelo ipso confictum esse contendit, id ex vitio grammatico falso concludit. Quod enim أبو أنعم ibi positum est loco أبي أنعم, id frequenter fit in libris recentioribus. Eiusdem generis alterum vitium est, quod ne animadvertit quidem Bernst., in articulo voc. الامثال positum. Hic enim titulus est: هذا كتاب الامثال لقمان الحكيم ابو انعم.

12. Fabulas XXV secundum Schultensium vix adhibito proprio iudicio recoxit ANDREAS OBERLEITNER in Chrestomathia arab. (Vienn. 1823). p. 219 sqq.

13. Interim iam a. 1819. novam Parisiis fecerat editionem CAUSSIN DE PERCEVAL. Emendationes haud paucas depromsit ex *codice Parisino* (bibl. S. Germ. de Pratis. 540.), ad quem pridem ill. Silvester de Sacy digitum intenderat (*Magasin encyclopèdique.* an VI. tom. 6. p. 353 sqq. et an IX. tom. 1. p. 382 sqq.). Ex eodem codice fabularum numerum auxit Caussinus. Quum enim XXXVII ab Erpenio essent prolatae, hic primus *quatuor* adiecit novas. Quod ad reliquas, editor saepissime peccavit, maxime in vocalium signis ponendis, ita ut hac in re parum Golium superarit. Vid. *Allgem. Litt. Zeit.* 1829. n. 180.

14. Easdem quatuor fabulas novas cum ceterarum fragmentis ex *codice Oxoniensi* (Bodleiano 183.) exhibuit ALEXANDER NICOLL in: Bibliothecae Bodl. codd. MSS. orientalium catalogi partis II. vol. 1. Oxon. 1821. n. 111. p. 104. Sunt ibi scriptae fabulae stilo admodum vulgari et turbato; nihilominus tamen utilissima fuit horum fragmentorum collatio. Vid. infra dicenda de hoc codice Oxoniensi.

15. Editor porro novus isque maxime idoneus exstitit celeb. GEORG. GUIL. FREYTAG, cuius eximiam operam in has fabulas impensam supra laudavi. Bona scripturae genera, quae Caussinus ex Paris. cod. eruerat, pleraque recepit, de recte ponendis vocalium signis apprime sollicitus, atque coniecturis etiam nonnunquam vacans. Oxoniensem autem codicem prorsus neglexit, ut mihi primo licuerit illo uti ad emendandas fabulas.

16. Praeterea autem subsidii plane novi copiam mihi fecit insignis HENRICI EWALDI benevolentia. Is enim, quum nuper Parisiis degeret, nactus ab amico codicem a mercatore ex Aegypto advectum, locos omnes, quibus differret ab exemplari Freytagiano, diligenter enotavit, notata mihi liberum in usum permisit. Cuius officii ut memoriam servarem et publicum quoddam testimonium perhiberem, hunc ipsum *codicem* vocavi *Ewaldianum.* Sic autem est inscriptus: هذا كتاب امثلة لحكيم لقمان وهو رُشد الحكما امين. In fine haec leguntur: تم هذا كتاب الذى هو سبعة وثلاثون امثلة على التمام والكمال بغير زيادة ولا نقصان. Vocalium quidem signa appicta sunt, ita tamen, ut vulgaris et incorrecti sermonis vestigia ubique appareant.

17. Denique aliud criticae factitandae adminiculum memorandum, quod a nemine ante me erat tentatum, mancum id quidem et lubricum, nihilominus tamen utile futurum, si quis caute et circumspecte eo velit uti. *Syntipae* fabulas dico, quas graece e duobus codd. Moscoviensibus primus edidit Christianus Fridericus Matthaei *). Quarum cum Locmanianis fabulis tanta est ex parte similitudo, ut intimus qualiscunque nexus inter utrasque intercedat necesse sit **). Id quod unicuique facile apparebit, qui comparationem ipsarum volet instituere. Multo rarius eiusmodi usum praebuere fabulae Aesopiae (ed. Schaefer. Lips. 1820. et Fr. de Furia. Lips. 1810).

Sed iam iure quodam tuo quaeris, quid post tam multiplices doctorum hominum curas ego potuerim praestare. Est sane longa editionum series, quarum nonnullae suo in genere excellunt. At vides etiam, post nuperas curas accessisse nova adminicula minime spernenda, quibus adiutus novus aliquis editor nonnihil possit proficere. Quid, quod hoc etiam optandum erat, ut ostenderetur, quid superiorum quisque potissimum effecisset, ut lautior prodiret liber. Id vero maxime criticis annotationibus studui assequi.

Sed praeter cetera ad opus suscipiendum me hoc potissimum commovit, quod, quum hae fabulae a patrum memoria in prima tironum institutione solerent adhiberi, peculiari *Glossario* tamen hucusque carerent. Scheidianum enim librum ne obiicias, qui tam ab omni parte mancus est tamque parum aptus ad nostrae aetatis studia, ut eum fugiendum potius tironibus quam adeundum arbitremur. Primum autem id curavi, ut plenum esset Glossarium omniaque in se contineret

---

*) Novam earum editionem curavit Coray. Ceterum Syntipae nomen vel ficticium esse, vel certe ad has fabulas nil pertinere, iure mihi videor contendere. Fabulae ipsae haud ita antiquae habendae sunt.

**) Vid. inpr. Grauert. de Aesopo et fabulis Aesopiis diss. Bonn. 1825. p. 96 sqq. Cui etsi contrariam sententiam sequor in singulis haud paucis, in summa re tamen assentior.

vocabula, quae leguntur in fabulis. Immo, ea quoque adiicienda duxi, quae in annotationibus essent facta. Deinde ut certae essent et contestatae tam formae verborum quam significationes, dedi operam, in eamque rem Arabum scripta adhibui optima quaeque, velut Firuzabadi Kamusum, Hamasae Haririique scholiastas al. Porro quamvis summo brevitatis studio esset utendum, in multis tamen, quo vera significationum series et rectus ex origine ordo stabiliretur, de etymo verborum plusculum disserui, in eaque re videor mihi aliquid effecisse, quod doctorum laude haud prorsus indignum iudicetur. Verum quum unius linguae semiticae subtiliorem cognitionem fere nemo possit acquirere, nisi reliquas circumspiciat, tum in etymologicis accurate facta ipsarum comparatione maxime opus est. Itaque in tironum usum consona cognataque vocabula plerumque breviter indicavi, quo ad semiticarum dialectorum coniunctum studium incitarentur. Etymologicas demonstrationes varias vide sub vocc. أمّا, إن et أنّ, بقل, جد et جاد, جعل, جاب, حج, حوصل, حقر, حل, حال, خروف, خلص, دكان, رب et ربح, شرك, صحفة, صلى, صار, عند, نفع, it. جرد, حش, حطب, حم, خص, دغل, دنا, دام, ذل, شجر, غفل al. Ubi vero longiorem disquisitionem instituti ratio non ferebat, ibi significationum certe potissimarum ordinem verum restituere earumque nexum monstrare conatus sum, ut in حق, دبر, سام, صلح, فقر, قصف, مثل, ولى al. Tum ea potissimum vocabula diligenter exposui, quae novitia sunt vel in lexicis vulgatis desiderantur, ut جو sub جوى, جوز, خلقين, شوحة. Per totum autem fabularum librum orationis quaedam pravitas cernitur in syntaxi verborum, quam omnem singulis quibusque locis notare longum est; reliqui igitur ipsi tironum institutioni. Ceterum prorsus tollere huiusmodi naevos sine codicum manu scriptorum auxilio, religio erat. Quicquid est enim de Locmano eiusve

aetate statuendum *), hoc tamen certissimum mihi est, has, quae sub eius nomine circumferuntur, fabulas ad graecarum exemplum et eo quidem tempore demum litteris consignatas esse, quum iam Arabum lingua in peius iret. Quae sententia, ut a summo Sacyo est defensa, ita, credo, apud omnes illius linguae satis peritos scrupulum amplius non habet. Itaque praepostere faceret, qui sine codicum auctoritate naevos illos omnes exurere atque vulgaris sermonis vestigia ubique vellet delere. Eaque res me commovit, ut in variis locis ad primae editionis scripturam mallem redire, quam recentiorum correctiones sequi. In vocalibus tamen apponendis, quoad eius fieri potuit, politiorem sermonem, quo tironum commodo prospicerem, diligenter restitui.

Dab. Hal. Sax. a. d. VII. kal. Octobr. MDCCCXXX.

---

*) Vide H. Ferd. Wuestenfeldi diss. de scientiis et studiis Arabum ante Mohammedem et de fabulis Lokmani. Gotting. 1831. p. 23—40.

PRAEFATIO

EDITIONIS SECUNDAE.

Evenit, quod vix exspectaveram tam brevi temporis intervallo, ut omnibus huius libri exemplaribus distractis nova mihi editio esset adornanda. Qua quid praestare studuerim, nunc paucis dicendum. Ac primum quidem quum criticae factitandae nova quaedam adminicula nactus essem, operam dedi cummaxime, ut horum ope adiutus librariorum menda tollerem et rude horridumque orationis genus, quod his fabulis inest, demtis aliquot apertis vitiis, si fieri posset, comtius et elegantius redderem vel saltem minus nocuum tironibus, qui hoc libro solent uti. Inprimis autem largum fructum cepi ex duobus codicibus MSS., Parisino altero, altero Oxoniensi *). *Parisinum* dico illum, quem supra commemoravi p. VI, qui dudum quidem a b. SACYO et CAUSSINO nonnullis locis adhibitus, totus autem a FLUEGELIO demum exhaustus est. Is enim diligenter, ut solet, hunc codicem examinavit annotataque sua SCHIERIO permisit, qui Locmani fabulas gallica interpretatione et glossario auctas edidit anno 1831. *Oxoniensem* vero codicem (Bodleianum 183. vid. supra p. VI) excutiendi atque describendi gratiam mihi fecit V. S. R. REAY, bibliothecae inclytae Bodleianae praepositus, qui intercedente V. S. R. CURETON, Musei Britannici praefecto, hanc provinciam benigne in se suscepit. Quibus viris eo maiores ago gratias, quo mihi huius codicis usus utilior

*) Vocalium signa, quibus codex uterque caret, ego tironum causa plerumque adieci.

fuit. Sero cognovi, praeter hunc alterum codicem asservari in eadem bibliotheca, qui in cl. Puseyi Catalogo numerum habet CCCXLIX, et his verbis describitur (l. c. pag. 344 sq.): „Codex bombycinus, forma octon., foliis 82, olim Io. Batt.ae Du Vallii, Regii Lingg. Orient. Interpretis. Est Autographus, satis luculenter, sed imperite exaratus, Nasrallae Ibn Iohanna, vulgo dicti Ibn Alkelh, ابن الكلح (ut fere pro certo affirmarim, codice dicto XXXI et Bodl. 183 cum hoc comparatis), qui Venetiis commorabatur annis C. 1592 et 1607. Complectitur Syntagma Proverbiorum et sapienter dictorum, et varia ad scientiam ethicam pertinentia undique collecta, adiecta duplici inscriptione نظم الجوهر Contextus Gemmarum, et كتاب بستان الحكما وقاعدة الحكمة Liber Horti Sapientum et Fundamenti Sapientiae. Disseritur in Praefatione de praestantia hominis super cetera animalia, et animi eius facultatibus variis. . . . . In codice haec comprehenduntur: . . . . N. 7. *Fabulae Locmani* quadraginta et una, eaedem omnino numero et argumento quae continentur in codice CXI, non tamen sine lectionis varietate, a fol. 53 ad fol. 62."

Editiones harum fabularum, praeter Schierianam modo commemoratam, post editionem meam priorem hae mihi innotuerunt:

1) Erpenii gramm. arab. cum *fabulis Locmani* et glossario ed. Morso. Panormi 1796. 8.

2) Editio *Calcuttensis* in libro: *The Arabic Reader*, *or Select Extracts from various Arabic writers.* 1828. 8. p. 47 sqq. Editor quis sit, nescio; hoc tamen compertum habeo, eum exemplar Golianum vel huic simillimum oculis usurpasse, in quo emendando passim quidem successum habuit, sed nimium quantum ad arbitrium suum egit. Praeter quatuor fabulas extremas quartam quoque neglexit; MSS. codicibus nullis usus est.

3) Raskii editio (Havn. 1831. 8.) meam, exceptis paucis locis, vestigiis insequitur, id quod auctor eius ingenue fatetur. Fabulam quadragesimam praetermisit. Glossario conficiendo supersedit.

4) Fabulas novem et viginti Chrestomathiae suae (Paris. 1834. 8.) inseruit cel. HUMBERTUS Genevensis.

5) Denique nominandus liber: *Fables de Lokman, adaptées à l'idiome Arabe en usage dans la régence d'Alger, suivies du mot-à-mot et de prononciation interlinéaire par* I. H. DELAPORTE, *fils, sécrétaire interprète de l'intendance civile. Alger* 1835. 59 *pagg.*

His adiutus subsidiis critica ratione has fabulas retractavi, locos mendosos correxi, hiulcos explevi, dubios coniectura tentavi. (Vid. fab. 3. l. 1. fab. 4. l. 4. fab. 9. l. 3. 4. fab. 13. l. 3. fab. 14. l. 4. fab. 18. l. 5. fab. 20. l. 2. fab. 23. l. 4. fab. 24. l. 6. fab. 27. l. 4. fab. 32. l. 2. 3. fab. 34. l. 4. 5. fab. 35. l. 4. fab. 36. l. 1. fab. 37. l. 2. fab. 41. l. 5 al.) Glossarium quoque passim emendavi et, ubi opus erat, auxi. (Vid. inprimis برد, بعوض, جردون, جمل, جيب, حوز, حية, خلقين, سبح, مسلخ, شوحة, عجب, منقلب, نمس al.) Nihil autem magis exopto, quam ut hac quoque opella mea Arabicarum litterarum studium in dies latius propagetur ac laete crescat.

Hal. Sax. kal. Decembr.
MDCCCXXXVIII.

AEM. ROEDIGER.

GLOSSARIUM.

أَبٌ *pater*. Stat. constr. nom. أَبُو, gen. أَبِي, acc. أَبًا. plur. آبَاءٌ. — أَبُو ٱلْحُصَيْنِ *pater munimenti parvi* i. e. *vulpes*. fab. 6. cf. Harir. 49. p. 581. أَبُو ٱلْحِصْنِ idem (Kamus.).

أَبَدَ *perennavit* (pr. seorsum processit, cf. h. et aram. אבד oberravit, periit).

أَبَدٌ *sempiternitas*. أَبَدًا *in sempiternum*. أَبَدَ ٱلدَّهْرِ *unquam* fab. 17.

ابْنٌ *filius*. vid. بنى.

أَتَى F. يَأْتِي *venit* c. الى vel acc. p. locive. Aram. et hebr. poet. id.

أَثَرٌ et أَثْرٌ *vestigium*. pl. آثَارٌ. Cf. aram. אַתַר locus, בָּאתַר, בָּתַר in vestigio, post.

اثْنَانِ *duo*. vid. ثنى.

أَجَلَ (pr. volvit. cf. hebr. גלל; hebr. et syr. עגל, مَجَلَةٌ volumen, it. גרר al.) 1) *volvit* aliquid (mali) in aliquem c. a. r. et على p. 2) *collegit*, *convolvit* undique (lucrum). cf. جَلَّ convolvit, nec non hebr. אָגַר collegit. 3) med. i. *moram traxit*, quasi cum molestia se devolvit. cf. جَلَّ gravis, difficilis, magnus fuit. V *convolvit se in unum*, *confluxit* (multitudo).

أَجَلٌ *causa* (ut سَبَبٌ, rabb. סִבָּה causa, a סב). لِأَجْلِ c. gen. (rei) *causa*, *propter* (rem). مِنْ أَجْلِ id.

أَحَدٌ *unus*. fem. إِحْدَى.

أَخٌ *frater*; *socius*. pl. إِخْوَةٌ, إِخْوَانٌ.

أَخَذَ F. u. *cepit*, *accepit*, *sumsit* c. a. (hebr. אָחַז, aram. אֲחַד).

آخِرٌ fem. ة *posterior*, *postremus* (hebr. אַחֲרוֹן). Fem. subst. *postremum*.

extremum. اَلْآخِرَةُ *extrema vita et post mortem futura.*

آخَرُ *alter, alius* (h. אַחֵר). Fem. أُخْرَى.

آدَمُ *Adamus.* اِبْنُ آدَمَ *filius Adami* i. e. *homo mortalis.* بَنُو آدَمَ *homines.*

اِذْ hebr. אֵז, germ. *da* 1) *ecce* c. ب fab. 40. 2) *quum, quod* fab. 9.

اِذَا *ecce; quum.*

اِذَنْ, اِذًا *tum.*

أَرْضٌ *terra.*

أَسَاتَ vid. سَاءَ.

أَسَدٌ *leo.*

أَسَرَ F. i. *constrinxit, ligavit* (hebr. et aram. אסר). V *cunctatus fuit.*

أَسْرٌ *lorum*, quo aliquid constringitur. شَيْءٌ بِأَسْرِهِ *res cum loro suo* i. e. *universa.* Eodem modo usurpant بِرِمَّتِهِ cum fune suo. Hoc inde natum volunt, quod, si quis camelum vendiderit cum loro, quod in collo est, totum vendidisse dicatur.

radix (pr. iunctura, cf. وصل, hebr. אֵצִיל commissura, articulus).

أَصُلَ *firmus fuit*, de radicibus fab. 22.

أَكَلَ F. u. nom. act. أَكْلٌ *edit, comedit, voravit* c. a.

أَلْ articulus.

اَلَّذِي fem. اَلَّتِي pronom. relat. *qui, quae, quod.*

أَلَّا pro لَا أَنْ vid. أَنْ. — إِلَّا vid. إِنْ.

الخ (scrib. compend.) = إِلَى آخِرِهِ *usque ad extremum, et cetera.*

إِلَهٌ, أَلَاهٌ *numen, deus.* c. artic. اَللّٰهُ *Deus.* (h. אֱלוֹהַּ, aram. אֱלָהּ.)

إِلَى praepos. *ad, usque.* hebr. אֶל. إِلَى أَنْ *usque dum.* إِلَى حَيْثُ *quocunque.*

أُمٌّ *mater.*

أَمَّا particula transitioni adhibita: *quidem, igitur, quod attinet ad.* (Fortasse contractum ex أَنْ مَا, ut proprie sit *ecce quod.* cf. أن.)

أَمَرَ F. u. *mandavit* alicui aliquid c. a. p. et ب r. (hebr. et aram. אמר protulit, dixit, edixit.) III *consultavit* c. a. p. et فِي r. VI *consilium invicem inierunt, decreverunt* sq. أَنْ fab. 36. VIII id.

[illegible] *edictum*; *negotium*, *res*. plur. أُمُور. (hebr. אֹמֶר, cf. דָּבָר.)

si. hebr. אִם, syr. ܐܢ. (proprie, ut videtur, *ecce*! cf. ἤν, quod est ipsum lat. *en*, [illegible] en, si. cf. etiam إِنْ et إِذَا.) وَإِنْ *etsi*, *etiamsi*. إِنْ لَا contr. إِلَّا *nisi*.

إِنَّ (ortum ex إِنْ ut hebr. הִנֵּה ex הֵן) propr. *en*, *ecce* c. a. nominis subsequentis vel pronominis, ut إِنَّهُ. Saepissime hac particula utuntur ad ordiendum sermonem, ac tum quidem saepe vertere licet: *sane*, *utique*, *equidem*. إِنَّمَا *tantummodo*.

أَنْ et أَنَّ *quod*, *ut*. Illud ponunt ante verbum, quod in subiunctivo, hoc vero ante nomen, quod in accusativo est. (Primitus autem ab إِنْ et إِنَّ haud videtur diversum fuisse.) لِأَنَّ *propterea quod*. أَنْ لَا contract. أَلَّا *ut non*, *ne*.

أَنَا *ego*.

أَنْتَ m. *tu*. fem. أَنْتِ. Plur. m. أَنْتُمْ *vos*. fem. أَنْتُنَّ.

إِنْسٌ *genus humanum*.

إِنْسَانٌ *homo*. plur. نَاسٌ.

أَنَسَ, أَنِسَ et أَنَّسَ *familiaris fuit*, *assuevit* c. إِلَى p. fab. 5.

أَنَفَ *praecessit*; *ad novum intactumque pabulum pervenit*, *pede calcavit pabulum non depastum*.

أَنَى *appropinquavit tempori suo*; *tempestivus fuit*. med. i. *tardavit*, *morum traxit*. V *exspectavit tempus*, *cunctatus fuit*; *lenitate et industria usus fuit*. (Vicinum est آنَ med. Ie: tempestivus fuit, lassus fuit, et وَنَى q. v.)

أَوْ *aut*, *vel*, *sive*. hebr. אוֹ.

أَوَّلُ fem. أُولَى *prior*, *anterior*, *primus*. أَوَّلًا adv. *primum*, *primo*, *antea*.

أَهْلٌ *familia*, *familiares*. fab. 3. (pr. tentorium, אֹהֶל. cf. בַּיִת.) أَهْلُ بَيْتِهِ *familiares eius*. fab. 7. *populus*, *incolae* (urbis). fab. 1; item *dignus* aliqua re c. ب vel ل r. vel c. gen., ut v. c. familiares beneficii dicantur, qui ipso sint maxime digni. vid. fab. 18.

أَيٌّ *quisnam? quae? quod?* لِأَيِّ سَبَبٍ *quamnam ob causam?* أَيُّهُمْ *quis eorum*.

أَيُّهَا et يَا أَيُّهَا adv. vocandi *o*! Nomen vocati semper est in [illegible]

minat. atque articulo definitum. fab. 33.

آدَ F. يَئِيدُ *firmus*, *validus fuit*. (Cf. hebr. מְאֹד valde.) II *firmavit*, *corroboravit*. V تَأَيَّدَ *firmatus*, *corroboratus fuit*.

آضَ *reversus est*. (Cf. hebr. עוד, عَادَ.)

أَيْضٌ nom. act. *reversio*. أَيْضًا adv. *iterum*, *etiam*. Cf. hebr. עוֹד.

أَيْلٌ, أَيَلٌ, أَيِلٌ et أَيِّلٌ *cervus*. hebr. אַיָּל syr. ܐܝܠܐ.

أَيْنَ *ubi*? hebr. אַיִן in מֵאַיִן unde.

ب

بِ praepos. insepar.: *in*. est loci et temporis; it. instr., ut عَضَّهُ بِأَنْيَابِهِ *momordit eum dentibus suis*. fab. 31. بِقُرُونِهِمَا *cornibus suis* (petierunt eum) fab. 1. porro societatis, ut ذَهَبَ بِهِ *abiit cum illo* i. e. *abstulit illud*. fab. 21. — ظَفِرَ بِهِ *vicit eum*. fab. 20.

بَئِسَ F. a. *miser*, *malae conditionis fuit*. In exclamatione utuntur formula بِئْسَ *quam malus est*! Vid. Ewald. gr. ar. I, 499. بَؤُسَ F. u. *strenuus*, *fortis fuit* (propr. atrox, malae indolis fuit. cf. aram. באשׁ).

بَأْسٌ nom. act. *strenuitas*, *fortitudo*.

بَحَرَ *fidit* (ut بَقَرَ, cf. בָּחַר segregavit, delegit).

بَحْرٌ 1) *fissura*; 2) pl. بِحَارٌ, بُحُورٌ *mare*, et *flumen magnum*.

بَدَّ F. u. *separavit*, *disiunxit*, *dispersit*. V n. a. تَبَدَّدَ *separatus*, *dispersus fuit*.

بَدَرَ F. u. *properavit*, *festinavit*, *accurrit* ad aliquem vel aliquid c. إِلَى. III n. a. مُبَادَرَةٌ id., *festinanter fecit* rem c. إِلَى r. fab. 27.

بَرَّ F. i. a. (pr. dissectus, separatus, segregatus, selectus, *purus fuit*, inde) *pius fuit*. VIII *separatus fuit*. Cf. بَرِئَ purus, liber, immunis fuit. (A *separando* apud Hebr. est *eligendi* potestas.)

بَرٌّ 1) *purus*, *pius*; 2) *campus* (isque propr. purus a domibus et arboribus), *desertum*. Cf. hebr. בַּר vacuus Prov. 14, 4.

بَرِّيٌّ *campestris*, *agrestis*. fab. 15.

بَرَدَ (pr. secuit, cf. بَرَّ, فَرَدَ) 1) *lima-*

vit ferrum c. a. 2) *friguit* (cf. gelu acutissimum Horat., *schneidende Kälte*), *grandinavit*.

بَرْدٌ *frigus*. مِبْرَدٌ *lima*.

بَرْغَشٌ, nom. unit. بَرْغَشَةٌ *culicum genus*. fab. 13. annot. 1. cf. بعوض id., et بُرْغُوثٌ hebr. פַּרְעֹשׁ pulex.

بَرَكَ F. u. *flexit genua*. III *bene precatus fuit*, *benedixit* alicui, *fortunatum reddidit* eum Deus c. a. vel ل vel في vel على p. hebr. בֵּרֵךְ.

بِرْكَةٌ *piscina*, *aquae receptaculum*. hebr. בְּרֵכָה.

مُبَارَكٌ part. pass. coni. III. *fortunatus*.

بُسْتَانٌ pl. بَسَاتِينُ *hortus*. pers. بوستان.

بُسْتَانِيٌّ *hortulanus*.

بِسْمِ ٱللّٰهِ *nomine Dei*. (اِسْمٌ *nomen*.)

بَصُرَ *videns*, *intelligens fuit*.

بَصِيرَةٌ *visus*, *intelligentia*.

بَضَعَ F. a. *fidit*, *secuit* c. a. hebr. בָּצַע, aram. בְּזַע.

بَضْعَةٌ *pars resecta*, *frustum*.

بَطُؤَ *tardus fuit*, *lente processit*. V n. a. تَبَطُّؤٌ *cunctatus fuit*, *moram traxit*.

بَطْنٌ *venter*.

بَعُدَ et بَعَدَ *distitit*, *longius abfuit*. V *recessit* ab aliquo c. من. fab. 26. VI id.

بَعْدُ ady. *postea*. فِيمَا بَعْدُ id. fab. 25.

بَعْدَ praep. *post*. بَعْدَ ذٰلِكَ *posthac*.

بَعِيدٌ *distans*, *dissitus*, *longinquus*.

مِنْ بَعِيدٍ *e longinquo*.

بَعَّضَ II *partitus est*.

بَعْضٌ 1) *pars*; 2) *nonnulli* c. gen.; 3) *aliquis* c. gen.

بَعُوضٌ collect. *culex*. nom. unit. بَعُوضَةٌ. Vid. Burckhardti proverb. 449. Idem culicum genus in Aegypto vocatur ناموس q. v. Ellious Bocthor dict. II, 73: *Moucheron* ناموسة, بعوضة, it. II, 75: *Moustique* ناموسة, it. I, 218: *Cousin* ناموس, بعوض, برغش.

بَغَا F. i. *expetivit*, *quaesivit*.

بَقَرٌ coll. *boves*. hebr. בָּקָר.

بَقَلَ pr. fidit, dein *prorupit*, *prodiit*; *germinavit*. aeth. ᑎᑫᐱ: id.

بَقْلٌ *herba ex semine nata*, *olus*. (Aeth. ᑎᑫᐱ: germen, planta. syr. ܒܩܠܐ id., et baculus. cf. hebr. מַקֵּל.)

بَقِيَ F. يَبْقَى *superstes fuit*, *mansit*. IV *superstitem servavit*.

بَلْ particula, qua negantur vel corriguntur, quae modo dicta sunt, propr. *non*, *minime* (hebr. בַּל), *quin*, *quinimmo*, *at vero*.

بَلَّ F. يَبُلُّ *madefecit*.

بَلَدَ *substitit*, et *commoratus fuit* in loco c. ب l. V *huc illuc impulsus fuit*.

بَلِعَ F. a. *deglutivit* c. a. hebr. בָּלַע.

بَلَغَ *pervenit* c. a. بَلَغَهُ أَنْ *pervenit ad eum* (nuntius), hoc vel illud factum esse. fab. 33.

بَلَا F. u. et i. 1) *exploravit*, *tentavit*; 2) *afflixit* c. a. p. et ب r.

بَلَاءٌ 1) *experimentum*, *tentamen*; 2) *afflictio*, *aerumna*.

بَنَى F. i. *condidit*, *aedificavit*.

ابْنٌ *filius*, et de brutis *pullus*. fab. 18. Plur. أَبْنَاءٌ et بَنُونَ. ابْنُ جِنْسِهِ *homo eiusdem generis ordinisve*. fab. 37. 40.

بَابٌ pl. أَبْوَابٌ *porta*, *ianua*.

بَاسَ F. يَبُوسُ *osculatus est*.

بَهَجَ F. a. *exhilaravit* c. a. med. i. *hilaris fuit*, *exsultavit*. VIII id. c. ل ob rem.

أَبْهَمَ IV *clausit*. X *obmutuit*. aeth. ∩U∞: id.

بَهِيمَةٌ pl. بَهَائِمُ *animal brutum*, *iumentum*. hebr. בְּהֵמָה.

بَهُوَ, بَهِيَ et بَهَا *venustus*, *pulcher fuit*, *nituit*.

بَهِيٌّ *pulcher*, *nitens*.

بَيْتٌ pl. بُيُوتٌ, أَبْيَاتٌ *tentorium*, *domus*.

بَاضَ F. يَبِيضُ 1) *superavit albedine*; 2) denom. a بَيْضٌ *ova excrevit* avis. IX ابْيَضَّ n. a. ابْيِضَاضٌ *albus fuit* vel *evasit*. cf. hebr. בוּשׁ, בוּץ.

بَيْضٌ coll. *ova* (ab albedine dicta). nom. unit. بَيْضَةٌ *ovum* unum. Hebr. בֵּיצִים, aram. בֵּיעָא.

بَيَاضٌ *albedo*, *candor*.

أَبْيَضُ *albus*. fem. بَيْضَاءُ, pl. بِيضٌ.

بَاعَ F. يَبِيعُ n. a. بَيْعٌ *vendidit* c. a. r. et p. vel c. a. r. et مِنْ p.

بَانَ F. i. *distitit*; *distinctus fuit*.

بَيْنٌ *separatio*, *distantia*. بَيْنَ praepos. *inter*. فِيمَا بَيْنَهُمْ *in* vel *de eo quod inter ipsos* est i. e. inter se. fab. 32.

ت

تَبِعَ F. a. *secutus*, *persecutus*, *sectatus fuit* c. a.

تُرَابٌ *terra*, *pulvis*.

تَرَكَ F. u. *reliquit*, *missum fecit* c. a.

تَعِبَ F. a. *lassus*, *defatigatus fuit*. IV *lassum reddidit*, *defatigavit* c. a.

تَابَ F. يَتُوبُ *reversus est*, *resipuit*.

تَيْسٌ *hircus*. hebr. תַּיִשׁ.

ث

ثَبَتَ F. u. *constitit*; *stabilis*, *fixus*, *constans fuit*, *perseveravit* in re c. على r.; *permansit* apud aliquem c. مع p. fab. 21. (Cognat. hebr. שָׁבַת destitit, et יָשַׁב constitit in loco, sedit, mansit; it. ثبط immoratus est rei c. على.)

ثَعْلَبٌ pl. ثَعَالِبُ et ثَعَالٍ *vulpes*. ثُعَالٌ id. hebr. שׁוּעָל, aram. תַּעְלָא.

ثَقُلَ *ponderosus fuit*; *gravis*, *molestus fuit* alicui c. على p. (Hebr. שָׁקַל, aram. תְּקַל.)

ثِقْلٌ nom. act. *gravitas*.

ثَلْجٌ *nix*. hebr. שֶׁלֶג, aram. תַּלְגָא.

ثَمَّ adv. loci *istic*, *illic*. hebr. שָׁם, talm. תָּם, aram. תַּמָּן, ܬܡܢ.

ثُمَّ adv. temporis *tum*, *deinde*, pr. illico, ut hebr. שָׁם.

ثَمَرَ *fructus protulit* arbor.

ثَمَرٌ coll. *fructus*. nom. unit. ثَمَرَةٌ.

ثَنَى F. a. et i. *flexit*; *complicuit*, *duplicavit*; *iteravit*. Cf. hebr. שָׁנָה, aram. שְׁנָא et תְּנָא.

اِثْنَانِ *duo*. fem. اِثْنَتَانِ. Hebr. שְׁנַיִם, aram. תְּרֵין.

ثَوْبٌ pl. ثِيَابٌ *vestis*.

ثَوْرٌ *taurus*. hebr. שׁוֹר, chald. תּוֹרָא, syr. ܬܘܪܐ.

ج

جَبَّ F. u. *exsecuit*, *effodit*, *excavavit*. (Inde جَبٌّ *gibbus*, dorsum. Vicina sunt جَابَ fidit. VIII fodit puteum. جُوبَةٌ fovea, hiatus. جَبًى canalis. جَابِيَةٌ aquarium. cf. sanscr. *kûpa* fovea, cavum, puteus, gr. κύπη, γύπη, κῦφος et σκύφος. porro قُبَّةٌ fornix a cavitate dictus, ܩܒܬܐ fornicem

جَافَ exstruxit, כַּף manus cava, جَافٌ concavus fuit, جَوْفٌ venter. it. de rotundis: كُبَّةٌ glomus, כַּבָּה id. ܟܒܝܬܐ: rotundus, ܟܘܒܐ: sphaera, orbis: quo pertinet quoque كَوْكَبٌ כּוֹכָב stella a rotunditate dicta pro כבכב al.)

جُبٌّ *puteus*. chald. גֻּבָּא, syr. ܓܘܒܐ, aeth. ገቦ: id. cf. hebr. גֹּב id.

جَبَلٌ pl. جِبَالٌ *mons*, et is quidem altus et longus, haud separatus ab aliis (*Gebirge*).

جَدَّ F. i. et u. *cum studio versatus fuit* in re c. ب r. (pr. penetravit. cf. גָּדַר).

جِدٌّ *studium*, *opera*. Inde

جِدًّا adv. *magnopere*, *valde*.

جَدَلَ F. i. et u. 1) *torsit et plexuit* (aram. id., h. גְּדִילִים fila implexa); hinc 2) *firmus fuit* (hebr. magnus fuit). VI *luctatus*, *altercatus est unus cum altero*.

جَرَحَ F. a. *vulneravit* c. a. (cf. جرد).

جَارِحَةٌ propr. vulnerans. Pl. جَوَارِحُ *animalia rapacia*, tam ferae, quam volucres.

جَرَدَ F. u. *scalpsit*, *abrasit* (nostr. *kratzen*. cf. χαράττειν, hebr. הִתְגָּרֵד Iob. 2, 8. aram. גְּרַד); *avulsit*, *detraxit*, *decorticavit*, de locusta: avulsit herbas; *detraxit*, *exuit* alicui vestem, *denudavit* c. a. p. et من r. II *fecit*, *ut exueret* vestem, *nudavit* veste. fab. 34. (Vicina sunt جَرِبَ scabiosus fuit, جَرَمَ detondit, resecuit, גָּרַע totondit, גָּרַף abripuit, جَرَّ גָּרַר traxit, جَرَعَ rasit, גָּרַף verrit, al.)

جَرَادٌ coll. *locustae*. nom. unit. جَرَادَةٌ *locusta una*. (samar. ܐܓܪܐ id.)

جِرْذَوْنٌ plur. جَرَاذِينُ *muris campestris species magna*, vel potius *mustela rustica* s. *viverra*. Boethor dict. II, 234. Humbert (Guide de la conversation arabe. Paris. 1838) p. 64. Vid. fab. 4. annot. 2.

جُرَذٌ pl. جِرْذَانٌ *mus campestris*.

جَرَزَ F. u. *resecuit*, *amputavit*.

جُرْزَةٌ *fasciculus* foeni, lignorum.

جَرَى F. يَجْرِي 1) *cucurrit*; *processit*; 2) *fluxit* aqua.

جَرْيٌ nom. act. *cursus*.

جَسَدٌ *corpus*.

جَسَرَ F. u. propr. fort. secuit, ut جزر, dein *penetravit*, *transivit*; *au-*

sus est c. على (pr. *darauf los gehen*).

جِسْم pl. أَجْسَام *corpus*. Chald. גִּשְׁמָא, syr. ܓܫܡܐ id.

جَعَلَ F. a. 1) *posuit*; 2) *constituit*, ut metam. fab. 20; 3) *instituit*, *coepit* facere aliquid seq. F. fab. 7. 25. 35. 41; 4) *fecit* c. a.

جَفَّ *siccus evasit*.

جَلَّ *magnus et illustris fuit*. IV *magnificavit*, *reveritus fuit*. cf. اجل.

جُلّ *tegumentum*.

جَلِيل *magnus*, *illustris*. Compar. أَجَلّ.

جِلْد pl. جُلُود, أَجْلَاد *cutis*, *pellis*, *corium*.

جَلَسَ F. i. *sedit*, *consedit*, *discubuit*.

جَمَعَ F. a. *collegit*, *congregavit*. VIII *congregatus fuit*, *convenit*.

جَمِيع *collectus*, *congregatus*, *cunctus*.

جَمِيعًا *cunctim*, *simul*.

جَمَلَ F. u. 1) i. q. جَمَعَ *colligavit*, *collegit*, *congessit* (Kam.); 2) جَمُلَ *pulcher et elegans fuit* tam corpore quam moribus (pr. *consummatus*, *perfectus*, *integer fuit*. vid. coni. IV. cf. كَمُلَ plenus, integer, perfectus fuit, et تَمَّ completus, totus, perfectus, integer fuit, تَمَّام coetus, تَمِيم plene formatus. Consummatissimum iuvenem dixit Plinius epp. 2, 7, consummatam eloquentiam Quinctilianus. Porro huc refer hebr. et aram. גמר complevit, perfecit, aeth. ገመለ: perfecit, hebr. גֶּבֶר adultus, vir, mas, nec non hebr. גָּמַל perfecit aliquid in aliquo, *etwas an einem vollbringen*, *ihm etwas anthun*). IV *collegit in unum*; *in summam collegit* computum, *consummavit*.

جَمِيل *pulcher*, *elegans*, *decorus*.

جُمْلَة *summa*.

جَنْب *latus*. جَانِب id. مِنْ كُلِّ جَانِبٍ *ab omni latere*, *undique*. fab. 34.

جِنْح *latus*; *tractus*.

جَنَاح *latus*; *ala* avis.

جِنْس γένος *genus*.

جو. Haec radix vicina est illis, quae supra s. جَبَّ sunt congestae quaeque pertinent ad notionem *cavitatis*. Sic جَوّ est *scrobs* in monte et in aliis rebus (Kamus.), جَوّ *interior pars* domus et vallis

[بَطْنُ الوَادى Tebrisi ad Hamas. p. 18. l. 24. cf. גַּי vallis]. Concinunt syriaca ܓܘܐ pars intima, penetrale, ܒܓܘܐ interior. ܒܓܘܐ ܕܡܕܝܢܬܐ sunt, qui in ipsa urbe habitant, opp. hominibus, qui degunt in pagis et agris, Assem. Bibl. Or. I, 393. ܓܘܐ intus, opp. ܒܪ extra; ac his simillima chaldaea גַּו, גַּוַּאי opp. בַּר, בָּרָיָא. Sic porro apud vulgum tritissima sunt hodie جَوّا *intra*, et بَرّا *extra*. Caussin Gramm. arab. vulg. p. 78.

جَوِىٌّ *interior*. (voc. novitium. German. de Silesia Fabrica l. arab. p. 615, ubi quoque جَوَّانِىٌّ id. Cf. Bocthor I, 444.) بَقْلٌ جَوِىٌّ fab. 15 est *olus intus in hortis plantatum*, opp. agresti (بَرِّىٌّ).

جَابَ F. u. *fidit*, *secuit*. IV pr., ut videtur, interpellavit aliquem (cf. διακόπτειν), hinc *respondit*, fab. 33; *annuit*, *morem gessit* c. a. p. et الى r. fab. 5. 24.

جَوَابٌ *responsum*; *excusatio*, *defensio* (*Verantwortung*) c. عَلَى نَفْسِهِ fab. 30.

جَادَ F. u. pr. penetravit (cf. hebr. גוד et جَدَّ), inde 1) *incessivit* al. quem amor c. a.; 2) *multum rigavit* (pluvia) terram c. a.; 3) *largiter dedit*, *liberalis fuit*; 4) *bonus*, *praestans fuit*.

أَجْوَدُ *liberalissimus*; *foecundissimus* (de terra) fab. 22.

جَارَ F. u. *deflexit* a via. (Inde גָּר divertit, hospes fuit, גֵּר hospes.) III *prope adhabitavit*, *vicinus fuit* alicui c. a.; *in fidem et clientelam recepit* c. a. fab. 22.

جُورَةٌ vel جُورٌ *fovea*, locus in quo aqua stagnat, quasi diverticulum aquae. fab. 36. (Vocabulum recentius, quod nec Firuzabadius memorat in Kamuso, nec Freytagius in Lexico. Legitur M noct. IV, 275, ap. Arab. Polyglott. Ies. 14, 23 pro gr. βάραθρον, et ap. Germanum de Silesia Fabrica l. ar. p. 245. Ibid. p. 487: جور جوار fovea, et Kam. p. 489: جَوَارٌ aqua multa et profunda. Talm. מְגוּרַת מַיִם receptaculum aquae. Cf. גור convenire.)

جَازَ F. يَجُوزُ *transiit*; *licitum fuit*.

جَاعَ F. u. nom. act. جُوعٌ *esurivit*, *fame et inedia laboravit*.

جُوعٌ *fames*, *inedia*.

جَافَ *cavus fuit.* Gol. ex Ibn-Ma'ruphi lexico. Vid. جَبَّ.

جَوْفٌ *venter.* chald. גּוּף, hebr. גּוּפָה.

جَالَ *circuivit* (cf. h. גִּיל, גָּלַל) inpr. in pugna. VI *adortus est unus alterum* in pugna.

جَهِلَ F. a. *ignoravit*; *insipiens fuit.*

جَهْلٌ *ignorantia*; *insipientia.*

جَاءَ F. يَجِيءُ n. a. مَجِيءٌ, مَجِيبِيٌّ, مَجِيءٌ *venit*, *advenit* c. a. vel إلى p. vel loci. (fort. pr. intro ivit, ut hebr. בוֹא, cf. جَوَّ.)

جَابَ F. يَجِيبُ *adduxit*, *attulit.* fab. 5. annot. 4. 2 Reg. 6, 19. Bocthor dict. I. 35 s. Amener, et II. 412 s. faire Venir. Humbert guide de la conv. ar. p. 88. Est novum voc. ex phrasi جَاءَ بِهِ ortum, ut زَأَبَهُ pro زَاءَ بِهِ dicitur ex quorundam auctoritate. Similia quoque sunt فَذْلَكَ, سَبْحَنَ et quae attuli in diss. de arab. II. V. T. hist. interpret. (Hal. 1829. 4.) p. 105.

ح

حَبَّ F. i. *amavit*; *cupivit*, *voluit* c. a. IV i. q. I. sed frequentius utuntur IV. (Hebr. חָבַב Deut. 33, 3. aram. חַבֵּב. Vicina sunt אָהַב, אֶבְיָה, אֹהָב al.)

حُبٌّ, مَحَبَّةٌ *amor.*

حَتَّى 1) praepos. *usque ad*; 2) coni. *donec*; *adeo ut*, *ut* c. subiunct.

حَجَّ F. u. (pr. ambivit, circuivit, ut חָגַג, [illegible]. inde حَجَاجٌ os oculum circumdans, hebr. חָגַג saltavit. similia sunt sub radd. حجب, حجر, حجل) *contendit* aliquo c. a. loci, spec. Meccam profectus est sacra obeundi causa. III *contendit* cum aliquo c. a. p., *causam dixit.* VIII *causae probationem attulit* sq. أن fab. 16.

حَدَّ F. u. pr. incidit (cf. خَدَّ fidit terram, جَدَّ secuit, قَدَّ id. et alia huiusmodi), *limitavit*, *terminavit*; *acuit* cultrum lapide vel limà.

حَدٌّ *terminus*, *finis*, *scopus.*

حَدِيدٌ *acutus*; *acer*; it. *ferrum.*

حَدَّادٌ *faber ferrarius.*

أَحَدُّ *acutior*; *acrior.*

حَدَرَ F. u. et i. *descendit*; *deorsum se demisit.* VII id.

حِدَّةٌ vid. وحد.

حَرَّ perf. حَرِرْتُ et حَرَرْتُ F. a. i. u. *caluit*, *incaluit*, *ferbuit.*

حَرٌّ *calor*, *fervor* solis.

حَرَبَ F. u. *spoliavit* c. a.; *bellum gessit*. III *pugnavit*, *bellum gessit* cum aliquo, *adversatus fuit*, c. a. p., it. c. ل p. fab. 10. (Cf. خَرَبَ latrocinatus est, خَرِبَ vastatus fuit, hebr. חָרַב id.)

حَرْبٌ *bellum*, *pugna*.

حَرِيٌّ *dignus*, *conveniens*. Compar. أَحْرَى.

حِرْذَوْنٌ et حِرْذَوْنٌ pl. حَرَاذِينُ (Abdallatif. p. 72. Avicenn. II. p. 130) *lacerta*, mas lacertae Libycae (ضَبٌّ, צָב), ut volunt Firuz. Demir. al. Boethor dict. II, 13: Lézard حرذون. Lacertum nigrum explicat German. de Siles. in Fabrica l. ar. p. 630. Chald. חרדונא, syriac. ܚܪܕܘܢܐ samar. ፃርፃፕ et amhar. ሸርጵ: Lud. lex. amh. p. 57. Vid. Bochart. Hieroz. P. I. l. 4. c. 1.

حَزِنَ F. a. *tristis fuit* ob rem c. ل vel على r. Aeth. ሐዘነ: et ሐዝነ: Matth. 20, 24.

حُزْنٌ et حَزَنٌ pl. أَحْزَانٌ *tristitia*.

حَسَّ (pro. حَسِسَ) F. يَحُسُّ *sensit*, *percepit*, *comperit*. II id.

حَسِبَ F. i. et a. *putavit*, *opinatus fuit*.

حَسَّبَ F. u. *computavit*, *numeravit*. (חָשַׁב, ܚܫܒ, ሐሰበ:)

حَسْبٌ nom. act. *computatio*; *ratio*.

لِحَسْبِ seq. genit. *pro ratione* rei, *propter* rem.

حَسُنَ *pulcher*, *bonus*, *elegans fuit*. IV *bonum fecit*, *bene egit*; *benefecit* c. الى p.

حُسْنٌ *pulchritudo*. حُسْنُ الخُلُقِ *bona indoles*, *elegantia morum*.

حَسَنٌ fem. ة *pulcher*, *elegans*.

أَحْسَنُ *pulcherrimus*, *praestantissimus*.

حَشَّ F. u. *exaruit*. (Proprie, ut videtur: in se contractus, corrugatus fuit, *zusammenschrumpfen*.

Vicina sunt قَشَّ exaruit planta [Kam.], incessit more emaciati. IV valde arida fuit terra [Kam.], קַשׁ, ܚܫܐ stipula ab ariditate dicta, ܚܫ consenuit, nempe corrugatus fuit, ᾐσσοῦσθαι, ܚܫܝܐ senex, ᾐσσος, quo refer quoque hebr. יָשִׁישׁ cf. יָשַׁן, it. حشف X corrugatus fuit, aeth. ሐሢር: stipula, palea. A *contrahendo* autem in nonnullis radd., quae a syllaba *chasch* incipiunt, ducta

est sign. *colligendi*, ut in حشب coni. VIII, حشد, حشر, حشك et in ipso قَشّ collegit. Sed ista non ultra persequar.)

حَشِيشٌ *herba siccior, foenum, pabulum siccum*: opp. رُطْبٌ pabulum viride et recens.

حَوْصَلٌ, حَوْصَلٌ, حَوْصَلَةٌ, حَوْصَلَةٌ, حَوْصَلَاءُ et حَوْصَلَاءُ (Kam. p. 1424) *ingluvies* avis (a prominendo vel prodeundo dicta, ut videtur; hac enim sign. utuntur verbo حصل, atque حوصلة pars quoque ventris inferior est sec. Kam.).

حَصْلِيَةٌ et حَوْصَلِيَةٌ i. q. حَوْصَلٌ ut videtur. fab. 12. annot. 6. fab. 27. annot. 3.

حَصُنَ *munitus, firmus fuit*. (Cf. syr. ܚܨܢ munitus, firmus, robustus fuit, chald. חֲסַן id. et hebr. חָסוֹן, חָסִין.)

حِصْنٌ *munimentum, arx*. (Syr. ܚܨܢܐ id., sam. ⳿ⲏⲥⲓⲛ murus.)

حُصَيْنٌ demin. *munitio parva*. v. أب.

حَطَّ F. u. 1) *deposuit* c. a., ut cistam M noct. 1, 12, caput ib. 13, peram ib. 33, in sepulcro Sacy Chrest. 1, 6, et sic saepe, cf. Tebris. ad Hamas. p. 141; 2) *descendit* ex itinere c. على Ios. 10, 5. 34 (pr. חָנָה), c. ب Koseg. Chrest. p. 57. Edrisi 7, 1. p. 318, ed. Rom. IV *pustulis intumuit* facies. VII *demisit se, descendit*.

حَطَبَ F. i. *cecidit* ligna c. a., *lignatus fuit*, et *apportavit ligna* alicui c. a. p. (Hebr. aram. aeth. id. Proprie autem illud esse *caedere*, arguitur vicinis radd. חָצַב, قَطَب, קָצַב al., ad quas vel كَتَب כָּתַב refero, ut primitus fuerit incidere, sculpere, dein scribere, ut γράφειν.)

حَطَبٌ *lignum*, materia foci.

حَقَّ F. u. et i. 1) *fuit* aliquid *sic ut esse debuit*; 2) *necessarius*, *verus fuit*. II *sic fecit ut esse debuit*; *necessariam effecit* rem, *probavit* eam. IV id., et *dignum censuit* (i. e. verum et idoneum iudicavit, cui aliquid contingeret). V *verus fuit* nuntius, it. homo, *certo scivit*. X *dignus fuit re*, *meritus fuit* c. a. r.; *necessarium iudicavit* c. a. (Hisce facile adiunges, quaecunque in arabismo significationes in usu sunt; altius autem rem indagaturo regrediendum tibi est ad antiquiorem Hebraeorum usum, quode vid. Gesen. lex.)

حَقَرَ 1) F. i. *contempsit* c. a.; 2) ut حَقِرَ et حَقُرَ *contemptus*, *vilis*

fuit. VIII *contempsit*, *contemptibilem censuit.* (Aeth. ሐፍረ: contempsit. Primitus fort. fuit *fodere*, ut نقر effodit, fodicavit [illegible]is, calumniis, sic syr. ܢܩܦ calumniatus est. A fodiendo est sign. scrutandi in hebr. חָקַר ut in نقر II et V.)

حَقِير i. q. نَقِير *contemptus*, *vilis.*

F. u. 1) *sapiens*, *doctus fuit*; 2) *iudicium tulit*, *diiudicavit*; 3) *potestatem et imperium exercuit.*

حَكِيم pl. حُكَمَآء *sapiens*, *doctus*, *sciens.*

حِكْمَة *sapientia.*

حَلَّ 1) F. u. *solvit*, *dissolvit*; 2) F. i. et u. *diversatus fuit*, in itinere *substitit* (uti καταλύειν et aram. שְׁרָא, ܫܪܐ. Dissolutionis autem sign. ducenda ab fissione et perforatione, quae est in hebr. חָלַל et in خَلَّ coni. I. et V. cf. اِحْلِيل foramen, al.).

حُلَّة pl. حِلَال *vestis*, *pallium.* Pl. *arma*, Kam.; et *supellex* (مَتَاع الرَّجُل Kam.), spec. *lebes* vel *olla.*

Boethor dict. I, 149: Chaudière حلة pl. حلل, et II, 41: Marmite حلة pl. حلل, pr., ut videtur, de peregrinantium vasis (cf. صُلْتِيا vestimenta, arma, vasa, τὰ σκεύη, aeth. ገፍዒ:). Vid. fab. 5. annot. 6.

حَلَفَ F. i. *iuravit.* III *sanxit foedus* cum aliquo c. a. p.

حِلْف *foedus mutuo sancitum.*

حَلَا F. يَحْلُو, it. حَلُوَ et حَلِيَ *dulcis*, *gratus fuit.* (syr. ܚܠܐ id. cf. h. חָלָה blandiri.)

حُلْو fem. حُلْوَة *dulcis*, *blandus.*

حَلْي *mundus muliebris.*

حلى V *mundo se ornavit* c. ب r.

حَمَّ 1) *calida fuit* aqua (hebr. חַם, aram. ܚܡܐ id. cf. حمى ferbuit), et trans. F. u. *calefecit* aquam, olibanum c. a.; 2) *instigavit*, ut iumentum (cf. hebr. חָמַם); 3) *sollicitum tenuit*, *cura affecit* aliquem res (cf. aeth. ሐመ aegritudine affectus fuit, et حُمّ infra). X *lavit se* spec. aquâ calidâ.

حَمَام coll., nom. unit. حَمَامَة *columba* (a حمّ libidine incaluit).

حَمَاة i. q. حَمْأَة q. v. sub حمى.

حَمَلَ F. i. 1) *portavit* c. a.; 2) *gestavit in utero foetum*, *praegnans*

fuit; 3) trans. *imposuit* onus iumento c. a. oneris et على ium. fab. 19. II *oneravit*. (Syr. ܐܬܚܠ comportavit. Hebraeum autem חָמַל videtur esse: tulit aliquem patienter, toleravit, ut ipsum arab. coni. I. et VIII.)

حَمْل nom. act. *portatio*.

حَامِل *portans*; et de femina: *gestans foetum in utero*, *praegnans*, etiam حَامِلَة.

حِمَال *pretium quo expiatur caedes*. Kam. it. plur. a حَمْل *fructus*.

حِمَال nom. act. coni. II. Kam.

حَمِيَ F. a. *ferbuit* ignis, sol. al. (Cf. حَمَّ.)

حَمَة (et حُمَة q. v. s. حَمّ) pl. حَمَات 1) *venenum* scorpionis, al. (hebr. חֵמָה, syr. ܚܡܬܐ id.); 2) *aculeus* scorpionis, crabronis, serpentis aliorumve animalium (Kam. p. 1867, Harir. p. 123. 559), ut apis fab. 24.

حَاز F. يَحُوز *congessit et contraxit ad se*, *tenuit*. (pr. inclusit, cf. syr. ܚܘܙ compressit, ܚܘܙܐ cinxit, حاط).

حَوْز, حَوْزَة *locus circumclusus*, *tractus*, *regio*. (cf. hebr. מָחוֹז Ps. 107, 30 et aram. מָחוֹז terminus, oppidum).

حَاط F. u. pr. cinxit, *custodivit* c. a. II *circumivit*; *muro cinxit*. IV *cinxit*, *circumdedit*. (Syr. ܚܘܛ id. cf. حاز.)

حَائِط *septum cingens*; *murus* (hebr. חַיִץ id., ut חוֹמָה murus, pr. cingens, rad. חמה حمى custodivit).

حَالَ F. u. *conversus fuit*, *vertit se*. (Cf. hebr. חוּל, جال circumivit, al., syn. סָבַב.) VIII *versutus fuit*, *versute egit*, *technam struxit*, *machinatus fuit aliquid* in aliquem c. على p. fab. 5; *dolo prospexit* sibi (لنفسه) de victu c. في r. fab. 6.

حَال m. et fem. pl. أَحْوَال *status*, *conditio*, *modus* (pr. *Wendung*, *Bewandnifs*, vel *Umstand*). كَيْفَ حَالُكَ qualis est conditio tua? quomodo vales? فِي الحَال *statim*.

حَوْل nom. act. *conversio*. حَوْلَ seq. gen. *circum*, *circa*, ut h. סְבִיבוֹת.

حِيلَة *versutia*, *dolus*.

مَحَالَة *versutia*, *machinatio*. لَا مَحَالَة *sine omni machinatione* (*ohne Umstände*), *sine dubio*, ἀτεχνῶς. fab. 19. (Aesop. 131. ap. Fr. de

Furia p. 58: πάντως). cf. Hamas. p. 652.

حَامَ F. يَحُومُ *obivit*, *circumvolitavit* rem c. على r. fab. 27.

حَيَّ *vixit*. (חָיָה, ܚܰܝܳܐ, ሕይወ: id.)

حَيٌّ fem. حَيَّةٌ *vivens*, *vivus*.

حَيَّةٌ subst. 1) *animal* (ut حَيَوَانٌ, hebr. חַיָּה, chald. חַיְוָא, חֵיוָא, חַיוּתָא, syr. ܚܰܝܘܳܢܳܐ); 2) pl. حَيَّاتٌ, حَيَوَاتٌ *serpens* (ut حَيَوَتٌ, aram. חִוְיָא, חֵוְיָא).

حَيَوٌ et حَيَاةٌ *vita* (chald. חַיּוּת, aeth. ሕይወት:).

حَيْثُ et حَيْثَ *ubi*, *ubicunque*. إِلَى حَيْثُ *quocunque*.

خ

خَبِرَ *sciens*, *gnarus fuit*.

خَبَرٌ *nuntius*.

خَبِيرٌ *gnarus*, *peritus* c. ب r. fab. 24.

خَبَزَ F. i. pr. pressit manibus, *pinsuit*, *coxit* panem. (Aeth. ኀበዘ: id. Cf. aram. ܚܰܒܰܙ pressit, خبص miscuit polentam, خَبِيصٌ et ܚܰܒܺܝܨܳܐ polenta, hebr. חֲבִתִּים, et gr. ἕψω, πέσσω, μάσσω.)

خُبْزٌ *panis*. (Aeth. ኀብስት: id.) أَكَلَ خُبْزًا cibum sumpsit, epulatus est (ut אָכַל לֶחֶם, φαγεῖν ἄρτον Luc. 14, 1. Matth. 15, 2) fab. 5. 29.

خَبَلَ *corrupit*, *laesit* (cf. hebr. et aram.).

خَبَالٌ *exitium*; *venenum letale*.

خَجِلَ n. a. خَجَلٌ *pudore confusus fuit*.

خَدَعَ F. a. propr. *occultavit se* (i. q. ختل Kam.); *decepit*, *dolo circumvenit* c. a. p. (Cf. Gesen. ad rad. בָּגַד.)

خَدَمَ F. u. et i. *servivit*, *famulatus est*, *ministravit*; et. *coluit* plantas. fab. 15. 22.

خَادِمٌ pl. خُدَّامٌ et خَدَمٌ *famulus*.

خِدْمَةٌ *ministerium*, *opus*.

خَرَجَ F. u. *exiit*, *egressus est*; *prodiit*. (Synon. نَزَلَ, نَفَقَ, opp. دخل.)

خَارِجٌ *qui* vel *quod extra est*, *externus*. خَارِجًا adv. *extra*. خَارِجَ القَرْيَةِ extra urbem. إِلَى خَارِجِ الدَّارِ *e domo*, *foras*. fab. 39. (Synon. hebr. אֶל־מִחוּץ לְ, aram. לְבַר מִן.)

خَرَعَ *fidit*.

خَرَفَ F. u. *carpsit*, fructus decerpsit.

خَرُوفٌ *agnus*, sic dictus quod carpit pabulum, ut capram Varro dictam vult carpam a carpendo (de l. lat. 4, 19). Cf. hebr. גְּדִי et al. ap. Gesen. s. אֶדֶה et גְּדֶה. Dicitur etiam خاروف producta syllaba prima (fab. 5. annot. 2. Bocthor dict. I, 22. Humbert guide de la conv. ar. p. 61), ut in حادور = حدور, غاسول Forsk. Flora p. 54 = غسول al.

خَزَرَ *angustis oculis fuit*. Ad hanc rad. referunt

خِنْزِيرٌ pl. خَنَازِيرُ *porcus*. (Hebr. et aram. חֲזִיר.) cf. خنز.

خَزَرْنَقٌ *aranea*. Scribitur etiam خَذَرْنَقٌ et خَدَرْنَقٌ et خَدَنْقٌ sec. Kamus.

خَصَّ F. يَخُصُّ pr. discidit, divisit; inde *tribuit* alicui aliquid *tanquam proprium et peculiare* c. a. p. et ب r. Vid. fab. 24. (Hebr. חצץ Pi. distribuit, pr. dissecuit, ut חָצָה. Vicina sunt قَصَّ قَصَّ secuit, et alia multa, quae incipiunt a syllaba *kas* vel *chas*, ut قصا, قصم, قصل, قصف, قصر, قصب II., hebr. קצב, קצה, קצר; خصل, خصى [castravit], حصد [demessuit] al.; eademque ratio est syllabae *kat* vel *chat*, cf. خط.)

خَصَمَ F. i. pr. dissecuit, ut خَصَّ (cf. خص et قسم divisit in partes). Inde خَصْمٌ *pars adversa* in alea, inpr. *in lite*. VI *litigavit unus cum altero*, *altercati sunt*. fab. 32.

خَطَّ F. يَخُطُّ pr. incidit (cf. حطب et خص): *lineas duxit* in arena etc.; *scripsit*, *pinxit*; *delineavit*, *descripsit*. (Cf. syr. ܕܚܐ fodit, ܚܘܬܐ sulcus.)

خَطِئَ F. a. *erravit*, *peccavit*. (Hebr. et aram. id.)

خَطِيئَةٌ et خَطِيئَةٌ pl. خَطَايَا *peccatum*.

خَطَفَ F. a. (minus probatur خَطَفَ F. i.) 1) *rapuit*, *abripuit* c. a.; 2) *rapidus*, *velox fuit* camelus in incessu (Kam.). VIII *raptavit*. (Hebr. חָטַף et חָתַף rapuit, chald. חֲטַף id., syr. ܚܛܦ id. et antevertit.)

خُطَّافٌ pl. خَطَاطِيفُ *hirundo*, sic dicta, ut videtur, a rapiditate volatus.

خَفَّ F. يَخِفُّ 1) *levis fuit* pondere, dignitate, numero; 2) *agilis fuit*; 3) *celeriter incessit* (ut حفد et خفد). X *levem putavit*, *despectui habuit* (ut syr. ܐܬܚܦ) c. a. vel ب.

خِفَّة nom. act. *levitas, agilitas, celeritas* in cursu.

خَفَس Ad hanc rad. refertur خُنْفُس, خُنْفُسَة, خُنْفَسَة, خُنْفَسَاء et خُنْفُسَة pl. خَنَافِس *scarabaeus*.

(Convenit talm. חפושית, sed origo nominis incerta est. Verbi خفس significationes vix huic voc. adhibendae. Castellus propter similem sonum confert gr. κώνωψ culex. خَنْفَس est abhorrere. Bochartus nomen ducit ab hebr. חָפַשׂ scrutari, quia scarabaeus scrutatur stercora. Quadrat in hanc rem chald. חֲפַס fodit, et haec nomina scarabaei أَبُو جِعْرَان et أَبُو زِبْل pater stercoris, ap. German. de Siles. Fabrica l. ar. p. 903.)

خَفِيَ F. a. *occultus fuit, latuit.* (חָפָה, חבא texit, cf. خَبَأَ occultavit). VIII *occultavit se.*

خَفِيّ *occultus.* صَوْت خَفِيّ *sonus clandestinus.* fab. 29.

خِلْب *unguis* ferae aut rapacis avis.

مِخْلَب pl. مَخَالِيب id.

خَلَصَ F. u. *salvus evasit.* II *salvavit, liberavit* a malo, ut من الموت *a morte*, fab. 25. (Primaria significatio posita in *laxando* et *extrahendo*, id enim est h. חָלַץ, cf. syr. ܫܠܚ spoliavit, et خلع extraxit, خلس traxit, خلج id.)

خَلَعَ F. a. *extraxit, detraxit* c. a. (Cf. خلص et قلع.)

خَلَفَ F. i. *transiit* de loco in locum, *venit pone* vel *post* alium, *successit* c. a. p. (Aeth. hebr. chald. id. et permutavit.) III *adversatus fuit* alicui c. a. p.

خَلْف nom. act., et *id quod pone* vel *post est.* خَلْفَ seq. gen. *pone, post.*

خُلْف *quod contrarium est promissis* vel *exspectationi*; *discordia, hostilitas.* fab. 10.

خَلَقَ F. u. 1) *laevigavit* (hebr. חָלַק laevis fuit, ut خَلِقَ); 2) *effinxit, formavit, creavit, condidit.*

خَلْق collect. *res creatae.*

خُلْق *conditio naturalis, indoles.*

خَلْقِين pl. خَلَاقِين voc. novitium ex gr. χαλκεῖον vel χαλκίον *ahenum, lebes, olla.* Pluralis legitur fab. 5. Singulari utitur Tanchum Hierosolymitanus (doctus Iudaeus, qui vixit seculo p. Chr. XIII.) ap. Pocock. append. notar. miscell.

ad Portam Mosis p. 406. Est autem hoc voc. usitatum in lingua hodierna vulgari teste Herbino et Humberto (guide de la conv. ar.) p. 198.

خَلَا F. u. 1) *vacuus*, *desertus*, *liber fuit* locus vel homo; 2) *solus fuit in secessu* cum aliquo, *secessit* c. مع vel ب vel الى p. II *missum fecit*, *reliquit* aliquem vel aliquid c a. V *recessit*, *abstinuit* ab aliquo vel a re c. من vel عن.

خَمَزَ *foetuit*. خِنْزِير v. s. خزر.

خَنْزُوَان *aper*.

خِنْوَص et خِرْنَوص (Kam.) *porcellus*.

خُنْفَسَة vid. s. خفس.

خَنَقَ F. u. *strangulavit* c. a. (Hebr. aram. aeth. id.)

خَاضَ F. يَخُوض *ingressus fuit et transvadavit* aquam c. a., et c. في fab. 41. (Vicin. غاص urinari, غاط ingredi.)

خَافَ (pr. خَوِفَ) F. يَخَافُ *timuit* c. من ab aliquo, c. على alicui, fab. 20.

خَوْف nom. act. *metus*, *timor*.

خَائِف nom. ag. *metuens*.

خَيْر *bonus* (aeth. ፀሐይ id.); subst. *bonum*. it. i. q. أَخْيَر *melior*, *optimus*.

خَالَ F. a. *imaginatus et opinatus fuit*.

خَيَال *imago*, ut quae in aqua apparet, fab. 2. 41.

د

دَبَرَ 1) *pone fuit* (unde دُبُر postica pars, hebr. דְּבִיר adytum, al.); 2) *secutus fuit*. II pr. effecit, ut unum sequeretur alterum, et ordine quidem ac serie, *disposuit*, *moderatus fuit*, *ordine duxit*. fab. 26. (Aram. דְּבַר duxit, et hinc quoque hebr. דָּבַר disseruit, locutus fuit.)

تَدْبِير nom. act. coni. II. *ductus*, *directio*, *dispositio*.

دَجَاجَة et دُجَاجَة m. et f. *gallina*. Collect. دَجَاج. (Nomen haud dubie ὀνοματοποιητικόν, vocare enim gallinas solent دَجْ دَجْ, sive eo vocem gallinarum voluerint imitari, cf. syr. ܕܓܓ balbutivit, sive trepidum gressum, cf. دَجَّ i. q. دَبَّ leniter incessit.)

دَخَلَ F. u. nom. act. دُخُول *irrepsit*, *intravit*, *ingressus fuit* c. a. vel في vel الى loci, in quem, vel p., ad quam quis intrat; *penetravit* c. بين inter. دَخَلَ بِهِ intravit cum

eo. II *introduxit* c. a. p. IV id. (Vicina sunt دحل ingressus fuit foveam terrae, abdidit se, دغل IV occuluit se in insidiis; دغر ingressus fuit, دأل lente incessit, ذأل clanculum incessit, زحل عن recessit ab, hebr. זָחַל reptavit, timide accessit, aram. דְּחַל timuit, al. Synonyma sunt hebr. בוא, aram. עֲלַל, opp. خرج.)

دَاخِلٌ nom. ag. *ingrediens*, *ingressus*; et *internus*, *interior*; subst. *pars interior*. دَاخِلَ seq. gen. *intra*.

دَرْبٌ *via*.

دَرَكَ pr. i. q. دَرَجَ pede calcavit terram, ivit, ut hebr. דָּרַךְ, chald. דְּרַךְ, syr. ܕܪܟ, cf. درج incessit. IV *consecutus fuit*, ut venator praedam, c. a. (syr. ܐܕܪܟ, h. הִדְרִיךְ Iud. 20, 43.)

دَرَى F. يَدْرِى *scivit*.

F. يَدْعُو *clamavit*, *vocavit*; *advocavit*; *invitavit* c. a. vel ب p.

VIII اِدَّعَى F. يَدَّعِى *clamavit*; *arrogavit*, *vindicavit sibi* aliquid c. a. vel أَنْ.

دَعْوَةٌ et مَدْعَاةٌ *invitatio*; *convivium*.

دَغَلَ F. a. *dubitavit* de aliquo, *suspicionem habuit* c. فِى p. (Kam. دَخَلَ دُخُولَ الْمُرِيبِ pr. occulte sequi aliq. suspicionis causa, cf. دخل). IV *occuluit se insidias structurus*; *perfide egit* cum aliquo, *decepit* (ut دخل) c. ب p.; *corrupit pervertitque* negotium c. فِى r. (Kam. أَدْخَلَ مَا يُفْسِدُهُ).

دَغَلٌ *corruptio*; *vitium* (ut دَخَلٌ); *fraus*, *dolus* (ut دَخَلٌ). fab. 31.

دَفَعَ F. a. *trusit*, *propulit*, *impulit*. (hebr. דָּחַף id., cf. הָדַף. Synon. פָּעַם.)

دَفْعَةٌ 1) pr. pulsus, ictus unus; hinc 2) *temporis momentum* (i. e. movimentum); 3) *vicis una*. Dual. accus. دَفْعَتَيْنِ *bis*. fab. 22. (Synon. hebr. פַּעַם אַחַת semel, פְּעָמַיִם bis. Cf. gall. *un coup*, *deux coups*, nostr. *mit Einem Schlage* i. e. *mit Einem Male*. vid. مَرَّةٌ infra.)

دَقَّ F. i. 1) *contudit*, *comminuit*; intrans. *contusus*, *comminutus fuit*, ut pulvis; 2) *minutus*, *tenuis*, *gracilis fuit*. (Hebr. aram. et aeth. id., cf. ܕܩܩ: macilentus fuit, et دَكَّ.)

دِقَّةٌ nom. act. *tenuitas*, *gracilitas*.

دَكَّ F. u. 1) i. q. دَقَّ *contudit*; 2) *com-*

planavit solum. (Cf. دَاكَ trivit, دهك confregit, comminuit, calcavit, hebr. דכה, דכא.)

دَكَّة *locus complanatus sessioni aptus.* Hariri 30. p. 324. Kosegart. Chrest. p. 143. l. 5.

دُكَّان i. q. دَكَّة, et *taberna, officina,* ut fabri fab. 28. (Hac significatione putatur esse persicae originis; sed, ni fallor, ipsum quasi truncum vocabuli a Semitis mutuarunt Persae, a quibus rursus migravit ad Arabes: id quod haud raro aliis quoque vocabulis accidit.)

دَلَّ F. u. 1) *duxit, direxit*; 2) *confidenter et audacius tractavit* c. على p. inpr. mulier virum. IV i. q. coni. I. sign. 2; *fiduciam posuit* in re c. ب r. fab. 20. مُدِلّ *fiduciam in se ponens.* Hamas. p. 383. cf. Kamus. II. p. 1447. lin. 17.

دَمٌ *sanguis.* (Hebr. aram. aeth. id., talmud. et. אֲדַם, אדם, probabiliter ductum ab אָדַם ruber fuit. Arabes referunt ad دَمِيَ, cuius tamen significatio secundaria est: sanguinem emisit.)

دَنَا F. u. 1) *inferior fuit*; *sequior, vilior fuit* (cf. دنأ, دنع, دنخ, دنخ et دان med. و, quae eandem fere significationem habent, a postremo دان est دُونَ *infra, citra, quum quid non pertingit, prope, proximine*); 2) *appropinquavit.* (Syr. ܐܬܕܢܐ id.)

دَنِيٌّ 1) *sequior, vilis*; 2) *propinquus.*

أَدْنَى compar. 1) *vilior*; 2) *propinquior.* Fem. دُنْيَا, unde الحَيَاةُ الدُّنْيَا *vita terrestris,* opp. الآخِرَةُ q. v. Item ipsum دُنْيَا (raro دُنْيًا Kam.) *hic mundus,* et *bona mundana* (a propinquitate et praesentia probabiliter dicta, sec. al. a vilitate).

دَارَ F. يَدُورُ *gyrum egit, circumivit, conversus fuit.* (Hinc دَوْر orbis, دَائِر rotundus, hebr. דור orbis, et pila. Chald. דָּר etiam *habitare,* pr. fort. divertere aliquo loco, ut جار.)

دَار pl. دِيَار *habitaculum, domus.* (Sic hebr. דור Ies. 38, 12. syr. ܕܘܪܐ et ܕܘܪܝܐ.)

دَامَ F. يَدُومُ 1) *quievit, tranquillus fuit.* (cf. h. דום silere, דָּמַם siluit, quievit, דָּמָה quievit); 2) *acquievit* in re, *perseveravit, mansit* c. على r. دَامَ يَفْعَلُ *per-*

dum se praebuit, *apparuit* alicui c. ل vel الى p.

رَأْىٌ *id quod videtur*; *consilium*. قَلِيلُ الرَّأْيِ *qui parum valet consilio*.

رِيَآءٌ et مُرَآيَاةٌ nom. act. coni. III, et ipsa *hypocrisis*. رِيَآءً adv. *per hypocrisin*, *simulate*, fab. 33.

رَبَّ F. u. pr., ut videtur, nexuit, colligavit (cf. ارب constrinxit, ربط ligavit), inde 1) *concinnavit et absolvit*, *perfecit* (i. q. اصلح Schol. Harir. p. 64. 157. 166. Hamas. p. 78. l. 3 infr. cf. رَأَبَ reparavit, رفا hebr. רָפָא reparavit, resarcivit); 2) *rexit*, *praefuit* alicui, *possedit* rem (Schol. Harir. p. 389; inde رَبٌّ dominus, cf. رَفَّ curavit); 3) *collegit*, *congregavit*, *auxit* (itidem a connectendo adiungendoque. Hebr. רַב auctus est, multus fuit, רָבָה id., vid. رَبَا); 4) *educavit* (Schol. Harir. p. 389. vid. رَبَا).

رُبَّ (alias formas vid. in Kam. p. 87) pr. *multum* c. genit., et رُبَّمَا multum est quod i. e. *saepe*, *haud raro fit ut*, plerumque seq. perfecto vel etiam أَنْ cum perf. fab. 20. Oppos. قَلَّمَا pr. paucum est quod i. e. vix vel raro fit ut. Synonymum fere est كَثِيرًا مَا, ac simile certe طَالَمَا diu est quod, cf. Schol. Harir. p. 15.

رَبِحَ *lucratus est*. (Aeth. ረበሐ: id., pr. auctus est; vicina sunt رَبَا et رَبَّ, cf. aram. רְבָא Pa. foeneratus est, chald. רִבִּית foenus, usura, syr. ܪܒܝܬܐ id.)

رِبْحٌ *lucrum*, *quaestus*.

رَبَضَ F. i. *pectori incubuit* ovis, canis, leo. (Hebr. רָבַץ, aram. רְבַץ id.)

رَبَا F. u. *auctus fuit*, *multiplicatus fuit*, *crevit* (ut hebr. רָבָה, vid. رَبَّ); *adolevit*, *educatus fuit*. II *educavit*, *aluit* (ut رَبَّ et رَبَّبَ). V *educavit* (ut تَرَبَّبَ).

تَرْبِيَةٌ nom. act. coni. II. *educatio*.

تَرَبٍّ nom. act. coni. V. *educatio*.

رَجَعَ F. i. *rediit*, *reversus fuit*. (Cf. hebr. רָגַע. Synon. hebr. שׁוּב, aram. תּוּב, aeth. ተመለሰ:)

رِجْلٌ pl. أَرْجُلٌ *pes*. (hebr. רֶגֶל, aram. ܪܓܠܐ, at aeth. እግር: id.)

رَجُلٌ pl. رِجَالٌ *vir.* (Synon. h. אִישׁ, aram. גֻּבְרָא, aeth. ወንድ:)

رَجَا F. u. *speravit* aliquid c. a.; *spem posuit* in re c. a. r. fab. 2.

رَخَا *laxus fuit.* VI *remissus, tardus fuit.*

رَدَّ F. u. *repulit*; *reddidit.* VIII *rediit, reversus fuit.*

رَزَبَ *firmiter adhaesit.*

إِرْزِبَةٌ, مِرْزَبَةٌ et مِرْزَبَةٌ pl ـَاتٌ *tudes, malleus*, fab. 29. (chald. אַרְזֻבָּא, אַרְזַפָּא et מַרְזַפָּא id.)

رَسَلَ F. u. *misit.* IV id. (Synon. hebr. שָׁלַח, aram. שְׁלַח, aeth. ፈለሰ:)

رَعَبَ F. a. *terruit.* رَعِبَ *metuit, trepidavit.*

مَرْعُوبٌ *perterritus.*

رَعَى F. a. *pavit, pastum ivit* pecus, *depastum fuit* (pecus) herbam c. a.; et *pavit* gregem (pastor) c. a. (hebr. aram. aeth. id.)

مَرْعًى nom. act. *pastura*; et ipse *pastus, pabulum*; it. *pasturae locus.*

رَغِبَ *expetivit.*

مَرْغُوبٌ *desideratus.*

رَفَعَ F. a. *sustulit, extulit.* Tollere opus est abstinere ab eo, cessare, fab. 29. VIII *sese extulit, adscendit*; *ortus fuit* dies, fab. 34.

رَفِيعٌ *altus, elatus*; *nobilis.*

أَرْفَعُ compar. *altior, excelsior, nobilior.*

رَكِبَ F. a. *vectus fuit, inequitavit* c. a. (hebr. et aram. רכב id.)

رَمِضَ *ferbuit, torridus fuit.*

رَمْضَاءُ *sole fervens terra.*

رَمَى F. i. *iecit, proiecit* c. a. vel c. ب (hebr. רָמָה, aram. רְמָא id.)

مَرْمِيٌّ *proiectus humi.*

رنب. Ad hanc rad. Arabes referunt

أَرْنَبٌ pl. أَرَانِبُ *lepus* mas et femina. (Aram. אַרְנְבָא, אַרְנְבָא, hebr. אַרְנֶבֶת, quod Bochartus compositum esse dixit ex אָרָה carpere et נִיב terrae proventus, cf. خرف.)

رَاحَ pr. spiravit, unde 1) F. a. *quievit, respiravit*; 2) F. a. *oluit, exhalavit odorem*, et *olfecit* (ut hebr. הֵרִיחַ aram. אַרִיחַ, אַרְוַח et אַרְוַח); 3) F. u. *vespertino tempore fecit* aliquid, *abiit, rediit* (nempe رَوَاحٌ est *vespera*, tempus quo aura spirat post aestum diei, vel ubi respirare licet).

رُوحٌ comm. pl. أَرْوَاحٌ *spiritus, anima,*

et *animus* (i. e. pr. ἄνεμος) ut hebr. et aram. רוּחַ; *ipse* (cf. نَفْس).

عَلَى رُوحِهِ *in se ipsum*, fab. 14. لِرُوحِهِ *sibi ipsi*, fab. 82. رُوحِي *me ipsum*, fab. 27.

رِيح fem. pl. رِيَاح *ventus* (ut רוּחַ).

رَادَ F. u. 1) *discurrit* (vicin. hebr. רוּץ, cf. ipsum רוּד quod est vagari, et aeth. ሮጸ: persecutus fuit), inpr. quaerens aliquid; 2) *petiit, quaesivit*, ut pabulum, aquam (pecus). IV *voluit, expetiit* c. a. r. vel c. أَنْ vel seq. F. VIII id.

رَامَ F. u. i. q. طلب *quaesivit, voluit, conatus est, tentavit* c. a. r. vel c. على r., fab. 9.

ز

زَرَى *indignatus fuit, exprobravit, vituperavit.* VIII ازْدَرَى *aspernatus fuit, despexit* c. a. vel c. بِ, fab. 2. (Cf. syr. ܐܙܕܪܐ contemptus est. Vicina sunt نار med. Ie et نَرَ fastidivit, נָרָא nausea Num. 11, 20. Hisce autem omnibus subest primaria notio recedendi, declinandi, abhorrendi, cf. hebr. זוּר.)

زَعْزَعَ *commovit, concussit* terram sonitus, fab. 29. (chald. זַעֲזַע, syr. ܐܙܥܙܥ id., hebr. זוּעַ trepidare, vicin. زعج commovit.)

زِفْت *pix* (hebr. זֶפֶת, syr. ܙܦܬܐ, chald. זִפְתָּא et זִפָּא id.) probabiliter dicta a liquescendo, cf. وذف fluidus evasit, وزب fluxit, ذاب liquidus evasit, hebr. זוּב fluere, al., coll. قَطْرَان pix, a قطر stillatim fluxit.

زَكَا F. u. *purus, pius, iustus fuit.* II *purum iustumve censuit, iustificavit.* (Hebr. זָכָה et זָכַךְ purus fuit, chald. זְכָא et דְּכָא id., syr. ܙܟܳܐ et ܙܟܳܐ, sam. et. ZYA id. Origo autem videtur esse in *splendescendo*, unde زكا etiam: bonis abundavit, splendide commodeque vixit. Cf. praeterea זְכוּכִית, ܙܓܳܓܺܝܬܳܐ, زُجَاج vitrum a splendore sic dictum, it. نكا arsit ignis, et ingenii splendidi et acuti fuit.)

زَمَرَ F. u. et i. *cecinit* voce vel instrumento (h. זִמֵּר, chald. זַמֵּר, syr. ܙܡܪ et ܙܡܪ, aeth. ዘመረ: id.).

زَمْر nom. act. *cantio, modulatio.*

زَارَ F. يَزُورُ pr. *declinavit a via*, inde *divertit* alicubi vel apud aliquem, *visitavit* eum, *adiit honoris causa* c. a. (hebr. et chald. זָר et סָר,

syr. ܐܙܠ id.). VIII, IX et XI *declinavit*, *deflexit*.

زَالَ F. u. et a. 1) *abiit* loco; 2) *defecit*; 3) *desiit*, *cessavit*. (Cf. aram. אֲזַל, ܐܙܰܠ abiit, et زال med. Ie.)

زَهَرَ F. a. et زَهُرَ F. o. et زَهِرَ F. a. *splenduit*, *nituit*. IV id. et *floruit*. (cf. hebr. זָהַר splendor, et הִזְהִיר, ܐܙܗܪ splenduit. Alia v. s. ظهر.)

زَهْرٌ coll. *flores*. nom. unit. زَهْرَةٌ.

زَادَ F. يَزِيدُ *auxit*. VIII اِزْدَادَ pass.

زَالَ 1) F. i. *dimovit*, *amovit* c. a.; 2) F. a. et i. *desiit* facere c. F. vel c. a. partic., ut مَا زِلْتُ أَكْتُبُ *non desii scribere*, كَانَ لَا يَزَالُ نَائِمًا *non desinebat dormire*. Cf. زال med. و.

س

سَبَبٌ pl. أَسْبَابٌ 1) *funis* (a vertendo, torquendo dictus, ut videtur, cf. hebr. סב verti), spec. *quo aliquid connectitur*; 2) trop. *ansa* rei, *occasio*, *causa*. بِسَبَبِ رِبْحٍ *lucri causâ* fab. 12. لِأَيِّ سَبَبٍ *quamnam ob causam* fab. 29.

سَبَحَ F. a. pr. dilatavit, expandit i. q. شبح (cf. صفح, hebr. et aeth. סבח sub صحفة), inde 1) *natavit* in aqua, fab. 25; 2) *laudavit Deum*, sc. manus extendens, ut II. (aeth. ሰበሐ: hebr. שִׁבַּח, chald. שַׁבַּח, syr. ܫܒܚ id.).

سَبَعَ F. a. et i. *abripuit*, ut ovem de grege c. a.

سَبُعٌ (vulgo effertur سَبْعٌ. Humbert guide p. 63) pl. سِبَاعٌ *fera*, spec. *leo*. (Affine est ضَبُعٌ, hebr. צָבוֹעַ hyaena.)

سَبُعَةٌ (vulgo سَبْعَةٌ. Humb. l. c.) *leaena*.

سَبْعٌ et سَبْعَةٌ *septem*.

سَبَقَ F. u. et i. 1) *praecessit*, *praecurrit*, *praevertit* aliquem c. a.; 2) *praecelluit*, *vicit*. III *antevertit* alter alterum. VI *certarunt inter se invicem uter praeverteret*. VIII *praecurrit* c. الى loci. (Cf. aram. שְׁבַק post se reliquit.)

سَبِيلٌ 1) *via* (hebr. et aram. שְׁבִיל); 2) *via et ratio agendi*.

سَدَا F. يَسْدُو *extendit manum*. IV *beneficia contulit* in aliquem c. a. r. et الى p. Ibn Arabschah, Fâkihet-el-chulefâ ed. Freytag. p. 19. l. 13, c. ل p. fab. 18.

سَرَّ F. u. *hilarem laetumque reddidit*.

Pass. سُرَّ *hilaris factus est, laetatus est* de re c. ب r.

سَرُعَ *celer, properus fuit.* III n. a. مُسَارَعَةٌ *properavit* c. إِلَى p. vel loci. IV *festinavit.*

سَرِيعٌ fem. ة *celer, promptus, properans.* سَرِيعًا adv. *celeriter.*

سُرْعَةٌ *celeritas, properantia.* بِسُرْعَةٍ *celeriter, properanter.*

سَطَحَ F. a. *expandit.*

سَطْحٌ *planities; tectum domus.*

سَفَقَ *percussit.* vid. صفق.

سَفُلَ F. u. et سَفِلَ F. a. et سَفَلَ F. u. *inferus, inferior fuit.* (hebr. שָׁפֵל, syr. ܣܦܠ id., chald. Aph. inferiorem reddidit.)

أَسْفَلُ *inferior; infimus.*

سَقَى F. يَسْقِي *potum praebuit; rigavit* c. a. (aeth. ሰፀፐ: hebr. שקה Hiph., aram. Aph. id.)

سَكَتَ F. u. *siluit, tacuit.* (hebr. סכת Hiph. id. Deut. 27, 9. cf. samar. ፡፡ attendit.)

سَكُوتٌ *taciturnus.*

سَكَنَ F. u. 1) *quievit;* 2) *habitavit* (ut hebr. שָׁכַן, chald. שְׁכַן, syr. ܫܟܢ); 3) ut سَكُنَ *debilis, miser, egenus fuit* (debilitas enim a motu abhorret, cf. Kam. p. 1764: أَسْكَنَهُ الْفَقْرُ أَيْ قَلَّلَ حَرَكَتَهُ). V *debilis, miser fuit.*

مَسْكِينٌ fem. ة pl. مَسَاكِينُ, مَسْكِينَاتٌ et مَسَاكِينُ *debilis, humilis, miser, egenus.* (hebr. et chald. מִסְכֵּן, syr. ܡܣܟܢܐ id. Ex arab. factum quoque ital. *meschino*, gall. *mesquin.*)

سُلَحْفَاةٌ, سُلَحْفَاءُ, سُلَحْفِيَةٌ et سُلَحْفَى pl. سَلَاحِفُ *testudo.* (Simile huius animalis nomen Syri habent ܣܠܚܦܐ.)

سَلَخَ F. a. et u. *deglubit, detraxit* pellem ovis.

مَسْلَخٌ *locus ubi mactantur et excoriantur animalia.* fab. 19. 41. Humbert, guide de la conv. ar. (Par. 1838) p. 76.

سَلِمَ F. a. *integer, incolumis, salvus fuit* vel *evasit* (שָׁלֵם, ܫܠܡ id.). II *salvum esse iussit, salutavit* c. على p. (aeth. ተሰለመ: id.)

سَلَامٌ *incolumitas, salus, pax* (hebr. שָׁלוֹם, aram. שְׁלָם, aeth. ሰላም: id.). اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ *salve!*

مُسَلِّمٌ nom. ag. coni. II. *salutans.*

سَمِعَ F. a. *audivit* c. a. (hebr. שָׁמַע, aram. שְׁמַע, aeth. ሰምዐ: id.) II *fecit ut audiret.*

سَمِنَ F. a. *pinguis fuit.* (hebr. שָׁמַן, syr. ܫܡܰܢ id.)

سَمِينٌ *pinguis*, *obesus.*

سَنَةٌ pl. سِنُونَ *annus.* (hebr. שָׁנָה, aram. שְׁנָא id.)

سَآءَ F. يَسُوءُ *malus fuit.* IV *male fecit.* (أَسَيْتَ fab. 9. annot. 4 scriptum est pro أَسَأْتَ ex more vulgi.)

سُوءٌ n. act., it. ut سُوءٌ *malum*, *malitia* (cf. hebr. שָׁוְא). اِنْسَانٌ سُوءٌ *homo malus* fab. 22. كَلْبٌ أَسْوَءُ *canis pessimus.*

سَوْآءٌ nom. act. *malum.*

سَادَ F. u. *dominus*, *princeps fuit.*

سَيِّدٌ pl. سَادَةٌ *dominus.* (cf. hebr. שָׂרִים.)

سَادَ F. u. *niger fuit.* II *denigravit*, *nigrum reddidit.* IX اِسْوَدَّ *niger fuit* vel *evasit.*

سَوَادٌ *nigredo.*

أَسْوَدُ fem. سَوْدَآءُ pl. سُودٌ *niger.*

سُوقٌ pl. أَسْوَاقٌ *forum*, *platea.* (hebr. et chald. שׁוּק, syr. ܫܘܩܳܐ et ܫܘܩܳܐ id.)

سَامَ F. يَسُومُ 1) *statuit*, *constituit* (cf. hebr. שׂוּם, syr. ܣܳܝܡ) spec. *pretium* mercis c. ب; 2) *constituit* alicui aliquid, *subire iussit* (i. q. كَلَّفَ Kam.) maxime ingratum aliquid c. dupl. acc.; 3) *institit*, *flagitavit* aliquid ab aliquo c. a. r. et من p. fab. 10.

سَهُلَ *mollis et plana fuit* terra.

سَهْلٌ *planities.*

سَالَ F. يَسِيلُ *fluxit*, ut aqua, sanguis, fab. 28.

ش

شَأْنٌ *res*, *opus*, *negotium*; *status*, *conditio.*

شَبَّهَ II *comparavit.* III *similis fuit* c. acc.

شَتَمَ F. u. et i. *dicteriis perfodit*, *contumelia affecit* c. a. vel c. ب p. fab. 30. (chald. שְׁתַם perforavit.)

شَجَرَ. Notio prima videtur esse in *findendo* et *prorumpendo*, ut contiguae fere sint radd. شعر, شَعَرَ, شَعَرَ, ثغر, شَحَرَ (cf. سَحَرٌ et سَحَرَ

صَاحِبٌ pl. أَصْحَابٌ *socius*; it. *possessor*, *dominus*, et *praeditus* aliqua re c. genit., ut socius peccati is dicitur, qui peccatum committit fab. 28.

صَحْفَةٌ *patina*, *paropsis* maioris generis. Transpositione litterarum illud ortum est ex صفحة i. q. hebr. צַפַּחַת, syr. ܨܦܚܬܐ. Rad. صفح dilatavit, a patendo enim dicta patina. Cf. ܨܦܚ: dilatavit, et ܨܦܚ: latitudo. (صفح speciatim est: singillatim expandit codicis folia, unde مَصْحَفٌ codex, صَحِيفَةٌ folium, liber.) Quam facile autem in hac radice fiat transpositio litterarum, suo exemplo ostendit librarius codicis Ewald., qui scripsit صفحة fab. 27.

صَدَقَ F. u. 1) propr. *rectus fuit*; 2) *sincerus fuit*: *recte egit*; *verum dixit*; *varax fuit*. II *veracem aestimavit* aliquem, *fidem habuit* alicui c. a. p. (צדק hebr. chald. aeth. iustus fuit, syr. ܙܕܩ iustum, aequum, conveniens fuit.)

صَدِيقٌ *amicus sincerus*.

صَعِدَ F. a. *ascendit*. (Cf. hebr. צָעַד.)

صَغُرَ *parvus fuit*. (h. צָעַר, aram. זְעַר id.)

صَغِيرٌ *parvus*, *exilis*.

صَفَقَ F. i. *vehementius percussit*, *ut audiretur sonus*, ut alas avis fab. 35; *collisit*, *complosit* manus. (Vicina sunt سفق, ܣܦܩ percussit, complosit, صفع, ܨܦܥ: id., سفع id. et de ave quoque alas complodente, cf. et. دفع supra, et خفق percussit re latâ, ut ensis laminâ.)

صَلَحَ F. a. propr. rectâ processit (vid. hebr. צלח 2 Sam. 19, 18. et cf. aram. צלח Pa. perrupit, fidit) dein maxime med. u. rectus fuit, trop. de homine: *probus fuit*; de re: *recte habuit*, *cessit feliciter* (ut hebr. et chald.); it. *aptum*, *idoneum fuit*, *convenit* alicui aliquid c. ل p. vel r. fab. 41. IV nom. act. إِصْلَاحٌ *aptavit*, *concinnavit*, *reparavit*, *emendavit*, *instauravit* c. a. r. fab. 29; *reconciliavit* c. بين p. fab. 40.

صَلَاحٌ *status integer*.

صَلَّى II *precatus fuit* (ut aram. צְלִי, aeth. ܨܠܝ:). Ab inclinando ducta signif., aram. צְלָא inclinavit.

صَلَاةٌ et صَلْوَةٌ pl. صَلَوَاتٌ *precatio*, ippr. solemnis illa, quae lege praescripta est.

صَنَمٌ pl. أَصْنَامٌ *simulacrum, idolum.* (Ortum voc. ex antiquo צֶלֶם.)

صَابَ F. u. *recta tetendit, recta contigit*, ut scopum sagitta. IV *contigit, consecutus fuit, invenit* c. a. (Cf. radd. נצב, נצב, יצב.)

صَوْتٌ *sonus.*

صَارَ F. u. et i. propr. ursit, arctavit, pressit (vid. hebr. צוּר), inde 1) *inclinavit* rem, vel eam *labefactavit* (أَمَالَ أَوْ هَدَّ Kam.) c. a. r., et *convertit* aliquo vultum c. a. et الى; 2) *dissecuit, cum impetu disrupit.* II *formavit* (scil. premendo vel incidendo), *figuravit*; *sculpsit*; *pinxit* (hebr. צָר et יָצַר finxit, aram. צָר id.).

صُورَةٌ *forma, figura, imago* sive sculpta, sive picta, sive quaecunque alia (h. et aram. צוּרָה id.).

مُصَوِّرٌ *pictor*; *sculptor* fab. 7. (cf. 1 Reg. 7, 14.)

صَوْطٌ i. q. صَوْتٌ *sonus*, ut delabentis aquae. Kam. fab. 29. annot. 3. Durioris huiusmodi pronuntiationis vestigia non pauca sunt in libris MSS. recentioribus, iis potissimum, qui in Aegypto exarati sunt.

صُوفٌ *lana.*

صَاحَ F. يَصِيحُ *clamavit* (hebr. צָוַח et chald. צְוַח id.); *cecinit* gallus, fab. 35. Matth. 26, 34. Evang. infantiae Christi cap. 9: عِنْدَ صِيَاحِ الدِّيكِ quum caneret gallus.

صَادَ F. يَصِيدُ nom. act. صَيْدٌ *venatus est.* (hebr. et aram. צוּד med. Waw id.)

صَيَّادٌ *venator.* (hebr. et aram. צַיָּד id.)

صَارَ F. يَصِيرُ 1) *vergit* ad aliquem vel aliquid c. الى (cf. صار med. Waw sign. 1. et صَوِرَ inclinatus fuit); 2) *pervenit, ivit, concessit* ad aliquem c. الى p. vel r.; 3) *evasit, factus est* c. a.

ض

ضَاجِرٌ F. a. *angore animi pressus commotusque fuit*; *male habuit ex taedio fastidioque.* fab. 14.

ضَحِكَ F. a. *risit* (hebr. צָחַק et שָׂחַק, aeth. ፀሐቀ: id. cf. aram. גחך). V *irrisit* c. على p.

ضَرَّ F. u. *nocuit*; *laesit* c. a. (aeth. ፀዐረ: infestavit, hebr. צָרַר, צַר hostis).

ضَرَبَ F. i. *verberavit*; *percussit, illisit* fab. 27; *icit, pupugit* apis

aculeo suo, fab. 24. (nostr. *treffen*, *schlagen*). VIII *concussus*, *quassatus*, *agitatus fuit*; *sese iactavit* fab. 19.

ضَعْضَعَ *humiliavit*. II تَضَعْضَعَ *humiliavit se*. cf. وضع.

ضَعُفَ et ضَعَفَ F. u. *debilis*, *infirmus fuit*.

ضُعْف et ضَعْف *debilitas*, *infirmitas*, *imbecillitas*.

ضَعِيف *debilis*, *imbecillis*.

ضَمَّ F. u. *contraxit*, *constrinxit*, *collegit* ad se vestes suas c. a. fab. 34. (Cf. ܨܡܡ: obligavit vulnus, hebr. צָמִים laqueus.)

ضَاعَ F. i. *periit*, *amissus fuit*. II *perdidit*, *amisit* fab. 41. (Vicin. طغى, طعه, תעה erravit, طاح periit, erravit.)

ط

طَبَخَ F. u. et a. *coxit*; *assavit*. (hebr. et aram. טבח mactavit inpr. cibum paraturus, aeth. ጠበሐ: id., cf. ذبح, טַבָּח coquus.)

مَطْبَخ *culina*. fab. 39.

طَبَعَ F. a. *immersit*, *infixit*, *impressit*, ut sigillum; *obsignavit*. (hebr. et aram. טבע immersus fuit, טַבַּעַת,

طَابَع annulus signatorius. Vicin. est تبع insecutus est, vestigia pressit, nec non aeth. ጠበዐ: perseveravit).

طَبْع *impressum*, *infixum*, ut sigillum; *quod a natura impressum* vel *insitum est*, *indoles*, *natura*.

طَبِيعَة id.

مَطْبُوع *a natura insitus* fab. 17.

طَبْل *tympanum*. fab. 29. (aram. טַבְלָא id.)

طَرَحَ F. a. *coniecit*, *proiecit*, *abiecit*, *reiecit*. (Cf. h. טרח Iob. 37,11.) Partic. pass. مَطْرُوح.

طَرَدَ F. a. *trusit*, *propulit*, *abegit*; *persecutus fuit*. (aram. טָרַד id. cf. h. טרד Prov. 19,13. 27,15.)

طَرِيق *via*; *ratio agendi*. (hebr. דֶּרֶךְ.)

طَعِمَ *edit*; *gustavit*. (hebr. et aram. טעם, aeth. ፕዕመ: id.)

طَعَام, طُعْمَة *cibus*.

طُفَيْل Tofeil quidam Cufensis, qui non invitatus solebat conviviis interesse. Inde est

تَطَفَّلَ *non invitatus accessit ad convivium*, scilicet parasiti illius morem secutus. Vid. fab. 39. cf. Harir. p. 155. Simile verbum

est تَفَلْحَسَ *aviditate Falhasum quendam principem imitatus est.*

طَلَبَ F. u nom. act. طَلَبٌ *quaesivit, petiit, voluit.*

طَلَعَ F. a. et u. *ascendit.*

طُلُوعٌ nom. act., *ascensus.*

طَنَّبَ II *tetendit* tentorium. (Cf. طُنُبٌ funis longus quo tenditur tabernaculum, et tendo corporis.) IV *longa et extensa serie se secuti sunt* cameli; *longum cursum habuit* fluvius (Kam.); it. *intendit sermonem, longus et disertus fuit in describenda* re, sive eam laudaret magnifice, sive acriter vituperaret, c. ﻫ r. Vid. fab. 7. annot. 2. et Vita Timuri ed. Manger. Tom. II. p. 316. 964.

طَاؤُوسٌ, طَاوُوسٌ *pavo.* (aeth. ጣዉስ: chald. טָוָס id., cf. graec. ταώς.)

طَاعَ F. u. et a. *obsequens fuit, paruit* c. ل p. VII id. X *potis fuit* facere, *potestatem faciendae* rei *habuit* c. a. r. vel c. أن.

طَالَ (pro طَوُلَ) F. u. *longus fuit.* (Cf. hebr. הֵטִיל in longum proiecit, et aram. טַיֵּל longe abiit, vagatus est.)

طُولٌ *longitudo.* طُولُ ٱلرُّوحِ *μακροθυμία.* fab. 20. annot. 9. cf. hebr. אֶרֶךְ רוּחַ.

طَوِيلٌ *longus.* أَطْوَلُ *longior.*

طَابَ F. يَطِيبُ *bonus, suavis fuit; delectatus fuit* (animus) re c. ب r.; trans. *bonum, suavem reddidit.* (cf. hebr. טוֹב, aram. טַב et טְאַב.) II *bonum reddidit,* et *bonum comperit.* IV id.; et *bonis verbis suavibusque locutus fuit* (تَكَلَّمَ بِكَلَامٍ طَيِّبٍ Kam.) fab. 7.

طَارَ F. يَطِيرُ *volavit; avolavit* c. عن fab. 37. (syr. ܛܳܝܰܪ id.)

طَيْرٌ *volucris, avis* (syr. ܛܺܝܪܳܐ id.).

ظ

ظَفِرَ F. a. *vicit, superavit* c. a. vel ب vel على p.

ظِلٌّ *umbra* (hebr. צֵל, chald. טְלָלָא, syr. ܛܠܠܳܐ, aeth. ጽላሎት: id.). Inde

ظَلَّلَ II *obumbravit.* V *obumbratus fuit, sub umbra versatus fuit, umbram captavit* fab. 4. (ut אֲטַלֵּל Dan. 4, 9.)

ظَلَمَ F. i. *oppressit, iniuria affecit.*

ظُلْمٌ *iniuria, iniustitia.*

ظَالِمٌ *tyrannus.*

ظَنَّ F. u. *suspicatus fuit*; *putavit*.

ظَهَرَ F. u. et i. *apparuit*, *conspicuus fuit*. (Cf. hebr. צֹהַר lux, צָהֳרַיִם meridies, ut ظُهْر, chald. טִיהֲרָא, syr. ܛܗܪܐ, vicin. زهر q. v. et طهر, טהר, ܛܗܪ: purus fuit, propr. splenduit.) II *post tergum reiecit*, *non curavit* rem (denom. a ظَهْر tergum); *iter fecit tempore meridiano* (denom. a ظُهْر meridies). IV *manifestavit*, *ostendit*; *ostentavit*, *simulavit*.

ظَهْر pl. ظُهُور, أَظْهُر *dorsum* (propr. omne externum, quod eminet atque apparet).

ع

عَبَدَ F. u. *coluit*, *adoravit* c. a. (hebr. עָבַד operatus est, coluit, servivit, aram. עֲבַד operatus est, fecit.)

عَبْد *servus*.

عَبَرَ F. u. *transiit*, *praeteriit* c. a. vel c. على p. fab. 11, — inter arbores c. بين. (hebr. et aram. עבר id.)

عَابِر nom. ag. *praeteriens*.

عَاتِق *humerus*.

عَجِبَ F. a. *miratus*, *admiratus fuit*; *laetatus fuit* c. من r. (h. עָגַב adamavit). V *admiratione affectus fuit*, *miratus fuit* c. من (Kam., Vit. Timur. II. p. 730 ed. Manger., Hamas. p. 23. l. 1. et alibi haud raro). VIII *miratus fuit*. Hanc formam (vid. fab. 21. an. not. 1.) lexica solent omittere. Excitat eam Jac. Schultens ap. Freytag. in lex., sed ex ipsa hac fabula, ut videtur. Eandem vero exhibet Ellious Bocthor (dict. franc. arab.) I, 15. s. *admirer*.

عَجَب *admiratio*, *mirum*.

عَجَزَ F. a. et عَجُزَ F. i. *debilis fuit*.

عَاجِز *debilis*.

عَجِلَ *festinavit*.

عَجَل, عَجَلَة *festinantia*.

عَدَّ F. u. *numeravit*, c. ل *annumeravit*, *accensuit*. IV *paravit*, *praeparavit*. X *paravit se*, *paratus*, *promptus fuit*; et *praeparavit sibi* aliquid c. a. r. fab. 5. Harir. p. 108.

عَدَا F. u. 1) *transiit* (hebr. עָדָה, aram. עֲדָא, aeth. ዐደወ: id.); 2) *irruit* in aliq. c. على; *infestus*, *iniquus fuit*. (aram. עֲדָא irruit, vexavit, praedatus est, cf. hebr. עֵד

praeda, aeth. ተዋጊ: adversarius fuit.)

عَدْو *cursus.*

عَدُو *hostis, inimicus* (aeth. ዋጊ: id.).

عَدُوّة *inimica.*

عَدَاوة *inimicitia, hostilitas.*

عَرَض F. i. *semper se movit.*

عَرَض F. i. 1) *prodiit, apparuit, se obtulit, accidit*; 2) *adversus occurrit*, inde *opposuit se, restitit.* fab. 19. III *adversatus fuit* alicui c. a. p. fab. 1. VIII *adversus occurrit, restitit.* (Cf. syr. ܥܪܥ accidit, chald. עֲרַע id., hebr. עָרַץ Ies. 47, 12. et עָרִיץ tyrannus.)

مُعَارَضَة nom. act. III, *adversari.*

عَرَف F. i. *cognovit, dignovit, scivit.*

مَعْرُوف 1) *cognitus, notus*; 2) *familiaris*; 3) *conveniens, aequum*; *probitas, benignitas.* (opp. مُنْكَر incognitus; iniquum, ἄγνωμον, ἀγνωμοσύνη.)

عِرْق pl. عُرُوق *radix* arboris.

عَرَك F. u. *fricuit*, ut corpus nive fab. 23. II ut videtur, *valde fricuit.* ibid. annot. 2. cf. مُعْرَك schol. Harir. p. 581.

عَوْسَج *rhamnus, lycium* fab. 22. Eadem rhamni species vocatur أَطَد hebr. אֶטֶד. Illud autem video in syr. ܐܣܛܐ spinae. Ad etym. cf. عسك et عسق firmiter adhaesit, ut nomen illud a radicibus terrae firmiter infixis ductum sit, quemadmodum alterum nomen ab أَطَّد firmavit.

عَسَل *mel.*

عَسَا *firma et dura evasit* adulta planta. fab. 22. annot. 4.

عُشْب *herba, pabulum virens* (hebr. עֵשֶׂב, aram. עִסְבָּא id.).

عشر III عَاشَر *societatem inivit* cum aliquo c. a. p. fab. 37. (Duci poterat haec sign. a numero denario عَشَرَة, عَشْر *decem*; sed nescio an hic ipse numerus apud Semitas dictus sit a *coniuncta* multitudine, ut עשר vicinum putandum sit radd. אסר, אזר iunxit, ligavit. Certe similis conditio est vocc. רֶבֶבָה et אֶלֶף, vid. Gesen. Thesaur. p. 106. Ewald. gr. crit. l. hebr. p. 493.)

عَصَف F. i. *vehementer flavit* (ventus) fab. 34. (Cf. sam. ותצ, chald. חֲצַף institit, ursit.)

عَصْف nom. act., *flatus vehemens.*

عاصف fem. ة nom. ag. *vehementer flans* (ventus).

عَضَّ F. a. *dentibus prehendit*, *momordit* c. a. fab. 31.

عَضَدَ F. u. propr. fulcivit, dein *iuvit* aliquem c. a. fab. 32. III n. a. مُعَاضَدَةٌ *adiuvit*, *opem tulit* c. a. p. (Inde عَضُدٌ brachii pars superior a cubito ad humerum, quasi fulcrum corporis in decumbendo. Brachium inferius est ذِرَاعٌ.)

عَطِبَ F. a. *periit*.

عَطَبٌ nom. act., *exitium*. fab. 15.

عَطِشَ F. a. *sitivit*.

عَظُمَ F. u. *magnus*, *gravis fuit*. (Cf. hebr. עָצַם.)

عِظْمٌ et عِظَمٌ *magnitudo*.

عُظْمٌ *pars potior*; *superbia*.

عَظِيمٌ *magnus*.

عَقْرَبٌ fem. *scorpio*. (Hebr. aram. aeth. id. Ducitur ab عَقِبٌ calx pedis, et عقر vulneravit, vel قرب appropinquavit.)

عَقَلَ F. i. et u. propr. *plicuit*, *vertit*, *constrinxit*; *intelligentia polluit* (sc. *versatus* in rebus vel *versutus* et callidus *fuit*. Huc pertinent hebr. עָקַלְקַל de viis implicitis, עָקֳלָתוֹן, de angue torto, aram. עֲקַל pervertit, al.).

عَاقِلٌ *intelligens*.

عَكَرَ F. a. *turbidam fecit* aquam c. a. II id. (hebr. עָכַר trop. turbavit.)

عَلَّ et لَعَلَّ *forsan* in spe et metu. لَعَلِّي *fortasse ego* fab. 23.

عَلَفٌ *pabulum*.

عَلِمَ F. a. *scivit*, *novit* c. a. vel أَنَّ. IV *certiorem fecit*, *significavit*, *edocuit* c. a.

عِلْمٌ n. a., *scientia*. fab. 20.

عَالَمٌ *mundus* (h. עוֹלָם, aram. עָלַם).

مَعْلُومٌ *notus*, *certus*.

عَلَا *altus*, *elatus fuit*. (Cf. hebr. עָלָה.)

عَالٍ *altus*, *excelsus*.

عَلَى praepos. *super*, *supra*; *in* (nostr. *auf*), ut على الطريق *in via* fab. 7; *adversus*, *contra*, *in* aliquem (nostr. *auf jem.*) fab. 1. 2. 10. خاف على *timuit pro* aliq., propr. super aliq. عوّل على *sich auf etwas verlassen*. Vid. رام, وفق, قدر, سلم alia. (Hebr. et aram. עַל, עֲלֵי.)

عُمْر *aetas*, *vitae tempus*.

عَمُق *profundus fuit* (hebr. et aeth. id.).

عَمِيق *profundus* puteus (hebr. עָמֹק, aram. עֲמִיק, aeth. ዕሙቅ: id.).

عَمِلَ F. a. nom. act. عَمَل *operatus est*, *fecit* c. a. (hebr. et aram. id.)

عَن praepos. *a*, *ab*. عَنَّمَا vel عَمَّا scribunt pro عَنْ مَا.

عند. Huius rad. primaria notio posita in *inclinando*. Inde עָנַד hebr. c. לְ et עַל iunxit, *anlegen*, ut gr. κλίνειν, syr. ܥܕܡ c. ܠܘܬ declinavit, et sic fere arabicum quoque c. عن *declinavit* de via, quod transfertur ad *iniustitiam* omnemque *iniuriam*, plane ut vicin. عنت declinavit, crimen commisit, aliaque verba multa. III *declinavit*. Ab inclinando autem est

عِنْد *latus*, *tractus*, et

عِنْدَ sequ. genitivo: *a latere* alic., tum praepos. *prope*, *apud*, *ad* (ut syr. ܥܡ apud, ad, cf. צַד *latus*). عِنْدِى *apud me*. لِعِنْدِهِ *ad ipsum* (propr. ad latus eius) fab. 6. not. 2. اِلَى عِنْدِى *ad me* ib. (ap. vulgum usitatum, v. Harir. p. 251). عِنْدَ مَوْتِهِ *moribundus* fab. 2. عِنْدَ وُصُولِى *quum pervenero* fab. 19. عِنْدَ مَا *dum*, *quum* fab. 20. 24.

عَنْز *capra*. (Hebr. et aram. עֵז id.)

عَنَى F. يَعْنِى *significavit* (cf. h. מַעֲנֶה, יַעֲנֶה).

IV *defatigavit* (ab عنا tert. و).

مَعْنًى pl. مَعَانٍ *significatio*, *sensus*. (Cf. hebr. מַעֲנֶה Prov. 16, 4.)

عَدَ F. يَعُودُ 1) *rediit*, *reversus fuit* c. اِلَى vel لِ p.; 2) *iteravit*, *identidem fecit*; 3) *visitavit* c. a. fab. 6.

عَلَ F. u. propr. *clinavit*, inde: *declinavit* impr. a iusto (cf. hebr. et aram. עול). II *acquievit* in re, eâ *fretus fuit* c. على r. fab. 6. Harir. p. 380.

عَامَ F. يَعُومُ *natavit* fab. 9.

عَانَ II et III *auxiliatus est*. X *auxilium petiit* ab aliquo c. a. vel c. ب p. fab. 25.

عَيَّ et عَيِىَ *impar fuit perficiendae* rei c. ب r. IV *lassus et defessus fuit*.

عَاشَ F. i. *vixit*; *vitam duxit*.

عَيْش *vita*.

مَعِيشَة *victus, res ad vitam sustentandam pertinens.*

عَيْن pl. أَعْيُن, عُيُون 1) *oculus*; 2) *fons* aquae. (Id. in diall. ceteris.) Inde

عَايَنَ III *vidit* c. a.

غ

غَذَا tert. و F. يَغْذُو (et minus bene tert. ى F. يَغْذِى) *aluit, nutrivit.*

غَرَّ F. u. nom. act. غُرُور *pellexit ad vana, decepit.*

غَرُور *qui decipit.*

مَغْرُور *deceptus.*

غَرِقَ F. a. *immersus*, et *submersus fuit.* IV *immersit.*

غَرْق nom. act., *submersio.*

غَزَال *hinnulus, pullus dorcadis, capreolus.*

غَشَّ F. u. *decepit.*

غَشّ et غِشّ *fraus, dolus.*

غَشِىَ F. a. *texit, operuit.* IV id. — غُشِىَ عَلَيْهِ *tectum est super eo* i. e. deliquium animi passus est.

Partic. pass. مَغْشِىّ عَلَيْهِ *qui patitur animi deliquium* fab. 39. Saepe sic dicunt Arabes. vid. Kosegarten. Chrest. arab. p. 33. 37. 42. 59. 62. 138. 162 al. Cf. hebr. עוף Iud. 4, 21. 1 Sam. 14, 28. עלף Ies. 51, 20. Ion. 4, 8. et أُغْمِىَ عَلَيْهِ Harir. p. 190 schol.

غَصَبَ F. i. *violenter rapuit.* VIII id. fab. 21.

غُصْن pl. غُصُون, أَغْصَان *ramus arboris.*

غَفَلَ F. u. *supersedit, neglexit, non curavit* rem c. عن r. VI id. fab. 29. (propr., ut videtur, *intumuit*, superbus despexit, vid. hebr. עָפַל coll. عفل tumore laboravit).

غَلَبَ F. i. *praevaluit, superior fuit, vicit.* VII pass. fab. 35. annot. 2.

غَنَّى II *cecinit* (h. עָנָה, syr. ܥܢܐ et ܥܢܝܐ).

غِنَاء *cantus.*

غَارَ med. و F. a. *altius depressus fuit, cavus fuit.*

غَار, مَغَار et مَغَارَة pl. مَغَائِر *spe-*

lunca. (Hebr. מְעָרָה id., vicin. חוֹר spelunca, latibulum.)

غَيَّرَ II *alteravit, mutavit, aliam effecit* rem c. a. V pass.

غَيْرٌ *mutatio; diversitas;* c. genit. *alius quam,* ut غَيْرُ زَيْدٍ *alius quam Zeid.* غَيْرُ بَعِيدٍ *haud longinquus* fab. 18. — غَيْرُ مَخْدُومٍ *haud cultus* fab. 15.

غَيْرَ seq. genit. *praeter.* غَيْرَ أَنَّ *praeterquam quod.*

غَيْضَةٌ *arboretum in loco paludinoso.*

ف

فَ partic. praeposit. insepar. *atque, et.*

فَتَّشَ *diligenter quaesivit.*

فَخَرَ *gloriatus fuit.* VIII id. c. ب r. fab. 35. 38.

فَرَّ F. يَفِرُّ *fugit* c. مِن.

فَرُّوجَةٌ *gallina.* Kam. Bocthor (dict.) II, 186. s. *poule.*

فَرَدَ *separatus fuit.* VII *se separavit; seorsum recessit* cum aliq. c. ب p. fab. 1; *separatim egit* in re c. ب r. fab. 9.

فَرَسَ F. i. *diripuit* praedam. VIII *diripuit laceravitque* praedam (leo) c. a. (Cf. hebr. פָּרַשׁ Mich. 3, 3. aliaque vicina.)

فَرَسٌ fem. *equus,* de *equa* fab. 18. (hebr. פָּרָשׁ, aeth. ፈረስ: id.)

فَرْعٌ pl. فُرُوعٌ *summum cuiusque rei; ramus arboris eiusve pars summa.*

تَفَرَّعَ V *propagati et multiplicati fuerunt* rami.

فَرَغَ F. a. et u. *evacuavit.* IV *effudit* aquam, sanguinem.

فَرَقَ F. i. propr. *fregit, rupit* (cf. hebr. פָּרַק), dein: *separavit.* VIII *separavit se, reliquit.*

فَسَدَ *corruptus fuit.* IV *corrupit, perdidit.* (Chald. פְּסַד id.)

فَشَا F. u. *se propagavit, se diffudit,* ut nuntius, ramus fab. 22. (Chald. פְּסָא id., hebr. פָּשָׂה id. de lepra.)

فِضَّةٌ *argentum.*

فَضَلَ F. u. *eminuit, excelluit.*

فَضْلٌ *excellentia, praestantia.* فَضْلًا adv. *praecipue;* seq. أَنْ vel F. *nedum ut* fab. 32.

أَفْضَلُ *praestantior.*

فَعَلَ F. a. *egit, fecit* c. a. (hebr. poet. פָּעַל).

فِعْلٌ pl. أَفْعَالٌ *actio, factum.*

فَقَدَ F. i. *frustra quaesivit, desideravit.* (hebr. פָּקַד id.)

مَفْقُودٌ participio. pass. *desideratus.*

فَقَرَ F. i. et u. 1) *perfodit*; 2) *fregit, confecit* aliquem (calamitas).

فَقُرَ *pauper fuit.* IV *pauperem fecit.*

فَالُوذٌ (فَالُوذَةٌ) *edulium ex amylo, aqua et melle confectum* (pers. پالوده).

فَلْسٌ ὄβολος *obolus.* Inde est

فَلَّسَ II *inopem pronuntiavit* (iudex) aliquem c. a. IV *inops fuit.* fab. 28.

فَلَقَ F. i. *fidit.* V *fissus fuit.* VII id.

فَنِيَ F. a. *evanuit, periit, absumptus est.* IV *perdidit, consumpsit* opes in aliq. c. a. et على fab. 16.

فَنَاءٌ nom. act., *interitus.*

فَاقَ F. u. *superior fuit.* IV *convaluit* a morbo c. من fab. 3, *ad se rediit* ab animi deliquio fab. 39, e somnolentia fab. 29. annot. 4. Saepissime sic utuntur coni. IV, vid. Cor. 7, 141. Harir. p. 82. 190. 269. ed. Sacy. Kosegarten. Chrest. p. 25. 44. 86. 132. 142 al. فَاقَ autem, quod fab. 3. annot. 6 tetigi, secundum vulgi morem dictum est pro أَفَاقَ (cf. fab. 39. annot. 5), ut فَقْتُ pro أَفَقْتُ M noct. et una I. p. 52. ed. Hab. فَقْنَا pro أَفَقْنَا ib. p. 53 al. Vid. Caussin de Perceval gramm. arab. vulg. (Par. 1824) p. 27.

فَوْقٌ nom. act. *superiorem esse.*

فَوْقَ seq. genit. tanquam praepos. *supra.* إِلَى فَوْقٍ seq. genit. *super.*

فِي praepos. *in.* فِيمَا *interea dum* (nostr. *indem*).

ق

قَبَضَ F. i. *cepit, comprehendit* c. a. fab. 26. c. على fab. 31. 39. (Vicina sunt قبض extremis digitis cepit, h. et chald. קבץ, קמץ manu cepit, collegit, קָמַט comprehendit, קֹמֶץ manu collegit, ܩܦܨ collegit, contraxit, hebr. et chald. קפץ id., al. cf. s. خبز annotata.)

قَبِلَ F. a. propr. *ab antica parte fuit*; *occurrit* (ut syr.); *advenit*; *excepit, accepit* (ut hebr. קִבֵּל ex seriore usu i. q. לָקַח, aram. קַבֵּל). IV *accessit, advenit, convertit se* ad aliq. c. الى p. fab. 25. c. على r. fab. 30; *aggressus est* facere,

coepit seq. F. fab. 23. 27. 28. 31.

قَبْلٌ *pars anterior.* قَبْلَ seq. genit. tanquam praepos. *ante.*

قَتَلَ F. u. *occidit, interfecit* c. a. (aeth. ቀተለ: aram. קְטַל id., hebr. קָטַל rarius, synon. הָרַג). III *pugnavit* adversus aliq. VI *pugnavit unus cum altero* (ut aethiop. ተቀተለ:). VIII id. fab. 40.

قَدْ *iam, modo, certe.* Haec partic. posita ante Perfect. quandam huic addit affirmationem.

قَدَرَ F. i. (et u.) 1) *determinavit iustâ mensurâ*; 2) *definivit, decrevit* alicui aliquid c. على p. et a. r.; 3) *praevaluit* c. على p.; 4) *valuit, potuit* c. على r. fab. 17. 23. 24. vel c. a. r. fab. 30. vel c. أَنْ fab. 34. vel seq. F. fab. 7.

قَدْرٌ *quantitas, pretium.*

قُدْرَةٌ *potentia, virtus.*

مِقْدَارٌ *quantitas, dignitas.*

قَدَمَ F. u. *progressus est*; *praecessit*; *prior fuit.* II *praemisit*; *ante fecit, prius fecit* fab. 19. V *accessit, venit* c. الى. (Hebr. קָדַם, aram. קְדַם, aeth. ቀደመ:)

قَدَمٌ pl. أَقْدَامٌ *pes.*

قُدَّامٌ *antica pars.* قُدَّامَ seq. genit. *coram, ante* (chald. קֳדָם, syr. ܩܘܕܡ id.).

قَذَرَ et قَذِرَ F. u. et قَذِرَ F. a. *spurcus fuit, sorduit.*

قَذُورَةٌ *spurcus, pravus*; *sordes.* fab. 35.

قَرَّ F. a. et i. *quievit, resedit.* X id. (Coni. I etiam: *riguit, friguit,* ut in ceteris diall., quae significatio illi proxima est.)

قُرَارَةٌ et قُرُورَةٌ quod *residuum* est in olla.

قَرَارَةٌ *terra plana rotundior.*

قَارُورَةٌ *ampulla.*

قَرْدَدٌ et قُرْدُودَةٌ *locus terrae elatior.*

قَرْنٌ pl. قُرُونٌ *cornu* (hebr. קֶרֶן, aram. קְרַן, aeth. ቀርን: id.).

قَارُورَةٌ *vas potorium, amphora.* Dicitur etiam قَاقُورَةٌ et قَاقُزَّةٌ sec. Kamus. p. 723. Cf. قارورة.

قَصَفَ F. i. 1) propr. *fragorem vel sonum vehementem edidit*, ut tonitru, ventus; hinc 2) *fregit* (ventus navem) *quassando*; 3) *quassavit, trusit et ursit* alter alterum in hominum confluxu; 4) n. a. قُصُوفٌ *epulis, ludis, voluptati indulsit, comissatus, bacchatus est.* fab. 39. V *congregatus fuit.*

قَضَّ F. u. *immisit* in hostem equites c. a. et على. VII *ex alto descendit irruitque* in praedam avis c. على. fab. 35.

قِطٌّ *felis* mas.

قَلَّ F. i. *paucus, imminutus fuit.* (Hebr. aram. aeth. id.)

قَلِيلٌ compar. أَقَلُّ *paucus.* قَلِيلُ الرَّأْيِ *qui parum habet consilii.*

قَلَبَ F. i. *vertit.* V *versatus fuit, se gessit pro arbitrio suo.* Humbert chrest. p. 37. VII *versus fuit.*

قَلْبٌ pl. قُلُوبٌ *cor, animus.*

مُتَقَلِّبٌ fab. 19. videtur esse nom. act. coni. V. i. q. تَقَلُّبٌ. Etenim in hunc modum coniugationum derivatarum omnium nomina act. fingere licet, ut cum participio pass. ad formam conveniant *), ut V. مُتَثَاوِبٌ et مُتَثَايِبٌ (Kam. p. 45), مُتَفَرِّقٌ, VI. مُتَحَامِلٌ, VII. مُنْصَرِفٌ, مُنْطَلِقٌ, مُنْحَدِرٌ (Koseg. Chrest. p. 147. l. 15), IV. مُنْجَمٌ, مُعْجَمٌ, مُكْرَمٌ, مُدْخَلٌ, مُخْرَجٌ, مُرْدٌ, مُطْرَدٌ (Taraf. Moall. vs. 46), مُنْزَلٌ, مُقْسَمٌ, مُقْبَلٌ, مُمْسًى, VIII. مُصْطَبِرٌ, مُقْتَحَمٌ (Bohlen. de Moten. p. 111), II. مُصَرَّفٌ, مُقَدَّمٌ (Hamas. p. 187), مُعَوَّلٌ, مُمَزَّقٌ, et a Quadrilitt. مُدَحْرَجٌ, مُتَدَحْرَجٌ. In III. autem haec forma ة litterâ aucta (مُقَابَلَةٌ) valde usitata est et interdum sine ة quoque invenitur, ut مُقَاتَلٌ. Ipsa adeo I. ab hoc usu non prorsus abhorret, ut nominum act. in modum posita reperias مَجْلُوٌّ, مَجْلُوفٌ, مَرْفُوعٌ, مَوْضُوعٌ, مَعْقُولٌ, مَحْصُولٌ, مَرْدُودٌ, مَفْتُونٌ, مَيْسُورٌ, مَعْسُورٌ, مَحْلُوفٌ et مَحْلُوفَةٌ, مَلُومَةٌ, مَوْعُودٌ et مَوْعُودَةٌ, مَشْعُورٌ, مَشْعُورَةٌ et مَشْعُورَاءُ.

مُنْقَلَبٌ n. a. coni. VII, *conversio; status vitae futurae.* fab. 19. annot. 13.

قَلَعَ F. a. *extraxit.* cf. خلع.

قَهْقُورٌ *strues lapidum*, quam pueri ludentes componunt.

---

*) Lumsden. gramm. arab. I. p. 251: „The *form of the passive participle of every verb not being of the trilitteral radical class, may be accurately employed in the sense of the infinitive.*" cf. eiusd. gramm. pers. I. p. 199, Sacy gramm. ar. I. §. 628. 752, Ewald. gr. arab. I. p. 379.

قَالَ F. يَقُولُ *dixit* c. ل p. (Sic plerumque ponitur, ut verba ipsa loquentis expressa sint, synon. hebr. et aram. אמר, aeth. ፀበለ: nostr. *sagen*. Ex hac parte contraria sunt كَلَّمَ locutus est, hebr. דִּבֵּר, aram. מַלֵּל, aeth. ነገረ: nostr. *reden*.)

قَوْلٌ nom. act., et *dictum*. pl. أَقْوَالٌ. (cf. hebr. קוֹל, aram. קָל.)

قَائِلٌ nom. ag *dicens*.

قَامَ F. يَقُومُ *stetit*, *surrexit* (hebr. et aram. קָם, aeth. ቀመ: id.). IV *constituit*; *constitit*, *mansit* c. مع fab. 21.

قَوْمٌ collect. *populus*, *homines*. (Cf. h. אַלְקוֹם Prov. 30, 31. et יָקוּם.)

قَائِمٌ nom. ag. *stans*; *erectus*. Fem. قَائِمَةٌ pl. قَوَائِمُ *pes* bruti.

قَوِيَ F. يَقْوَى *valuit robore*; *invaluit* fab. 22. (Hinc syr. ܩܘܐ perseveravit, permansit, et hebr. קָוָה exspectavit. Roboris autem notio venit ab stringendo et colligando, ut saepe. vid. Gesen. lex. hebr. s. v.)

قُوَّةٌ *robur*.

قَوِيٌّ compar. أَقْوَى *validus*, *robustus*.

كَ particula praepositiva *sicut*, *instar*.

كَأَنَّ *ac si*.

كَبُرَ 1) *magnus fuit* (cf. hebr. ר Iob. 35, 16. syr. ܪܒܐ auctus fuit, aeth. ክቡረ: magnus, illustris fuit); 2) *gravis*, *molestus fuit* alicui c. على p. fab. 4. Coran. 6, 35. 10, 72. II *magnum fecit*; *magni fecit*; *celebravit* deum c. a., spec. *dixit* اَللّٰهُ أَكْبَرُ *deus magnus est*.

كِبْرٌ et كِبَرٌ *magnitudo*, *nobilitas*, *excellentia*.

كَبِيرٌ fem. ة pl. كِبَارٌ 1) *magnus*; 2) *gravis*, *molestus* c. على p. Cor. 2, 42. Compar. أَكْبَرُ *maior*; *gravior*, *molestior*.

كُبَّارٌ et كُبَّارٌ *ingens*.

كَبْشٌ *aries*. (Syr. ܟܒܫܐ id., cf. hebr. כֶּבֶשׂ et כֶּשֶׂב agnus.)

كَتِفٌ, كَتْفٌ *humerus* (h. כָּתֵף, aram. כְּתַף).

كَثُرَ *multus fuit*, *abundavit*. II *multiplicavit*. IV id.

كَثِيرٌ fem. ة *multus*. Compar. أَكْثَرُ *plus*, *amplius*.

كِثْرٌ, كِثْرَةٌ *multitudo*, *amplitudo*.

كَذَبَ F. i. et كَذِبَ F. a. *mentitus fuit*, *mendax fuit* (hebr. כָּזַב, aram. כְּדַב, כַּדַּב id.). II *mendacem dixit*, *mendacii arguit*.

كِذْبٌ *mendacium*.

كَرُمَ *generosus*, *magnificus fuit*. IV *honoravit* c. a. p.

كَسَبَ F. i. *lucratus fuit*, *acquisivit*, *conquisivit*. VIII id.

كَسَرَ F. i. nom. act. كَسْرٌ *fregit*, *confregit*; *contrivit*.

كَشَفَ F. i. 1) *detexit*, *retexit*; 2) *revelavit*, *manifestavit* c. عن r. II *invitum impulit* aliquem *ut manifestaret* vel *produceret* rem (promissam scil. vel iactatam) c. a. p. et عن r. Kam. II. p. 1221: كَشَّفْتُهُ عَنْ كَذَا أَكْرَهْتُهُ عَلَى إِظْهَارِهِ

Hoc adhibe fab. 24.

كَفَى F. i. *satis fuit*, *suffecit*, *par fuit*. III *pensavit*, *rependit*, *retribuit* c. a. p.

كُلٌّ subst. *universitas*: quo circumloquuntur adiectiva *omnis*, et *totus* (ut h. et aram. כֹּל, aeth. ኵሉ:).

كُلُّ وَاحِدٍ *unusquisque*. كُلَّمَا *quotiescunque*.

كَلْبٌ pl. كِلَابٌ *canis*. (hebr. et chald. כֶּלֶב, aeth. ከልብ: id.)

كَلِفَ F. a. *cum studio et labore incubuit* in rem c. ب r. II *subire iussit grave* aliquid c. a. p. V i. q. I.

كَلَّمَ II *allocutus fuit*. V *locutus fuit*. (Cf. قَالَ.)

كَلَامٌ *sermo*.

كَانَ F. يَكُونُ propr. *stetit*, hinc *extitit*, *fuit* (aeth. ኮነ: id., synon. hebr. הָיָה, aram. הֲוָא).

مَكَانٌ pl. أَمَاكِنُ *locus* (h. מָכוֹן id.).

كَيْفَ *quomodo*.

ل

لَ partic. inseparab. praeposit. *sane*, *utique*.

لِ praepos. *ad*, saepissime ponitur, ubi nos Dativum (ut ap. Anglos *to*, ap. Italos *a*, ap. Gallos *à*); it. *ob*, *propter*; c. subiunctivo *ut*.

لِأَنْ vid. أَنْ. لِمَا vid. مَا.

لَا *non*.

لَبُوءٌ, لَبُوءٌ, لُبَاءٌ, لِبْوَةٌ, لَبْوَةٌ, لَبَاءٌ, لَبَاءٌ, لَبَةٌ *leaena* (hebr. לָבִיא).

لَبِسَ F. a. *induit sibi* vestem, *indutus fuit* c. a. (hebr. et aram. לבש, aeth. ለበሰ).

لِبَاسٌ *indumentum*, *vestis*.

لَبَنٌ *lac* (ab albedine dictum, cf. hebr. לָבָן albus).

لَحِسَ F. a. *linxit*, *lambit*.

لَحِقَ F. a. *assecutus fuit*.

لَحْمٌ *caro*. (Hebr. et aram. לֶחֶם panis.)

لَذَّ *suavis et iucundus fuit*. V *delectatus fuit* re c. ب r., c. في r. fab. 28.

لِسَانٌ *lingua* (aeth. ልሳን aram. לְשָׁן, hebr. לָשׁוֹן id.).

لَعَلَّ vid. عل.

لَفَّ F. u. *involvit*, *obvolvit*. (Syriac. ܠܦܦ, chald. לַפֵּף id., vicin. לָף convolvit.) VIII *semet involvit* vesti c. ب vest.

لَفَتَ F. i. *inflexit*, *torsit*, *vertit* (hebr. לָפַת id.). VIII *se convertit* ad aliq. c. الى.

لَقِيَ F. a. *occurrit* alicui, *obvium habuit* aliq., *incidit* in aliq. c. a. p. vel r. IV *proiecit* c. a.

لٰكِنْ, لَٰكِنْ *sed*, *attamen* (hebr. לָכֵן).

لَمْ *non*. Iungitur Iussivo et sic negatur Perfectum, ut لَمْ يَقْدِرْ *non poterat* fab. 9. Vid. Gramm.

لَمَّا *quum*, *postquam*.

لَمَسَ F. u. et i. *palpavit*, *contigit manu*. VIII *palpando quaesivit* c. a. fab. 3; *tentavit*, *studuit* fab. 24.

لَوْ *si*, *quod si*. Sic differt ab إِنْ ut hebr. לוּ ab אִם. Vid. Gramm. لَوْ أَنَّ *quod si* fab. 22. 26. 30. لَوْ لَا *nisi*.

لَامَ F. يَلُومُ *reprehendit*, *corripuit*, *culpavit* c. a. p. et c. ل *apud* alium fab. 16. II *gravius reprehendit* aliquem de re c. a. p. et على r. fab. 25.

لَوْمٌ *reprehensio*.

لَيْسَ *non est*, *non fuit*. (Contractum ex لا et ايس, hebr. לֵיתֵי synon. אֵין, syr. ܠܝܬ, samarit. ליתי, chald. לָא אִיתַי.)

لَيْلٌ *nox*. Nom. unit. لَيْلَةٌ *nox una*.

م

مَا pron. *id quod*; *quod*; *quicquid*; *quantum*, *quoad*, *quamdiu*; *quid*? لِمَا *ad id quod* fab. 5, it. *cur*,

quare (hebr. לָמָּה). فِيمَا *in eo quod* i. e. *dum* fab. 18. مَا ذَا vel iunctim مَاذَا *quid quod* i. e. *cur* fab. 23, *quidnam?* لِمَاذَا *curnam* (hebr. לָמָּה זֶה). Ex pronom. interrog. ortum est

مَا negat. *non* (hebr. מָה Cant. 8, 4. Iob. 16, 6).

مَثَلَ et مَثُلَ 1) *stetit* coram aliquo; 2) *similis fuit* alicui, *retulit* eum c. a. (quasi ex adverso stetit); 3) trans. *aequiparavit*, *assimilavit* (*zusammenstellen*). Cf. hebr. מָשַׁל, aeth. ፈጠለ: aram. מְתַל.

مِثْلٌ *similitudo*. مِثْلُ ذَلِكَ *huic simile* fab. 24. مِثْلَ seq. genit. *instar*, *sicut*.

مَثَلٌ pl. أَمْثَالٌ 1) *similitudo*; 2) *quod tanquam exemplum sistitur*; hinc 3) *parabola*, *fabula*, *sententia*.

مَجُدَ *gloria excelluit*. (cf. hebr. מָגֹד et מִגְדָּנוֹת.)

مَجْدٌ *gloria*.

مَدَّ F. u. *extendit* c. a. VIII *extendit se*. (cf. hebr. מַד mensus est.)

مَرَّ F. u. nom. act. مَرٌّ *transiit*.

مَرَّةٌ nom. unit. *transitus unus*; *vicis una*. مَرَّةً *aliquando*, nostr. *ein Mal*, Suecorum et Danorum *en gang*. cf. تَارَةً circuitu uno, aliquando, طَوْرًا id., ital. *una volta*. فِي مَرَّةٍ id. fab. 26. ann. 1.

مَرْءٌ et امْرُؤٌ *vir* (aram. מָרָא dominus).

مَرْأَةٌ et امْرَأَةٌ *mulier*. امْرَأَةُ أَلَابٍ *uxor patris* i. e. *noverca*. fab. 15. ut ap. Hebr. אֵשֶׁת אָבִיךָ noverca tua Lev. 18, 8. cf. 1 Cor. 5, 8. et similia בַּת אָבִיךָ, בַּת אִמְּךָ Lev. 18, 9.

مَرَدَ F. u. propr. *strinxit* et *fricuit*; hinc *pervicax* et *insolens fuit* (ut hebr. et aram. מרד. vicina sunt مرى, מָרָה, מָרַח, مرس, مرش al.). V id.

مَرِضَ F. a. *debilis fuit*, *aegrotavit*. VI *simulavit morbum*.

مَرَضٌ *morbus*.

مَسَكَ F. u. *prehendit* c. a. vel c. ب (hebr. מָשַׁךְ).

مسكين vid. سكن.

مَشَى F. يَمْشِي n. a. مَشْيٌ *incessit*, *ambulavit*.

مَضَغَ nom. act. مَضْغٌ *manducavit*.

مَضَى F. يَمْضِي *ivit*, *perrexit* ad aliq. c. إِلَى p., c. فِي loci. (h. מָצָא pervenit, invenit, aram. מְטָא pervenit.)

مَعَ et مَعْ praep. *cum.*

مَكُنَ *potens fuit.* II *potestatem concessit*, *compotem fecit* c. a. p. et من r. IV id., et intrans. *fieri potuit* ut c. أَنْ fab. 23. *possibile fuit* aliquid alicui c. لِ p. fab. 24. V *potestatem nactus est* alicuius (rei, personae) c. من.

مَلَّ Pf. 2. pers. مَلِلْتَ *fastidivit*, *pertaesus fuit* c. a. vel من r. fab. 14. IV *taedio affecit* c. a. vel على p. VIII *festinavit* in incessu.

مَلَأَ F. a. *implevit.* VIII *repletus fuit*, *plenus evasit* c. من r. (hebr. מָלֵא, aram. מְלָא, aeth. ፈለአ: id.)

مَمْلُوءٌ et مَمْلُوٌّ *repletus.*

مَلَكَ F. i. *in potestate habuit*, *possedit.*

مَلِكٌ pl. مُلُوكٌ *rex.*

مُلْكٌ *possessio.*

مَنْ *is qui*, *qui*; *quicunque*; *quisnam.*

مِنْ *ex*, *de*, *ab*, ut in huiusmodi locutionibus: fugam cepit *ab* eo fab. 2. 8. timor *ab* aliquo fab. 8. مِنْهُمْ *de iis* (animalibus) non egressum est scil. quicquam fab. 6. In comparatione: *prae.* مِمَّنْ scribitur pro مِنْ مَنْ fab. 38.

مَاتَ F. يَمُوتُ *mortuus fuit* (hebr. מֵת, aram. מִית, aeth. ሞተ: id.).

مَوْتٌ *mors.*

مَالٌ *quod quis possidet*, *opes.*

مَاءٌ *aqua.*

مَازَ F. i. *discrevit*, *distinxit.* II id. c. a. et من; it. *probe perpendit* c. a.

ن

نَتَجَ *tuvit parientem* camelam, ovem, equam. Pass. نُتِجَتْ *foetum enixa fuit.* Cf. schol. Harir. p. 149. Suseni et Tebrisi ad Suheiri Moall. vs. 31. IV *iuvit parientem* camelam, equam; (*peperit* foetum. Gol.?) Pass. *enixa fuit foetum.* fab. 11. 18.

نَجَا F. يَنْجُو *evasit*, *liberatus fuit.* II *liberavit*, *exemit* c. a. p.

نَحْلٌ coll. *apes.* nom. unit. نَحْلَةٌ.

نَحْنُ pron. *nos.*

نَدِمَ F. a. *poenituit eum* facti c. على r.

نَدَامَةٌ *poenitentia.*

نَزَعَ F. i. *evulsit*, *exuit*, *detraxit* c. a. (cf. נָסַע).

نَزَلَ F. i. *descendit* (hebr. נָזַל defluxit,

at synon. יָרַד). V *lente et sensim descendit.*

نُزُول n. a. *descensio.*

نَسْر pl. نُسُور *aquila* (hebr. נֶשֶׁר, aram. נְשַׁר, aeth. ንሥር id.).

نَصَبَ F. u. *fixit, posuit; plantavit* c. a. (aram נְצַב plantavit, hebr. נִצַּב et הִתְנַצֵּב stitit se, stetit, הִצִּיב posuit.)

نَطَحَ F. a. *cornu feriit* (hebr. נָגַח id.).

نَظَرَ F. u. et i. *spectavit; aspexit* c. a.; *conspicatus fuit* c. a.; it. pro رَأَى *vidit.* IV id. (cf. نطر, נָצַר, נָטַר custodivit.)

مَنْظَر *aspectus.*

نَفْس pl. أَنْفُس, نُفُوس *anima; persona.* لِنَفْسِهِ *sibi.* قَالَ فِي نَفْسِهِ *dixit apud se.*

نَفَضَ *quassit, concussit, excussit.* VIII *sibi excussit* pulverem c. من r. fab. 39. (Cf. hebr. et aram. נפץ et hebr. פוץ.)

نَفَعَ F. a. *profuit, usui fuit* c. a. p. (proprie, ut videtur, exiit emolumentum, ut vicinum sit نفق, cf. syr. ܢܦܩ Aph. procreavit).

مَنْفَعَة *emolumentum, utilitas.*

نَفَقَ F. a. et نَفِقَ F. u. 1) *exiit* (aram. נְפַק id.); 2) *periit* res, *defecit, evanuit* (nostr. *ausgehen*, cf. יָצָא Ez. 26, 18). IV *consumsit, expendit* opes c. a. (ut syr. in Aphel).

نَقَصَ *defecit, imminutus fuit*; it. trans. *imminuit, detrimento affecit.*

نَقْص *imminutio, detrimentum.*

نَقِيّ *purus, exquisitus fuit* (hebr. נָקָה purus, innocens fuit). II *mundavit* herbas reiectis zizaniis. fab. 15.

نِمْس pl. نُمُوس sec. Firuzabad. et Demir. *animalculum quod perimit crocodilum*, videlicet *ichneumon* (*mus Indicus* Plinio). Alii explicant pers. دله (arab. دَلَق), turcico سكسار *mustela foenaria.* Golius (ad fab. 33) *mustelam vulgarem* interpretatur, quae alibi vocatur ابْن عِرْس filius nuptiarum, a cultu comptisque pilis, Graecis recentioribus *νυμφίτζα* vel *νυφίτζα*, Italis *donnola.* Cf. Bochart. Hieroz. Tom. II. lib. 2. c. 14. et Erpen. ad fab. 33. Mustelam (*belette*) interpretantur etiam Humbert. (*Guide de la conversation arabe.* Paris. 1838. p. 64), Bocthor (dictionn. français-arabe I, 91), et Ibn Koteiba ap. Demir. (النمس ابن عرس).

نَامُوس coll., nom. unit. نَامُوسَة *cu-*

lex. fab. 13. Sic vocatur apud Aegyptios. Cf. بعوض.

نَامَ F. يَنَامُ *dormitavit* (h. aram. aeth. id.).

نَوْمٌ *dormitatio.*

نَائِمٌ nom. ag. *dormitans.*

نَهْرٌ *flumen* (hebr. נָהָר, aram. נְהַר id.).

نَهَارٌ *dies* (oppos. nocti, et sic differt a يوم, ut ap. Syros ܝܘܡܐ a ܢܗܪܐ).

نَهَشَ F. a. *dentibus prehendit, momordit.* VI *se invicem momorderunt.* fab. 40. (Eiusdem sign. est نهس, cf. syr. ܢܗܫܐ morsus.)

نَابٌ pl. أَنْيَابٌ *dens acutus s. caninus* (aram. נִיב id.).

نَالَ F. a. et i. *tetigit, attigit; adeptus fuit, obtinuit* c. a. r. et من p. fab. 34; *assecutus, consecutus fuit*, ut fatum homines fab. 24. IV *compotem fecit.*

و

وَ partic. copulat. *et.* وَهُوَ *et illud tamen* fab. 15.

وَأَدَ V *cunctatus fuit.* fab. 27.

وَبَقَ F. يَبِقُ *periit.* IV *perdidit.*

وَثَبَ F. يَثِبُ *saliit, subsiliit*; it. *insiliit, irruit* in aliq. c. على; et in dial. Iemenica: *consedit*, ut hebr. יָשַׁב, et aram. יְתַב. (Illa autem significatio ita ex hac prodiit, ut proprie sit: sedere in insidiis, insidiari, cf. hebr. Ier. 3, 2.)

وَجَبَ F. يَجِبُ *necesse fuit* aliquid c. nominat. r. fab. 36. vel seq. أَنْ fab. 18; *oportet, decet* c. ل vel ب vel على p. fab. 39. X *meritus, et dignus fuit* c. a. r. fab. 24. Harir. p. 472.

وَاجِبٌ nom. ag. *necessarius.*

وَجَدَ F. يَجِدُ *invenit, repperit* c. a.

مَوْجُودٌ *inventus*; *praesens* fab. 41.

وَجَّهَ II *convertit.* V *se convertit, tetendit* c. إلى l. VIII *incidit in animum* alicui c. ل p.

وَجْهٌ pl. وُجُوهٌ *facies, vultus*; *superficies.* (Cf. h. פָּנִים a פָּנֶה.)

وَاحِدٌ *unus.*

وَحَدَ *unicus fuit.*

حِدَةٌ nom. act., عَلَى حِدَةٍ *seorsim.*

وَحْشٌ pl. وُحُوشٌ *fera, bellua.*

وَدَعَ F. يَدَعُ 1) i. q. وَضَعَ *posuit, reposuit*; 2) *reliquit, missum fe-*

cit, *sivit*. II id., et *valedixit* alicui c. a. (*verlassen*, *entlassen*). IV *commisit* alicui aliquid c. dupl. a.

وز et أوز *anser*. fab. 37. (syr. ܐܘܙܐ, chald. אַוָּז id.).

وزع *coërcuit*. II *distribuit*.

وسط *medium* loci.

وصل F. يَصِلُ 1) *iunxit*; 2) n. a. وُصُول *pervenit* ad aliq. vel ad locum c. الى vel ل fab. 36. IV *perduxit* c. a.

وضع F. يَضَعُ *posuit*, *deposuit*; *depressit*, *despicatum reddidit*. VI *demisit se et humiliavit*. VIII اِتَّضَعَ id. (Cf. hebr. הִצִּיעַ stravit, יָצוּעַ et מַצָּע stratum.)

اِتِّضَاع n. a. coni. VIII, *humilitas*.

تَوَاضُع n. a. coni. VI, *modestia*.

مَوْضِع pl. مَوَاضِع *locus* (pr. in quo quid ponitur).

وعد F. يَعِدُ *condixit*, *significavit* alicui aliquid, *promisit*, *minatus fuit* c. a. p. et r. vel c. ب r. IV id. (Hebr. et chald. יעד, syr. ܝܥܕ.)

وعد n. act., inpr. *promissio*.

وعظ F. يَعِظُ *monuit*, *exhortatus fuit*.

وعظ n. act. *exhortatio*.

وعى n. a. وَعْي *collegit*.

وفق F. يَفِقُ *assecutus fuit* rem eamque *recte perfecit*. Kam. III *congruit* c. a. VIII اِتَّفَقَ *convenit*, *conspiravit* in re c. على fab. 36.

وقت *tempus certum*, *hora*. مِنْ وَقْتِهِ et لِوَقْتِهِ *illico*, *statim*. fab. 35.

وقع F. يَقَعُ n. a. وُقُوع *cecidit*, *incidit* in manum alicuius, fab. 8, in malum c. في. fab. 25; *accidit* bellum, fab. 10.

وقف F. يَقِفُ *stetit*, *constitit*, *substitit* c. على loci. fab. 6. 13.

واقف nom. ag. *stans*.

وقم F. يَقِمُ *repressit*, *oppressit*. V *terruit*, *comminatus fuit* (i. q. تَهَدَّدَ Kam.); *intendit* rem (i. q. تَعَمَّدَ Kam.); *necavit* praedam (Kam.).

تَوَقُّم n. a. coni. V *comminatio*; *intentio*.

ولد F. يَلِدُ *genuit*, *peperit* (hebr. יָלַד, aram. יְלַד, יְלִד, ܝܠܕ, aeth. ወለደ:).

وَلَدٌ pl. أَوْلَادٌ *natus, filius, proles.*

وَلِيَ F. يَلِي 1) propr. *flexus, inclinatus fuit* (cf. vicin. لَوَى flexit, convertit); 2) *propinquus, adiunctus fuit* (cf. hebr. נִלְוָה et aram. לְוָא); 3) *praefuit* rei, muneri, eique *adiunctus fuit* c. على vel c. a. r. II *declinavit* c. عن vel a. r., *tergum vertit.* V *praefectus fuit* rei, muneri c. a.

وَنَى F. يَنِي *torpuit, languit.* VI *cunctatus fuit, moram nexuit, tardavit* in re c. فِي. fab. 20 et 27. annot. 6. Cf. Sentent. quaed. ar. in Golii gramm. Erpen. n. 43.

وَهِمَ et وَهَمَ F. يَهِمُ *opinatus fuit.* V id.; *meditatus fuit.* Suheiri Moall. vs. 4.

وَيْلٌ *vae.*

هَبَّ F. يَهُبُّ n. act. هُبُوبٌ *flavit, spiravit* ventus. (Est onomatopoeticum voc.).

هَجَمَ F. i. *invasit, irruit; temere aggressus fuit* rem c. على fab. 6.

هَدَأَ F. a. *quievit.*

هَدَنَ F. i. (Gol. et Freytag., at Kam. Calcutt. F. u.) *quievit.*

هَدَى F. i. *duxit, adduxit.*

هٰذَا *hic.* Fem. هٰذِهِ *haec.* Plur. هٰؤُلَاءِ *hi, hae.* يَا هٰذَا ὦ οὗτος.

هَرَبَ F. u. *fugit* c. من ab aliq.

هَزَمَ F. i. *fugavit* hostem. VII n. a. اِنْهِزَامٌ *fugam cepit* ab aliq. c. من, it. c. الى loci, quo quis confugit.

هَلَكَ F. a. et هَلَكَ F. i. et a. *periit, interiit.* IV *perdidit* c. a. (Pertinet hoc ad Hebraeorum usum Gen. 15, 2. Psalm. 39, 14 al.)

هَمَّ F. يَهُمُّ *sollicitus fuit, curam habuit* alicuius rei c. ب r. VIII id. (Cf. هَمَّ.)

هَمَكَ *ursit et institit; perseveravit.* Inde

هِمَكَةٌ *perseverantia.* fab. 5. annot. 4.

هَنَأَ F. a. i. et u. *commodus, utilis fuit, bene cessit,* ut bene digestus cibus, aliave. V *delectatus, recreatus est, fruitus est* re c. ب r. fab. 21. (Aram. הַנָּא, הנא id.).

هُنَا, هَاهُنَا, هٰهُنَا *hic loci.* — إِلَى *huc.*

هُوَ *is, ille; id.*

هُوَذَا vel هُوذَا *ecce!*

هَانَ F. u. 1) *levis* (et *facilis*) *fuit*; 2) *vilis fuit*. II *vilipendit*. (Pertinent huc hebr. הוֹן opes, facultates a commoda facilique vita dictae, cf. هَوْن commoditas, it. aram. הונא mens, ingenium, animi facultas.)

هَوَان *contemptus*, *despectio*.

ى

يَا o! particula alloquentis vel vocantis.

يَد pl. أَيْد *manus* (h. יָד, chald. יַד, יְדָא, syr. ܐܝܕܐ, ܐܝܕܝ, sam. ידא, ידי, aeth. ፈጅ: apud Ar. raro أَد Kam.). بَيْنَ يَدَيْهِ *inter manus eius* i. e. *coram eo*.

يَسَار *sinister*. يَسَارًا *sinistrorsum*.

يَسِير *paucus*, *exiguus*.

يَقِظَ F. يَقْظَ *vigilans fuit*. II *expergefecit* c. a. fab. 29. X *evigilavit*. (Hebr. יָקַץ id.)

يَمِين *dexter*. (Hebr. יָמִין, aram. יַמִּין, ܝܡܝܢܐ, aeth. ፀምል: id.) يَمِينًا *dextrorsum*.

يَوْم pl. أَيَّام *dies* (ut h. et chald. יוֹם, syr. ܝܘܡܐ, ܝܘܡܝ). يَوْمًا *quodam die*. فِي يَوْمٍ id. يَوْمَ *die quo* i. e. *quando*. أَلْيَوْمَ *hodie* (hebr. הַיּוֹם, aeth. ዮም: id.). فِي كُلِّ يَوْمٍ *quotidie*.

HALAE,

TYPIS EXPRESSUM GEBAUERIIS.

فَلَمْ يَجِدْ شَيْئًا فَرَجَعَ فِي طَلَبِ ٱلَّتِي كَانَتْ مَعَهُ فَلَمْ (4 يُصِبْهَا فَقَالَ (5 مِنَ ٱلْغُرُورِ مَنْ أَقَلَّ رَأْيًا* مِنِّي لِأَنَّنِي ضَيَّعْتُ (6 مَا كَانَ مَعِي (7 وَأَطْلُبُ مَا لَا (8 يَصْلُحُ لِي* هٰذَا مَعْنَاهُ مَنْ يَتْرُكُ شَيْئًا قَلِيلًا مَوْجُودًا وَيَطْلُبُ (9 شَيْءٍ كَثِيرًا مَفْقُودًا ۞

Rask. ordine inverso وَأَخَذْتُهَا شُوحَةً. — 4) Uterque cod. يصيبها. — 5) Sic scribi iussit Sacyus (*Journ. des Sav.* 1831. Oct.). Cod. Par.: من الغرور اقل راى, ex quo مِنَ ٱلْغُرُورِ أَقَلُّ رَأْيٍ fecit Causs., quem Freyt. Schi. et Rask. secuti sunt. Scribi etiam possit: فَقَالَ ٱلْمَغْرُورُ مَنْ أَقَلُّ رَأْيًا. Ox. ما شى اقل راى. — 6) Ox. الذى. — 7) Sic Ox.; Causs. Freyt. Schi. وَطَلَبْتُ. — 8) Causs. et Freyt. يَصِحُّ. — 9) شَيْءٍ addidi sec. cod. Ox.

تمّ

كتاب امثال لقمان الحكيم

بعون الله الرحمان الرحيم

إِنْسَانٌ وَحَيَّتَانِ

إِنْسَانٌ (1 مَرَّةً نَظَرَ (2 حَيَّتَيْنِ (3 تَقْتَتِلَانِ وَتَتَنَاهَشَانِ وَإِذْ بِحَيَّةٍ أُخْرَى قَدْ أَتَتْ فَأَصْلَحَتْ (4 بَيْنَهُمَا فَقَالَ لَهَا ٱلْإِنْسَانُ لَوْ لَا أَنَّكِ أَشَرُّ مِنْهُمَا (5 لَمْ تَدْخُلِي بَيْنَهُمَا* هٰذَا مَعْنَاهُ أَنَّ (6 ٱلْإِنْسَانَ ٱلسُّوءَ يَصِيرُ إِلَى أَبْنَاءِ جِنْسِهِ ✿

٤١ كَلْبٌ وَشُوحَةٌ

كَلْبٌ مَرَّةً خَطِفَ بَضْعَةَ لَحْمٍ مِنَ ٱلْمَسْلَخِ وَنَزَلَ يَخُوضُ فِي ٱلنَّهْرِ فَنَظَرَ خَيَالَهَا فِي ٱلْمَاءِ (1 وَإِذْ هِيَ* أَكْبَرُ مِنَ (2 ٱلَّتِي مَعَهُ فَرَمَى ٱلَّتِي مَعَهُ فَٱنْحَدَرَتْ (3 شُوحَةٌ فَأَخَذَتْهَا* وَجَعَلَ ٱلْكَلْبُ يَجْرِي فِي طَلَبِ ٱلْكَبِيرَةِ

Fab. XL. 1) In Ox. hoc voc. omissum. — 2) Ox. حيتان male. — 3) Hoc edidi cum Schi.; يَقْتَتِلَانِ وَيَتَنَاهَشَانِ minus bene exhibent Causs. Freyt. Humb. cod. Par. (in quo tamen est ويناهشان) et cod. Ox. (non يتقتلان ut dixerat Nicoll.). — 4) Ox. بَيْنَهُمْ ex more vulgi. — 5) Sic Ox.; Causs. Freyt. Schi. et Humb. لَا. Ceterum تَدْخُلِينَ legitur in Ox. — 6) Sic et Ox. et Causs.; Freyt. in parenthesi adiecit إِنْسَانَ, quod recepit Humbertus. Ceterum Marcel. in quodam suo codice huiusmodi clausulam invenit: *Que les méchants et les scélérats ne peuvent être abordés et réunis entre eux que par le plus méchant qu'eux-mêmes.*

Fab. XLI. 1) Ox. فَإِذَا هُوَ, Par. وَإِذْ هُوَ. — 2) Cod. utrque ٱلَّذِي et sic deinceps aliquoties. — 3) Sic Par. et Ox., Causs. Freyt. Schi. et

٣٩ كَلْبَانِ

كَلْبٌ مَرَّةً كَانَ فِي دَارِ أَصْحَابِهِ دَعْوَةٌ فَخَرَجَ إِلَى ٱلسُّوقِ فَلَقِيَ كَلْبًا آخَرَ فَقَالَ لَهُ ٱعْلَمْ أَنَّ عِنْدَنَا ٱلْيَوْمَ (1 دَعْوَةً فَٱمْضِ بِنَا لِنَقْصِفَ ٱلْيَوْمَ جَمِيعًا فَمَضَى مَعَهُ (2 فَدَخَلَ بِهِ* إِلَى ٱلْمَطْبَخِ فَلَمَّا نَظَرُوهُ ٱلْخُدَّامُ (3 قَبَضَ أَحَدُهُمْ عَلَى ذَنَبِهِ وَرَمَا بِهِ* مِنَ ٱلْحَائِطِ إِلَى خَارِجِ ٱلدَّارِ فَوَقَعَ (4 مُغْشِيًّا عَلَيْهِ فَلَمَّا (5 أَفَاقَ وَٱنْتَفَضَ مِنَ ٱلتُّرَابِ فَرَأَوْهُ أَصْحَابُهُ فَقَالُوا لَهُ أَيْنَ كُنْتَ ٱلْيَوْمَ (6 فَكُنْتَ تَقْصِفُ* فَإِنَّنَا نَرَاكَ مَا خَرَجْتَ ٱلْيَوْمَ تَدْرِي كَيْفَ ٱلطَّرِيقُ* هٰذَا مَعْنَاهُ أَنَّ كَثِيرِينَ (7 يَتَطَفَّلُونَ فَيَخْرُجُونَ (8 مَطْرُوحِينَ بَعْدَ (9 ٱلْإِسْتِخْفَافِ بِهِمْ* وَٱلْهَوَانِ ۞

Fab. XXXIX. 1) Sic bene Schi., Causs. Freyt. Rask. دَعْوَةٌ. Porro فَٱمْضِ correxit Rask., rel. فَٱمْضِي, quod scribendi genus frequens est in codd. MSS. recentioribus — 2) Ox. وَدَخَلَهُ. — 3) Ox. فَمَسَكَهُ ٱلْخَادِمُ مِنْ ذَنَبِهِ وَرَمَاهُ. — 4) Sic Freyt. recte, Causs. male مُغْشِيًا. — 5) Ox. فَاقَ. Vid. glossar. — 6) Ox. تتقصف (fort. فَتَقْصِفُ) omisso فكنت. — 7) Ox. يتعزمون ويبقو ظلون, in quibus Nicoll. pro يتفوظلون (exhibet enim يتعزمون يبقو يتفوظلون) censet legendum يتفوضلون (fort. in animo habuit يَتَفَضَّلُونَ). Videtur autem librarius haesisse in vocabulo illo rariore. Cod. Par. Causs. Freyt. et Schi. يتطفلوا et فيخرجوا, quae ex Ox. correxi cum Raskio. — 8) Ox. مَطْرُودِينَ quod Schi. sequitur. — 9) Ox. ٱلْاِسْتِحْقَاقِ بِهِمْ male; Causs. Freyt. Rask. لَهُمْ pro بِهِمْ.

ٱلْوَرْ (3 فَأَدْرَكُوهُ (4 ٱلصَّيَّادُونَ فَذَبَحُوهُ* هٰذَا مَعْنَاهُ مَنْ يُعَاشِرُ مَنْ لَا (5 يُشَاكِلُهُ وَلَيْسَ هُوَ ٱبْنَ جِنْسِهِ۞

٣٨ كَلْبٌ وَذِئْبٌ

كَلْبٌ مَرَّةً كَانَ يَطْرُدُ ذِئْبًا (1 وَيَفْتَخِرُ بِقُوَّتِهِ وَخِفَّةِ جَرْيِهِ (2 وَٱنْهِزَامِ ٱلذِّئْبِ (3 بَيْنَ يَدَيْهِ فَٱلْتَفَتَ إِلَيْهِ ٱلذِّئْبُ قَائِلًا لَهُ* لَا تَظُنَّ أَنَّ خَوْفِي مِنْكَ وَإِنَّمَا خَوْفِي (4 مِمَّنْ هُوَ مَعَكَ يَطْرُدُنِي* هٰذَا مَعْنَاهُ أَنَّهُ لَا يَفْتَخِرُ ٱلْإِنْسَانُ إِلَّا (5 بِمَا هُوَ لَهُ وَلَا (6 يَكُونُ ٱفْتِخَارُهُ (7 بِمَا لَيْسَ لَهُ۞

---

tare in وراها) lateat وذات et in يوماتوم illud يوم اتوم. — 3) Ox. add. ثقله [leg. كثْرِ vel كَثْرَة] بمن كنز. — 4) Ed. pr. الصيادين. cf. fab. II. annot. 8. — 5) يُشَابِهُهُ Ox.

Fab. XXXVIII. 1) Ox. ويتحد corrupte. Syntip. fab. 38: ἐφρυάττετο. — 2) Ox. وانهزم male. — 3) Ox. تَقَدَّمَهُ فَقَالَ لَهُ ٱلذِّيبُ. At Syntip. l. l.: στραφεὶς οὖν ὁ λύκος ἔφησε πρὸς τὸν κύνα. — 4) Ox. إِلَّا ٱلَّذِى. — 5) Ox. ٱلَّذِى. — 6) Sic Ox. Par. et Rask.; Causs. Freyt. Humb. يَكُنْ. — 7) Ox. بِشَيْءٍ لَيْسَ هُوَ لَهُ.

يَصِلُوا إِلَى ٱلْجُلُودِ ۞ هٰذَا مَعْنَاهُ مَنْ هُوَ قَلِيلُ ٱلرَّأْيِ (13 وَيَعْمَلُ مَا لَا يَجِبُ عَمَلُهُ ۞

٣٧ أَلْوَزُّ وَٱلْخُطَّافُ

أَلْوَزُّ وَٱلْخُطَّافُ (1 ٱشْتَرَكُوا فِي ٱلْمَعِيشَةِ فَكَانَ مَرْعَى ٱلْجَمِيعِ فِي مَكَانٍ وَاحِدٍ (2 وَذَاتَ يَوْمٍ أَتَوْهُ ٱلصَّيَّادُونَ ۞ فَأَمَّا ٱلْخُطَّافُ فَلِأَجْلِ خِفَّتِهِ طَارَ وَسَلِمَ وَأَمَّا

---

quam in contexta receperunt Michael. Marcel. Bernst. Rask. Schi. Humb., in parenthesi posuit Freyt.; revera sic legitur in cod. Ew. et Par., rel. أَكْلَهُمْ quod ineptum est. Stomachum enim significare أَكْلٌ frustra Erpenius contenderat. — 13) وَ adieci ex Par. et Ox.

Fab. XXXVII. 1) Elegantius esset dictum in duali ٱشْتَرَكَا, sed pluralem tenent codd. — 2) Ita scriptum extat in cod. Ox., et similiter in Par.: فَلَمَّا كَانَ ذَاتَ يَوْمٍ أَتَوْهُ ٱلصَّيَّادُونَ, unde iam Schi. in Erratis hanc elicuit sententiam: وَرَأَيَا يَوْمًا أَتَوْهُ ٱلصَّيَّادُونَ. Nempe ab Erpenio vulgatum erat وَرَأَتَا يَوْمًا تَوَهُّ ٱلصَّيَّادِينَ, in quibus inprimis illud تَوَهُّ (quanquam, quod miror, in cod. Ew. quoque legitur cum ipsis vocalium signis) multis suspectum fuit. Atque Ev. Scheidius quidem (in lac. Scheidii glossar. ed. 2.) coniecturam proposuit تَوَقَّمَ, quam ego quoque in priore editione admisi, Hirtius deinde et Hetzel. (*Anweis.* p. 172) coniecere تَدَمَّ, quod Raskio placuit. Calc. quoque editor offendit et sic ex suo ingenio mutavit verba: فَيَوْمًا رَأَيَا أَنَّ ٱلصَّيَّادِينَ قَصَدُوهُمَا. Sed iam res videtur confecta esse. Vides enim, quam facile vera scriptura potuerit in peius ire, quum in وَرَأَتَا (quod Gol. non debebat mu-

٣٦ ذِئَابٌ

(1 ذِئَابٌ (2 مَرَّةً أَصَابُوا جُلُودَ بَقَرٍ فِي (3 جَوْزَةِ مَاءٍ (4 تُبَلُّ وَلَيْسَ (5 عِنْدَهَا
أَحَدٌ فَاتَّفَقُوا عَلَى (6 أَكْلِهِمْ (7 جَمِيعًا (8 وَتَوَامَرُوا أَنَّهُمْ يَشْرَبُونَ ٱلْمَاءَ كُلَّهُ حَتَّى
(9 يَصِلُوا لِلْجُلُودِ (10 وَيَأْكُلُوهَا فَمِنْ كَثْرَةِ مَا شَرِبُوا (11 ٱنْفَلَقُوا (12 كُلُّهُمْ وَمَاتُوا وَلَمْ

Fab. XXXVI. 1) Ed. pr. دياب accommodate ad vulgi pronuntiationem. Michaelis ذِيبٌ edidit sine ratione. Marceli cod. MS. unus praebet كِلَابٌ, et in Aesopiis quoque fabulis *canes* sunt pro lupis (apud Franciscum de Furia fab. 289. p. 119. ed. Lips.). At apud Synt. fab. 61. λύκοι. — 2) Sic cod. Ox. et Par., ed. pr. أَيْضًا, quod post Deusing. editores omnes omiserunt. — 3) نَهْرٍ Ox. et Par., حَوْزَةٍ Calc. — 4) تُبَلُّ unice verum iudico idque cod. Par. luculenter scriptum exhibet, قيل autem quod in Ox. apparet, sine dubio ex illo ortum est. Aesop. l. c. ἐθεάσαντο ἔν τινι ποταμῷ βύρσας βρεχομένας. Vulg. تَسِيلُ, Schi. يَسِيلُ. — 5) i. e. apud pelles bovinas. Sumsi hoc ex cod. Par. Ox. (ubi corrupt. عندها) et ed. Calc., vulg. عِنْدَهُمْ. — 6) Par. كلهم. — 7) Sic Schi. Humb. Freyt. in parenthesi, codd. tamen omnes جميع. — 8) Par. عَلَى, omisso عَلَى priore, Ox. وَبِشَرْطِ. Calc. editor hunc locum ita disposuit: فَاتَّفَقُوا عَلَى أَنَّ كُلَّهُمْ يَأْتَمِرُوا لِيَشْرَبُوا ٱلْمَاءَ حَتَّى الخ. — 9) Par. تنشف لهم الجلود, Ox. تنشق الجلود. — 10) Sic cod. Par. Ox. Calc. Humb. Schi. Causs. et Freyt., vulg. وَيَأْكُلُوهُ. — 11) Par. مِنَ ٱلْمَاءِ تَفَلَّقُوا. Ox. autem post يَأْكُلُوهَا sic pergit: فَعَلُوا ذَلِكَ وَلَا زَالُوا يَشْرَبُونَ مِنَ ٱلْمَاءِ حَتَّى ٱنْفَلَقُوا وَمَاتُوا الخ. — 12) Coniectura Golii,

(4 يَصْفِقُ بِجَنَاحَيْهِ وَيَصِيحُ وَيَفْتَخِرُ فَنَظَرَهُ (5 بَعْضُ ٱلْجَوَارِحِ فَٱنْقَضَّ عَلَيْهِ وَٱخْتَطَفَهُ لِوَقْتِهِ * هٰذَا مَعْنَاهُ (6 أَنَّهُ لَا (7 يَجِبُ لِلْإِنْسَانِ * أَنْ يَفْتَخِرَ بِقُوَّتِهِ ۞

[vulgare pro دِيكَانِ] ٱتْقَاتَلَا فَفَرَّ ٱلْوَاحِدُ ٱلَّذِي ٱنْغَلَبَ وَمَضَى وَٱخْتَفَى فِي بَعْضِ الامكان [sic] الخ, in Par. autem: دِيكَانِ مَرَّةً ٱقْتَتَلَا فَفَرَّ أَحَدُهُمَا وَمَضَى الخ. Nec apud Syntipam (fab. 7.) quicquam est, quod illis verbis respondeat. Erpen. ed. قَارُورَةٌ (*ampulla*), idque deinde variis doctorum coniecturis tentatum est, quia nonnihil inepti videbatur habere. Gol. coni. قَهْقُورٍ, Ev. Scheid. قُرْدُودَةٌ, Bernst. قُرُورَةٌ vel قُرَارَةٌ, Sacyus (in *Journ. des Sav.* 1831. Oct.) قَالُونَةٌ, et ego quondam incideram in قَازُوزَةٌ. Sed ista omnia minus apta sunt. Denique novam coniecturam audeo proponere hanc فِي فَرُوجَةٍ (*de gallina*), quae utcunque respondet Aesopi verbis (fab. 145. ed. Schaefer.): *περὶ θηλειῶν ὀρνίθων.* — 3) Hoc interposui ex cod. Ox. et Par. — 4) Sic cod. Par. Ox. Causs. Freyt. Rask. Schi. Humb.; ed. pr. يشفق, cet. يَسْفِقُ, cod. Ew. يُسْفِقُ. — 5) Hoc emendatum ab Eduardo Pocockio, probatum Golio [in Erratis], receptum a Causs. Freyt. Rask. Schi. Humb.; rel. يَعِيطُ quod dudum ipsi Erpenio suspectum fuit, qui coni. مِنْ بَعِيدٍ parum apte. Sane mirum videri possit, quod in cod. Ew. quoque legitur يُعِيطُ, sed extat بَعْضُ in cod. Par. et Ox. (Aesop. et Synt. *ἀετός*). — 6) أَنَّهُ sec. Par. et Calc. posui pro vulg. أَنْ. — 7) Sic Ox. Calc., يَجِبُ عَلَى ٱلْإِنْسَانِ cod. Ew., يَجُوزُ لِلْإِنْسَانِ cod. Par. et Schi., vulg. يَجِبُ ٱلْإِنْسَانَ male.

ٱلشَّمْسُ* وَٱرْتَفَعَ ٱلنَّهَارُ وَٱشْتَدَّ ٱلْحَرُّ وَجَبَّ ٱلرَّمْضَاءُ (10 فَخَلَعَ ٱلْإِنْسَانُ ثِيَابَهُ وَحَمَلَهَا عَلَى (11 كَتِفِهِ مِنْ شِدَّةِ ٱلْحَرِّ* هٰذَا مَعْنَاهُ مَنْ كَانَ مَعَهُ (12 ٱلْإِتِّضَاعُ وَحُسْنُ (13 ٱلْخُلُقِ يَنَالُ مِنْ صَاحِبِهِ مَا يُرِيدُهُ ۞

٣٥ دِيكَانِ

دِيكَانِ (1 تَقَاتَلَا فِي (2 قَاذُورَةٍ فَغَلَبَ ٱلْوَاحِدُ وَٱلْآخَرُ مَضَى مِنْ وَقْتِهِ فِي بَعْضِ ٱلْأَمَاكِنِ فَأَمَّا ٱلدِّيكُ ٱلَّذِي غَلَبَ (3 فَإِنَّهُ صَعِدَ فَوْقَ سَطْحٍ عَالٍ وَجَعَلَ

---

ab edd. prioribus absunt. — 10) Par. خَلَعَ, Ox. فَقَلَعَ. — 11) عَاتِقِهِ Ox. et Par. (quanquam Schier. dedit عَاتِقِهِ). — 12) Calc. ٱلتَّوَاضُعُ, cod. Ew. الانطباع in quo agnosco ٱلْإِنْطِبَاعُ *mansuetudo*, *obsequentia*. Nam quod Golius in lex. sub rad. طبع coni. VII., Ibn-Ma'rufo auctore affert, errore niti videtur. — 13) Sic correxi vulgatum ٱلْخُلُقِ.

Fab. XXXV. 1) Hoc fere legitur in cod. Ox. (اتقاتلا). Ed. pr. يقاتلوا (corruptum, ni fallor, ex تَقَاتَلُوا), cod. Par. ٱقْتَتَلَا, cod. Ew. يَتَقَاتَلَانِ, quod sequitur Rask., cett. edd. omnes يُقَاتِلَانِ. — 2) Id primus Marcel. proposuit in notis, idemque placuit ed. Calc. et Raskio. Commendatur haec scriptura tum codicis Ew. auctoritate (ubi tamen est قازورة littera ذ cum ز commutata), tum verborum contextu, sive cum Rask. et Schierio (qui in annot. et in Erratis praecipit قازورة quod lexicographi veteres non agnoscunt) vertas: *in fimeto*, *in sterquilinio*, sive *de sordibus* vel *propter rem spurcam*. In cod. Ox. et Par. de verbis في قاذورة altum silentium est; in illo enim sic ab initio decurrit fabula: ديكين

٣٤ اَلشَّمْسُ وَالرِّيحُ

(1 اَلشَّمْسُ وَالرِّيحُ (2 تَخَاصَمَا فِيمَا بَيْنَهُمَا مَنْ مِنْهُمَا يَقْدِرُ أَنْ (3 يُجَرِّدَ
الْإِنْسَانَ (4 الثِّيَابَ (5 فَاشْتَدَّ الرِّيحُ (6 بِالْهُبُوبِ (7 وَعَصَفَتْ جِدًّا فَكَانَ
الْإِنْسَانُ (8 إِذِ اشْتَدَّ هُبُوبُ الرِّيحِ ضَمَّ ثِيَابَهُ إِلَيْهِ وَالْتَفَّ بِهَا مِنْ كُلِّ جَانِبٍ
(9 فَلَمْ يَقْدِرِ الرِّيحُ عَلَى خَلْعِ ثِيَابِهِ عَنْ جَسَدِهِ بِشِدَّةِ عَصْفِهَا فَلَمَّا أَشْرَقَتْ

Fab. XXXIV. 1) Ox. اَلْبَرْدُ وَالْحَرُّ, sed vulgatam scripturam habet in margine. — 2) Ox. تَجَادَلَا, Par. تَجَاوَلَا. Calc. correxit تَخَاصَمَتَا idque sane rectius dictum esset. Sed masculinum genus vento certe saepius in hac fabula accommodatur, id quod fluxit fortasse e graeco textu (Syntip. fab. 55), ubi ὁ ἥλιος καὶ ὁ βορρᾶς. — 3) يَقْلَعَ Ox. — 4) ثِيَابَهُ Ox., مِنْ ثِيَابِهِ cod. Par. — 5) Hoc a Causs. Freyt. Schi. et Calc. mutatum in فَاشْتَدَّتْ. Masculinum tenent cod. Ew. Par. et Ox. (hic فَقَامَ الرِّيحُ اشْتَدَّ بِالْهُبُوبِ جِدًّا). — 6) Erpen. بِالْهَبُوبِ quod primus Golius correxit. — 7) Sic cod. Par. Causs. Freyt. Calc. Schi. Rask. Humb. Olim legebatur وعصفة, ut in cod. Ew. Gol. duas proposuit coniecturas وَعَصْفُهُ et وَعَاصِفَةً, quarum priorem recepit Oberleitn. — 8) Sic cod. Par., vulg. اِذَا اشْتَدَّتْ. Ox. post جِدًّا (annot. 5.) sic pergit: فَلَمَّا نَظَرَ الْإِنْسَانُ أَنَّ الرِّيحَ اشْتَدَّ بِالْهُبُوبِ فَضَمَّ الخ. — 9) Totum hunc locum usque ad اَلشَّمْسُ interserui ex Ox. et Par. Et plurima quidem hic utrique codici communia sunt, nisi quod in Par. male quidem ثُمَّ legitur pro فَلَمْ, in Ox. deinde قلع pro خلع, in Par. شدّة pro بشدّة, in utroque denique عاصفها, pro quo posui عصفها. Ex iisdem duobus codd. inter proxima verba inieci وَجَبَتِ الرَّمْضَاءُ quae

٣٣ أَلنَّمُوسُ وَٱلدَّجَاجُ

بَلَغَ ٱلنَّمُوسَ أَنَّ ٱلدَّجَاجَ قَدْ مَرِضُوا فَلَبِسُوا جُلُودَ ٱلطَّاوُوسِ وَأَتَوْا (1 يَزُورُونَهُمْ فَقَالُوا لَهُمْ ٱلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ أَيُّهَا ٱلدَّجَاجُ كَيْفَ أَنْتُمْ وَكَيْفَ أَحْوَالُكُمْ فَأَجَابُوا مَا نَحْنُ إِلَّا بِخَيْرٍ يَوْمَ لَا نَرَى وُجُوهَكُمْ * هٰذَا مَعْنَاهُ مَنْ (2 يُظْهِرُ ٱلْمَحَبَّةَ رِيَاءً وَفِي قَلْبِهِ ٱلدَّغَلُ ۞

Fab. XXXIII. 1) Sic emendavi illud quod in ed. pr. et cod. Ew. est يزورهم. Deusing. primus edidit تَزُورُهُمْ, in quo post eundem paene omnes acquieverunt. (Cf. de Sacy gramm. ar. II. p. 194. ed. 1.) Emendationi meae calculum adiecerunt Rask. Schier. (in annot.) Humb. In cod. Ox. et Par. huius verbi vestigium nullum est. Ox. enim sic exhibet fabulam: جَاءَ ٱلنَّمْسَ خَبَرٌ أَنَّ ٱلدَّجَاجَ مَرِضَتْ فَقَامَ لَبِسَ جِلْدَ طَاوُوسٍ وَأَتَا يُسَلِّمُ عَلَيْهِمْ فَقَالَ لَهُنَّ ٱلسَّلَامُ عَلَيْكُنَّ وَكَيْفَ حَالُكُمْ فَقَالُوا لَهُ مَا نَحْنُ إِلَّا بِخَيْرٍ إِذْ لَمْ نَنْظُرْ وَجْهَكَ * هٰذَا مَعْنَى مَنْ يُظْهِرُ ٱلْمَحَبَّةَ مُرَايَاةً وَفِي قَلْبِهِ ٱلدَّغَلُ. Codicis Par. textus, quem Schi. integrum exscripsit pag. 53, huic similis est. — 2) Plerique يُظَهِّرُ male. Vid. fab. XXXI. annot. 2.

٣٢ أَلْبَطْنُ وَٱلرِّجْلَانِ

(1 أَلْبَطْنُ وَٱلرِّجْلَانِ (2 تَخَاصَمُوا فِيمَا بَيْنَهُمْ أَيُّهُمْ يَحْمِلُ ٱلْجِسْمَ قَالَتِ ٱلرِّجْلَانِ نَحْنُ بِقُوَّتِنَا نَحْمِلُ ٱلْجِسْمَ (3 جَمِيعَهُ قَالَ ٱلْجَوْفُ (4 أَنَا إِنْ لَمْ (5 آكُلْ مِنَ ٱلطَّعَامِ شَيْءٌ (6 فَإِنَّكُمَا لَا تَسْتَطِيعَانِ ٱلْمَشْيَ (7 فَضْلًا أَنْ تَحْمِلَا شَيْءٌ * هٰذَا مَعْنَاهُ مَنْ يَتَوَلَّى أَمْرًا فَإِنْ لَمْ يَعْضُدْهُ ٱلَّذِي هُوَ أَرْفَعُ مِنْهُ وَأَشَدُّ مِنْهُ (8 فَمَا لَهُ قُدْرَةٌ عَلَى خِدْمَتِهِ وَلَا مَنْفَعَةٌ لِرُوحِهِ ۞

Fab. XXXII. 1) أَلْجَوْفُ cod. Ox. et Par. — 2) Ox. تَجَادَلَا, Par. تَجَاوَلَا. — 3) Hoc adieci ex cod. Ox., Par. جميعًا. — 4) Sic Par. et Calc., Ox. om. أَنَا, vulg. إِنْ أَنَا. — 5) Sic cod. Ox. idque simplicitati fabulae maxime convenire puto, Par. انال (legendum certe أُنَلْ vel أُنِلْ), vulg. أَغْذُ, Freyt. Humb. et Schi. أَغْذَ. Gol. coni. أُعَدُّ, quod probant Hetzel. et Rask. Aesop. fab. 236 (ap. Francisc. de Furia p. 118): *ἐὰν μὴ τροφὴν ἐγὼ ὑμῖν παράσχοιμι.* Syntip. vero fab. 35: *εἰ μὴ ἐγὼ τὰς βρώσεις ἐδεχόμην.* — 6) Cod. Par. et fere etiam Ox. فَإِنَّكُنَّ لَا تَسْتَطِعْنَ et deinceps تَحْمِلْنَ. Ego فَإِنَّكُمَا لَا posui pro vulg. فَلَا كُنْتُمَا. — 7) أَنْ inserui sec. Ox. et Par., Calc. فَضْلًا عَنْ أَنْ تَحْمِلَا, vulg. فَضْلًا تَحْمِلَانِ insolenter dictum. — 8) وَإِلَّا add. Ox. et Par.

٢٨ قِطٌّ

قِطٌّ مَرَّةً دَخَلَ إِلَى دُكَّانِ حَدَّادٍ فَأَصَابَ ٱلْمِبْرَدَ ٱلْمَرْمِيَّ فَأَقْبَلَ يَلْحَسُهُ بِلِسَانِهِ وَلِسَانُهُ يَسِيلُ مِنْهُ ٱلدَّمُ وَهُوَ يَبْلَعُهُ وَيَظُنُّ أَنَّهُ مِنَ ٱلْمِبْرَدِ إِلَى أَنْ (1 فَنِيَ لِسَانُهُ وَمَاتَ* هٰذَا مَعْنَاهُ (2 مَنْ يُنْفِقُ مَالَهُ بِغَيْرِ ٱلْوَاجِبِ ثُمَّ لَمْ (3 يَحْسِبْ حَتَّى يُفْلِسَ وَهُوَ لَا يَعْلَمُ (4 وَأَيْضًا ٱلْخَطِيَّةُ حُلْوَةٌ (5 وَصَاحِبُهَا يَتَلَذَّذُ فِيهَا وَهُوَ لَا يَعْلَمُ أَنَّهَا (6 نَقْصٌ فِي عُمْرِهِ وَذٰلِكَ مِنْ جُمْلَةِ ٱلْجَهْلِ ٱلْأَكْبَرِ ۞

٢٩ حَدَّادٌ وَكَلْبٌ

حَدَّادٌ كَانَ لَهُ كَلْبٌ وَكَانَ لَا يَزَالُ نَائِمًا مَا دَامَ ٱلْحَدَّادُ يَعْمَلُ شُغْلًا فَإِذَا (1 رُفِعَ ٱلْعَمَلُ وَجَلَسَ هُوَ وَأَصْحَابُهُ لِيَأْكُلُوا خُبْزًا (2 ٱسْتَيْقَظَ ٱلْكَلْبُ فَقَالَ ٱلْحَدَّادُ

Fab. XXVIII. 1) Ox. أَنْشَقَّ لِسَانُهُ وَفَنِيَ. — 2) أَنَّ add. ed. pr. et Deusing. — 3) Sic cod. Par. et Schi. (in Erratis), rel. يحسن quod plurimi scribunt يَحْسُنْ, Freyt. et Rask. يُحْسِنْ. Sacyus (*Journ. des Sav.* l. c.) volebat يَحَسِّ vel يُحَسِّسْ vel يَحَسِّهِ. — 4) Haec usque ad finem om. cod. Ox. et Par. — 5) Sic cod. Ew. Rask. Calc. Schi., vulg. وَصَاحِبُهُ. — 6) Sic cod. Ew. Schi. Rask., vulg. نَقَصَ, Calc. تَنْقُصُ عُمْرَهُ.

Fab. XXIX. 1) Sic scripsi monitu Sacyi (in *Journ. des Sav.* 1831. Oct.), vulg. رَفَعَ ٱلْعَمَلَ. — 2) Ox. in praecedentibus habet يَجْلِسُ

ٱلصُّورَةِ فَٱنْشَقَّتْ (3 حَوْصَلَتُهَا فَقَالَتِ ٱلْوَيْلُ لِي أَنَا (4 ٱلشَّقِيَّةِ لِأَنِّي أَسْرَعْتُ فِي طَلَبِ ٱلْمَاءِ وَأَهْلَكْتُ رُوحِي * هٰذَا مَعْنَاهُ أَنَّ (5 ٱلتَّوَدُّدَ (6 وَٱلتَّأَنِّيَ عَلَى ٱلْأَشْيَاءِ أَخْيَرُ مِنَ ٱلْمُبَادَرَةِ وَٱلْمُسَارَعَةِ إِلَيْهَا ۞

صُورَةٍ بِرْكَةٍ مِنْ صُحْفَةٍ. — 3) حوصليتها Ox. — 4) Sic Freyt. Schi. Humb., vulg. et. cod. Ew. ٱلشَّقِيَّةُ. Vid. ad fab. II. annot. 14. — 5) Cod. Ew. ٱلتَّدْبِيرَ, Par. autem et Causs. Freyt. Schi. ٱلتَّأَيُّدَ (quod Schi. pro ٱلتَّوَأُّدَ dictum putat). Cod. Ox. الوعى quod ineptum est. Calc. ٱلتَّرَاخِيَ. Freyt. praeterea coniecturam suam تاسر adiecit uncis inclusam. Ed pr. التيدد quod nihili est. Deusing. Gol. et relicui editores ٱلتَّبَدُّدَ quod non satis aptum videtur, vel certe non est *tarditas*, quemadmodum vertere solent. Ev. Scheid. coni. ٱلتَّبَلُّدَ [Iac. Scheid. glossar. ed. I. s. بدد], postea vero ٱلتَّلَدُّنَ [id. gloss. ed. II. s. بدد et لدن]. Coniecturas si desideras amplius, propono hasce: ٱلتَّمَدُّدَ (in contextis posuit Rask.), ٱلتَّنَزُّلَ, ٱلتَّمَكُّثَ, ٱلتَّبَطُّؤَ, ٱلتَّلَدُّدَ, ٱلتَّلَبُّدَ, ٱلتَّلَبُّنَ, ٱلتَّلَبُّثَ, quae partim ad Paris. scripturam propius accedunt, partim ad Erpenianam, quaeque omnes cunctandi lenteve incedendi significatum habent. Sed praetuli Sacyi (*Journ. des Sav.* l. c.) coniecturam ٱلتَّوَدُّدَ, ex qua scriptura (التوٌد) nescio an vulgaris aeque et Oxoniensis quodammodo potuerit oriri. — 6) Sic cod. Par. Ox. Causs. Freyt. Schi.; cod. Ew. Rask. Calc. et rel. وَٱلتَّوَانِيَ.

مِنَ (6 ٱلسُّوءِ (7 وَلَا يُمْكِنُ لِي عَمَلُ ٱلزِّفْتِ * لِمَا ذَا (8 ٱلْتَمَسْتُ عَمَلَ ٱلْعَسَلِ * هٰذَا
مَعْنَاهُ أَنَّ نَاسًا كَثِيرًا (9 يَخُصُّونَ أَنْفُسَهُمْ (10 بِأَشْيَاءَ كَثِيرَةٍ وَيَدَّعُونَ أَنَّهُمْ بِهَا
خَبِيرِينَ فَعِنْدَ مَا (11 كُشِّفُوا عَنْهَا كُذِّبَ قَوْلُهُمْ * (12 فَيُكَافَوْا عَلَى قَدْرِ فِعْلِهِمْ ۞

Hetzel. Mich. Marcel. Bernst. Causs. Freyt. Rask. Schi. Extat quoque in cod. Par.; Ox. autem haec habet فَأَتَتْ فَقَالَتْ عِنْدَ مَوْتِهَا لَقَدِ الخ. — 6) Sic Calc. Schi. cod. Par., vulg. ٱلسَّوَاءِ, cod. Ox. السواد male. — 7) Par. إِذْ لَمْ يَكُنْ لِي بَصِيرَةٌ بِعَمَلِ ٱلزِّفْتِ, Ox. فَلَمْ يكون لِي [leg يَكُنْ] بَصِيرَةٌ غَيْرَ [adde أَنْ] أَعْمَلَ ٱلزِّفْتَ. — 8) Sic Calc. Ox. et Par., vulg. أَلْتَمِسُ. — 9) Vulgatum est يُحِطُّونَ, quod nisi يَحُطُّونَ efferatur cum Calc., vix commodam sententiam efficit. Sed hoc quoque valde dubium. Freyt. uncinis inclusum يخطون adiecit, خَطَّ pro وَصَفَ dictum esse opinatus, quod vix potest probari. Itaque ex coniectura scribendum duxi يَخُصُّونَ, quod ad sententiam non minus quam verborum structuram optime quadrat. Etenim خَصَّ نَفْسَهُ بِشَيْءٍ est: *arrogavit sibi aliquid.* In homines igitur dictum est, qui sibi tribuunt multa, nihilque perficiunt. Id postea vere sic scriptum inveni in cod. Ew., in eandemque coniecturam feliciter incidit Fleischerus apud Schierium, qui in contextis eam posuit, ut Raskius quoque fecit. In cod. autem Par. fabula in haec verba exit: هٰذَا مَعْنَى مَنْ يَتَحَلَّا بِمَا لَيْسَ لَهُ وَيَدَّعِي عَمَلَ مَا يَتَّجِهُ لَهُ, ad quae nescio an corrigenda sint verba codicis Ox.: هذا معنى من لا يتجلا بما ليس له ويدعى عمل ما لا يتجل له. — 10) Plerique editores بِأَشْيَاءَ minus recte. — 11) Deusing. et cod. Ew. كَشَفُوا, quod Gol. Hetzel. Freyt. Rask. et Schi. mutarunt in كُشِفُوا. Praeterea duplicem Golius coniecturam proposuit, nempe كُلِّفُوا vel

٢٤ خُنْفَسَةٌ وَنَحْلَةٌ

(1 خُنْفَسَةٌ مَرَّةً قَالَتْ لِنَحْلَةِ ٱلْعَسَلِ لَوْ أَخَذْتِنِي مَعَكِ لَعَمِلْتُ عَسَلًا مِثْلَكِ وَأَكْثَرَ (2 فَأَجَابَتْهَا ٱلنَّحْلَةُ إِلَى ذٰلِكَ فَلَمَّا لَمْ (3 تَقْدِرْ عَلَى مِثْلِ ذٰلِكَ ضَرَبَتْهَا ٱلنَّحْلَةُ (4 بِحُمَتِهَا (5 وَفِيمَا هِيَ تَمُوتُ قَالَتْ فِي نَفْسِهَا لَقَدِ ٱسْتَوْجَبْتُ مَا نَالَنِي

عَلَى اصْلَاحِ [add. Par. أَخَذَ] ٱلْخَيْرُ لَا يَقْدِرُ [add. Ox. ٱلرَّجُلُ] ٱلشَّرِيرِ [Ox. male الصلاح].

Fab. XXIV. 1) Haec Golii coni. firmatur cod. Ew. Par. Ox. et pluribus Marceli codd. mss. Olim legebatur mendosum خَنْفَقَةٌ quod Rask. ex خُنْفُثَةٌ ortum suspicatur; hoc autem scarabaeum significare putans recepit in contexta. Et animalculum quidem esse testatur Firuzabadius in Kamuso, sed quale sit, incertum. Alterum quod Golius coniecit خَزَرْنَقَةٌ vel خَزَرْنَقٌ minus idoneum. — 2) Proxima sic se habent in cod. Ox. فَقَبِلَتِ ٱلنَّحْلَةُ كَلَامَ ٱلْخُنْفَسَةِ فَأَخَذَتْهَا مَعَهَا حَتَّى تَنْظُرَ إِنْ كَانَ تَقْدِرُ تَعْمَلُ عَسَلًا مِثْلَهَا فَمَا قَدَرَتِ ٱلْخُنْفَسَةُ انها تعمل عَسَلًا أَبَدًا فَضَرَبَتْهَا. — 3) Sic Mich. Svanb. Bernst. Schi. Rask. cod. Ew. Apud Erpen. Gol. Schult. Hetzel. Causs. Freyt. Calc. est يَقْدِرُ. — 4) Coniectura Golii, quam recepit Calc. Bernsten. mavult بِحُمَّتِهَا. Causs. Freyt. Rask. et Schi. بِحُمَاتِهَا ex cod. Par. Erpen. ediderat بحمالها, quod Deusingio est بِحِمَالِهَا, ceteris, qui retinuere, بِحِمَّالِهَا. Idem legitur in cod. Ew. et Ox. Mihi quidem corruptum videtur ex بِحَبَالِهَا, quod si vel in uno cod. scriptum invenirem, recipere non dubitarem. — 5) Apud Erpen. Deusing. Gol. Svanb. legitur فِيمَا. Illud و merito addiderunt Schult.

أَسْوَدُ ٢٣

أَسْوَدُ (1 مَرَّةً فِي يَوْمِ ثَلْجٍ * نَزَعَ ثِيَابَهُ وَأَقْبَلَ يَأْخُذُ ٱلثَّلْجَ (2 وَيَعْرُكُ بِهِ جِسْمَهُ فَقِيلَ لَهُ (3 لِمَا ذَا تَعْرُكُ جِسْمَكَ بِٱلثَّلْجِ فَقَالَ (4 لَعَلِّي (5 أَبْيَضُ (6 فَأَتَى رَجُلٌ حَكِيمٌ قَالَ لَهُ يَا هٰذَا لَا تُتْعِبْ نَفْسَكَ فَقَدْ يُمْكِنُ أَنَّ جِسْمَكَ يُسَوِّدُ ٱلثَّلْجَ وَهُوَ لَا (7 يَزْدَادُ إِلَّا سَوَادًا * هٰذَا مَعْنَاهُ أَنَّ ٱلشِّرِّيرَ يَقْدِرُ أَنْ يُفْسِدَ ٱلْخَيْرَ وَأَمَّا (8 ٱلرَّجُلُ ٱلْخَيِّرُ لَا يَقْدِرُ عَلَى إِصْلَاحِ ٱلشِّرِّيرِ ۞

---

vulg. وَتَمَرَّدَ. — 10) Sic primus Golius scripsit, eumque secuti sunt editores omnes. Codd. Ew. Ox. et Par. اسا. Erpen. autem dederat أَسَى ex vulgari pronuntiatione.

Fab. XXIII. 1) Sic Ox., Par. فِي يَوْمِ ثَلْجٍ, Ew. مَرَّةً, vulg. فِي يَوْمٍ. — 2) Cod. Ew. وَيَعْرُكُ et infra تَعْرُكُ. — 3) Sic cod. Ox. Par. Causs. Freyt. Schi. Rask. Humb. Calc.; vulg. cum cod. Ew. مَا ذَا. — 4) لَعَلِّي quod scripsi pro vulgato لَعَلَّى, sic plane legitur in cod. Ew., idemque receperunt Calc. Schi. Rask. Humb. — 5) Gol. et Causs. أَبْيَضُ, Schult. Mich. Hirt. Bernst. Calc. أَبْيَضُ, Freyt. أَبْيَضُ, Deusing. أَبْيَضُ: falsa omnia. — 6) فَأَجَابَهُ et deinde قَائِلًا لَهُ cod. Ox. et Par. — 7) Sic plane cod. Par. et Schi., Ox. يَرْتَادُ ٱلسَّوَادَ (*nix non desiderat nigredinem*), vulg. يَرْتَدُّ السَّوَادَ incommodum ad sententiam. — 8) الرجل الخير propter orationis concinnitatem addidi ex cod. Ox., eundemque secutus omisi أَحَدٌ quod vulgo legitur post يقدر. Ceterum in Ox. et Par. fabulae conclusio talis est: هٰذَا مَعْنَى أَنَّ أَهْلَ ٱلشَّرِّ لَا يَسْتَطِيعُوا فِعْلَ ٱلْخَيْرِ وَمَعْلُومٌ أَنَّ ٱلشِّرِّيرَ أَحْرَى [Ox. اجزى] أَنْ يُفْسِدَ ٱلْخَيْرَ وَأَمَّا

كُلِّ يَوْمٍ دَفْعَتَيْنِ (4 فَفَشَى وَقَوِىَ شَوْكُهُ (5 وَتَفَرَّعَتْ أَغْصَانُهُ* عَلَى جَمِيعِ ٱلشَّجَرِ ٱلَّتِي حَوْلَهُ (6 فَأَصْلَتْ عُرُوقُهُ فِي ٱلْأَرْضِ وَٱمْتَلَأَ ٱلْبُسْتَانُ مِنْهُ وَمِنْ كَثْرَةِ شَوْكِهِ وَلَمْ يَكُنْ أَحَدٌ (7 يَسْتَطِيعُ أَنْ يَتَقَدَّمَ إِلَيْهِ* هٰذَا مَعْنَاهُ مَنْ يُجَاوِرُ إِنْسَانَ سُوءٍ فَإِنَّهُ كُلَّمَا (8 أَكْرَمْتَهُ (9 كَثُرَتْ شُرُورُهُ وَتَمَرُّدُهُ* وَكُلَّمَا أَحْسَنْتَ إِلَيْهِ (10 أَسَآءَ ٱلْفِعْلَ مَعَكَ ۞

---

4) فَعَسَى Calc. (vult فَعَسَا), فَفَشَى هُوَ Rask. — 5) Coniectura Golii. Idem ed. Causs. Freyt. Schi.; cod. Par. وفرّعت اغصانه, Rask. coni. وَأُفْرِغَتْ أَغْصَانُهُ, cod. Ox. وافرعة اغصانه, ceteri et Calc. et cod. Ew. وَأَفْرَعَتْهُ وَأَغْصَانُهُ. — 6) Erpen. ed. فاملت quod Deusingio est فَأَمَلَّتْ. Gol. coni. فَأَصْلَتْ idque monente Sacyo (in *Journ. des Sav.* 1831. Oct.) cum Raskio et ego nunc recepi. Idem latet in scriptura cod. Ew. (فَأَمْلَتْ) et Ox. (واملة). Calc. فَأَمْتَلَتْ. Causs. quidem et Freyt. ediderunt فَأَمْتَلَّتْ nixi scriptura codicis Par. فامتلت, quam, quum incommoda esset ad sententiam, Fleischerus ingeniose mutavit in فَأَمْتَدَّتْ, cui Schi. adstipulatur. Sed, si quid video, illud فامتلت legi debet فَأَمْتَلَتْ quod utcunque respondet verbo وَٱمْتَلَأَ textus vulgaris; nam quod in hocce legitur فَأَصْلَتْ usque ad وَلَمْ يَكُنْ, in cod. Par. sic contractum est: فَجَفَّتْ فامتلت لَمْ يَكُنْ. — 7) Sic Causs. Freyt. Rask. cod. Par. Ox.; ceteri cum cod. Ew. أَنْ يَسْتَطِيعَ. — 8) Sic cod. Ox. et Ew. omnesque edd. praeter Schi., qui ex cod. Par. introduxit tertiam personam أَكْرَمَهُ et deinde أَحْسَنَ et مَعَهُ. — 9) Ox. أَشْتَدَّ شَرُّهُ وَتَمَرُّدُهُ. Ceterum تَمَرُّدُهُ praeter Ox. habent etiam cod. Par. Schi. (in Erratis) et Calc.,

٢١ ذِئْبٌ

ذِئْبٌ مَرَّةً ٱخْتَطَفَ خِنْزِيرًا صَغِيرًا وَفِيمَا هُوَ ذَاهِبٌ بِهِ لَقِيَهُ ٱلْأَسَدُ فَأَخَذَهُ مِنْهُ فَقَالَ ٱلذِّئْبُ فِي نَفْسِهِ (1 أَتَعَجَّبُ (2 كَيْفَ شَيْءٌ ٱغْتَصَبْتُهُ لَا يَثْبُتُ* مَعِي* (3 هٰذَا مَعْنَاهُ أَنَّ مَا يُكْسَبُ* مِنَ ٱلظُّلْمِ لَا يُقِيمُ مَعَ صَاحِبِهِ وَإِنْ هُوَ (4 أَقَامَ مَعَهُ فَلَا (5 يَتَهَنَّأُ بِهِ ۞

٢٢ ٱلْعَوْسَجُ

ٱلْعَوْسَجُ قَالَ مَرَّةً لِلْبُسْتَانِيِّ لَوْ (1 أَنَّ لِي مَنْ (2 يَهْتَمُّ بِي وَيَنْصُبُنِي فِي وَسَطِ ٱلْبُسْتَانِ وَيَسْقِينِي وَيَخْدُمُنِي لَكَانُوا ٱلْمُلُوكُ (3 يَشْتَهُونِي وَيَنْظُرُونَ زَهْرِي وَثَمَرِي فَأَخَذَهُ وَنَصَبَهُ فِي وَسَطِ ٱلْبُسْتَانِ فِي أَجْوَدِ ٱلْأَرْضِ وَكَانَ يَسْقِيهِ فِي

Fab. XXI. 1) Sic cod. Ew., عَجِبْتُ Par., عَجَبٌ Ox., vulg. أَعْتَجِبُ. — 2) Ox. كَيْفَ لَمْ يَثْبُتْ [scr. ٱغْتَصَبْتُهُ] اغتسبته قد شَيْءٌ أَنَّ, Par. أَنَّ شَيْءٌ ٱغْتَصَبْتُهُ كَيْفَ يَثْبُتُ. Cf. Syntip. fab. 52: *πάντως καὶ αὐτὸς ἐθαύμαζον, πῶς ἂν διέμεινε παρ' ἐμοὶ τὸ ἐξ ἁρπαγῆς μοι προςγενόμενον.* — 3) Ox. معنى ملكا يكتسب. — 4) Sic cod. Par. Schi. Rask., rel. قَامَ quod est pro أَقَامَ, ut فاق fab. III pro أَفَاقَ. — 5) Vulg. يَتَهَنَّى ut يَهْدَى pro يَهْدَأُ fab. XIX. annot. 5.

Fab. XXII. 1) Mich. Svanb. et Oberl. أَنْ. Alii إِنْ male. أَنَّ primus Freyt. restituit — 2) Sic Schi. cum cod. Par., rel. يَهُمُّ. (Ox. pro من يهتم praebet corruptum مربه.) — 3) Hoc exstat in ed. pr. Rel. omnes يَشْتَهُونَنِي. Cod. Par. يَشْتَهُونَ omisso وَ sequente. —

ٱلسُّلَحْفَاةُ فَلِعِلْمِهَا ثِقَلَ طَبِيعَتِهَا لَمْ تَكُنْ تَسْتَقِرُّ وَلَا تَتَوَانَى فِي ٱلْجَرْيِ (6 فَوَصَلَتْ إِلَى ٱلْجَبَلِ (7 عِنْدَ مَا ٱسْتَيْقَظَ ٱلْأَرْنَبُ مِنْ نَوْمِهِ فَوَجَدَ ٱلسُّلَحْفَاةَ قَدْ سَبَقَتْ فَنَدِمَ حَيْثُ لَا (8 تَنْفَعُ ٱلنَّدَامَةُ* (9 هٰذَا مَعْنَاهُ أَنَّ إِذَا كَانَا ٱثْنَانِ فِي حَرْبٍ فَكَانَ ٱلْوَاحِدُ ضَعِيفًا وَٱلْآخَرُ قَوِيًّا فَٱلضَّعِيفُ لَمْ يَنَمْ مِنْ خَوْفِهِ عَلَى نَفْسِهِ فَرُبَّمَا أَنَّ ٱلضَّعِيفَ ظَفِرَ بِٱلْقَوِيِّ لِحُسْبِ تَوَانِيهِ وَيَعُودُ يَنْدَمُ حَيْثُ لَا تَنْفَعُهُ ٱلنَّدَامَةُ ۞

(cf. gloss. s. ذلّ), sed hoc incertum est. ذلّة exhibet Calc. — 6) Sic cod. Ew. Schi. (in Erratis) Rask. Calc. Ceteri cum cod. Par. et Ox. فوصل, et in Ox. quidem per totam fabulam سلحفا ut masc. tractatur. — 7) In cod. Par. ipsa fabula finitur verbis عِنْدَ ٱسْتِيقَاظِ, et similiter in Ox. verbis عِنْدَ ٱسْتِيقَاظِ ٱلْأَرْنَبِ مِنْ نومه. Relicua tamen in cod. Ew. leguntur ut apud Erpenium. — 8) Erp. ediderat تنفعت, quod Deusingius appellabat تَنْفَعَتْ. Calc. تَنْفَعُهَا. Gol. relicuique omnes et cod. Ew. تَنْفَعُ. — 9) Haec quae sequuntur aliquo modo mutata invenies ap. Calc. editorem. Prorsus alia leguntur in cod. Par. et Ox.: هٰذَا مَعْنَى أَنَّ طُولَ ٱلرَّوحِ [add. Par. وَٱلْمُدَاوَمَةَ] أَخْيَرُ مِنَ ٱلْخِفَّةِ [add. Ox. وَٱلْعَجَلَةِ] Cf. fab. XXVII.

٢٠ سُلَحْفَاةٌ وَأَرْنَبٌ

(1 سُلَحْفَاةٌ وَأَرْنَبٌ مَرَّةً (2 تَسَابَقَا وَجَعَلَا* ٱلْحَدَّ بَيْنَهُمَا ٱلْجَبَلَ (3 يَسْتَبِقَانِ
إِلَيْهِ (4 فَأَمَّا ٱلْأَرْنَبُ (5 فَلِدَلَالِهِ بِخِفَّتِهِ وَجَرْيِهِ* تَوَانَى فِي ٱلطَّرِيقِ وَنَامَ وَأَمَّا

---

cascum omne est, ut a recentiore scriptore non possit exspectari, quae erat Sacyi sententia. Vid. glossar. Nullius denique momenti est, quod Calc. editor de sana scriptura desperans substituit أَفْعَالِهِمْ. — 14) وَمَاذَا Ox. Par. Schi. Sacy l. c., vulg. مَاذَا sine وَ, Freyt. coni. إِذَا.

Fab. XX. 1) Sic primus scripsit Golius. Apud Erp. est سلحفة, Svanb. سُلَحْفَةٌ, cod. Ew. سُلْحَفَات, Ox. السُّلَحْفَاء. — 2) Sic post Golium omnes edd. et cod. Ox. (Par. quoque, ut videtur). Ed. princ. Deusing. et cod. Ew. تَسَابَقُوا وَجَعَلُوا, ed. Calc. تَسَابَقْنَا فِي ٱلْعَدْوِ وَجَعَلْنَا (et sic per totam fabulam ارنب vocab. ut fem. construxit). — 3) يَتَسَابَقَانِ Ox. — 4) Sic Ox. Par. et Calc., vulg. أَمَّا. — 5) Hanc scripturam docte extricavit Schi. ope codicis Par., eandemque latere arbitror in cod. Ox., ubi فلاد انه خفته وجريه. Etiam Marcelum (qui sic vertit in interpretatione gallica ed. 2: *Le lièvre se fiant sur sa légèreté, son agilité et la rapidité si souvent éprouvée de sa course s'arrêta* etc.) talem scripturam sequi, suspicatur Schierius. Erpen. ed. لِأَجْلِ دِلَّتِهِ وَخِفَّتِهِ وَجَرْيِهِ et sic plane cod. Ew. praeterquam quod وَجَرْيِهِ habet pro وَجَرْيِهِ, quod apertum vitium est, ut dudum vidit Golius, qui volebat وَجَرْيِهِ vel وَجَرْيِهِ et coniiciebat وَدِقَّتِهِ loco وَدِلَّتِهِ. Posthac Causs. Freyt. et Rask. scripserunt لِأَجْلِ دِقَّتِهِ وَخِفَّةِ جَرْيِهِ. At ف aptissimum, دِقَّتِهِ autem codicum testimonio plane destitutum est. دِلَّةٌ olim accipiebam sensu ذِلَّةٌ quod maciem et corporis levitatem notare posse putabam

قَالَ لَهُ ٱلْخِنْزِيرُ (8 كُلُّ وَاحِدٍ يَعْلَمُ نَفْسَهُ أَنَا أَعْلَمُ * أَنَّ ٱلْكَبْشَ لِصُوفِهِ وَٱلْعَنْزَ (9 تُطْلَبُ لِلَبَنِهَا وَأَنَا ٱلشَّقِيُّ لَا صُوفَ لِي وَلَا لَبَنَ (10 أَنَا عِنْدَ وُصُولِي إِلَى ٱلْمَدِينَةِ أُرْسَلُ إِلَى ٱلْمَسْلَخِ لَا مَحَالَةَ * هٰذَا مَعْنَاهُ أَنَّ ٱلَّذِينَ (11 يُغْرَقُونَ فِي ٱلْخَطَايَا وَٱلذُّنُوبِ ٱلَّتِي قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ يَعْلَمُونَ (12 سُوءَ (13 مُنْقَلَبِهِمْ (14 وَمَاذَا تَكُونُ آخِرَتُهُمْ ۞

---

rel. وَٱلتَّبْسُ. — 7) Sic Causs. Freyt. Schi. cod Ox. et Par., Rask. يَضْرِبَانِ, cod. Ew. Calc. Erp. rel. يَضْرِبَانِ. — 8) Ox. كل من يعمل راى نفسه فانا اعلم. — 9) Vulg. يُطْلَبُ. Illud sumsi e cod. Ox. in quo totus hic locus sic se habet: أَنَّ ٱلْكَبْشَ تبقو لجل صُوفِهِ وَٱلْعَنْزَ تطلبو لبنها, ubi pro تبقو leg. يُبْقَى vel يُبْقَى vel تُبْقُوهُ, item pro لجل leg لِجُلِّ vel لِأَجْلِ, denique pro تطلبو لبنها leg. تُطْلَبُ لِلَبَنِهَا. — 10) Ox. أَنْ et in proximis تُرْسِلُونِي. — 11) Hoc Marcel. in quibusdam suis codicibus scriptum esse perhibet. Tuentur id Rask. et Schier. Extat in cod. Ox. et Par., Calc. يَغْرَقُونَ. Idem Freytagius uncis quidem inclusum adiecit post vulgatum يُعْرَفُونَ quod Gol. interpretatur: *noti sunt*. Erpen. ipse tamen, qui vertit: *noverunt*, videtur legisse يَعْرِفُونَ, quemadmodum scriptum extat ap. Deusing. et in cod. Ew. — 12) Gol. coni. مِنْ سُوءِ, quod Calc. et Rask. receperunt. — 13) Hanc meam coniecturam probarunt Schi. et Rask. Vulgo legebatur مُتَقَلَّبِهِمْ. Golii coniecturam تَقَلُّبِهِمْ tuentur Causs. et Freyt. (apud hunc tamen uncis inclusum مُتَقَلَّبِهِمْ quod nihili est). Porro Sacyus (in *Journ. des Sav.* 1831. Oct.) coniecit مُنْقَلَبِهِمْ coll. Cor. 18, 34. 26, 228. Quanquam sententia aeque bona est, sive hoc sequeris sive illud, tamen obstat codicum auctoritas, qui omnes (Ew. Ox. Par.) praebent متقلبهم. Num illos Corani locos auctor respexerit, dubitare licet; nec admodum rarum hoc formarum genus, nec tam

١٩ إِنْسَانٌ وَخِنْزِيرٌ

(1 إِنْسَانٌ مَرَّةً حَمَلَ عَلَى بَهِيمَةٍ كَبْشًا وَعَنْزًا وَخِنْزِيرًا وَتَوَجَّهَ إِلَى ٱلْمَدِينَةِ
لِيَبِيعَ ٱلْجَمِيعَ (2 فَأَمَّا ٱلْكَبْشُ وَٱلْعَنْزُ فَلَمْ (3 يَكُونَا يَضْطَرِبَانِ* عَلَى ٱلْبَهِيمَةِ
وَأَمَّا ٱلْخِنْزِيرُ فَإِنَّهُ كَانَ (4 يَعْرِضُ دَائِمًا وَلَا (5 يَهْدَأُ فَقَالَ لَهُ ٱلْإِنْسَانُ يَا أَشَ
ٱلْوُحُوشِ لِمَا ذَا ٱلْكَبْشُ (6 وَٱلْعَنْزُ سَكُوتٌ لَا (7 يَضْطَرِبَانِ وَأَنْتَ لَا تَهْدَأُ وَلَا تَسْتَقِ

Calc. ed. scripsit: أَنَّهُ يَجِبُ لِلنَّاسِ [لِلْأَنْسَانِ?] أَنْ يَشُدَّ ٱلْمَعْرُوفَ لِأَهْلِهِ وَمُسْتَحِقِّيهِ وَلَا يَطْرَحَهُ لَهُ مُسْتَحِقِّيهِ. Ceterum pro مُسْتَحِقِّيهِ plerique scribunt مُسْتَحِقِّيهِ. Addo Syntip. fab. 45: Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὡς ἐκείνους χρὴ εὐεργετεῖν, ὑπὲρ ὧν καὶ ἡ ἀντάμειψις τῆς εὐποιΐας ἐλπίζεται. — 11) إِلَى أَهْلِهِ Ox.

Fab. XIX. 1) رَجُلٌ Ox. — 2) Sic Ox., rel. فَٱلْكَبْشُ. — 3) Sic Causs. Freyt. Schi. sec. cod. Par., Ox. يَضْطَرِبَا, Calc. يَكُونَا يَضْرِبَانِ, Rask. يَكُونَا يَضَّرِبَانِ, vulg. (et cod. Ew.) يَكُونُوا يَضْرِبَانِ quod negligentius dictum est. cf. Evang. infant. Christi cap. 21: قُومُوا ٱمْضِيَا pro قُومَا ٱمْضِيَا; et fab. xx ed. princ. et Deusing. تَسَابَقُوا وَجَعَلُوا pro تَسَابَقَا وَجَعَلَا. — 4) Sic luculenter scriptum est in cod. Ew. probante Schierio (in Erratis). Calc. يَعْتَرِضُ. Vulg. يَعَرِّضُ quod minus aptum videtur. Ox. loco verborum فَإِنَّهُ كَانَ يَعْرِضُ habet haec: فَلَا زَالَ طُولَ ٱلدَّرْبِ يعوص (ubi يعوص corruptum videtur ex يَعْرِضُ vel يَعْرِضُ). — 5) Vulg. يَهْدَى (cod. Ew. يَهْدِى male) ex ore vulgi. يَهْدَأُ tenent Calc. Schi. et Rask., et Golius iam aut hoc aut يَهْدِنُ putabat scribendum. Idem fere cadit in تَهْدَأُ quod infra legitur (ubi cod. Ew. peius etiam تَهْدَى). — 6) Sic solus Ox.,

إِنْسَانٌ وَفَرَسٌ

إِنْسَانٌ كَانَ يَرْكَبُ فَرَسًا وَكَانَتْ (1 حَامِلًا وَفِيمَا هُوَ فِي بَعْضِ ٱلطَّرِيقِ (2 أَنْتَجَتِ ٱبْنًا فَتَبِعَ أُمَّهُ (3 غَيْرَ بَعِيدٍ ثُمَّ وَقَفَ وَقَالَ لِصَاحِبِهِ يَا سَيِّدِي تَرَانِي صَغِيرًا وَلَا أَسْتَطِيعُ (4 ٱلْمَشْيَ (5 وَإِنْ مَضَيْتَ وَتَرَكْتَنِي هَاهُنَا (6 فَهَلَكْتُ وَإِنْ أَنْتَ أَخَذْتَنِي مَعَكَ وَرَبَّيْتَنِي إِلَى أَنْ (7 أَقْوَى فَحَمَلْتَكَ عَلَى ظَهْرِي (8 وَأَوْصَلْتَكَ سَرِيعًا إِلَى حَيْثُ تَشَآءُ * هٰذَا مَعْنَاهُ أَنَّهُ (9 يَجِبُ أَنْ (10 يُسْدَا ٱلْمَعْرُوفُ (11 لِأَهْلِهِ وَمُسْتَحِقِّيهِ وَلَا يَطْرَحُوهُ ۞

Fab. XVIII. 1) Ed. princ. Deusing. Svanb. Calc. et cod. Ox. حَامِلَةً. Rel. edd., cod. Ew. Par. (ut videtur) et ipse Erpen. in annot. حَامِلًا. — 2) Sic correxi, vulg. أَنْتَجَتْ, cod. Ox. فَوَلَدَتْ. — 3) غَيْرُ vult Schi. (in Erratis). — 4) لِمَشْيٍ Calc. — 5) وَإِنْ مَضَيْتَ scriptura cod. Paris. (vid. Sacy in *Mag. encycl.* vi, 6. p. 363) et Ox., quam recepere Bernst. Causs. Freyt. Schi. Humb., فَإِنْ مَضَيْتَ correxit ed. Calc.; Erpen. ac rel. edd. nec non cod. Ew. وَمَضَيْتَ. — 6) قَدْ هَلَكْتُ لَا مُحَالَةَ Ox. — 7) Sic Freyt. Schi. Rask. Humb.; rel. أَقْوَى male. — 8) Ox. وَوَصَلْتَكَ سَرِيعًا لِمَوْضِعٍ إِنْ تَشَآءُ. — 9) يَجِبُ cod. Ew. male. Ox. يَجِبُ لِلْإِنْسَانِ أَنَّهُ. — 10) Hoc suadente Fleischero primus e cod. Par. restituit Schierius. Olim sequebar Freytagi coniecturam يُشَدُّ. Rask. perstitit in vulgata scriptura يُشَدُّ quae praesidium quoddam suum habet in cod. Ox. (ubi يشد) et Ew. (ubi يُشِدُّ pro يُشَدُّ). Denique

(٤ ثُمَّ تَلُومَنِي لِإِلٰهٍ آخَرَ* هٰذَا مَعْنَاهُ مَنْ (٥ يُنْفِقُ مَالَهُ فِي ٱلْخَطِيئَةِ (٦ ثُمَّ يَحْتَجُّ أَنَّ ٱللّٰهَ أَفْقَرَهُ ۞

١٧ اِنْسَانٌ أَسْوَدُ

(١ اِنْسَانٌ مَرَّةً رَأَى رَجُلًا أَسْوَدَ وَهُوَ وَاقِفٌ فِي ٱلْمَاءِ يَسْتَحِمُّ فَقَالَ لَهُ يَا أَخِي لَا تُعَكِّرِ ٱلنَّهْرَ فَإِنَّكَ لَا تَسْتَطِيعُ (٢ ٱلْبَيَاضَ وَلَا تَقْدِرُ عَلَيْهِ أَبَدَ ٱلدَّهْرِ* هٰذَا مَعْنَاهُ أَنَّ ٱلْمَطْبُوعَ لَا (٣ يَتَغَيَّرُ طَبْعُهُ ۞

Schi. cod. Par. et Ox., vulg. مَالَكَ. — 3) Cod. Par. لِسَبَبِي, Ox. بِسَبَبِي [بِسَبَبِي]. — 4) Sic Causs. Schi., vulg. ثُمَّ تَلُومَنِي لِإِلٰهٍ آخَرَ, Deusing. et Svanb. ثُمَّ تُلَوِّمْنِي لِإِلٰهٍ آخَرَ, Ox. [leg. تَلُومُنِي] وَثُمَّ تُولِنِي لِلْآخِرَةِ, Par. تَلُومُنِي فِي ٱلْآخِرَةِ, Calc. لِأَنَّكَ بَعْدَ ذٰلِكَ تَلُومُنِي لِإِلٰهٍ آخَرَ فَتَخْجَلَ خَجَلًا كَثِيرًا. — 5) Sic cod. Ox. et Par. (ut videtur), porro Causs. Freyt. Schi. Humb., vulg. ut cod. Ew. نَفَقَ, quod si praeferes, scribes certe مَالَهُ pro مَالَهُ. Cf. fab. XXVIII. Rask. أَنْفَقَ مَالَهُ, Calc. أَنْفَقَ مَالَهُ. — 6) وَثُمَّ Ox., Calc. autem sic finit sententiam: خَجِلَ فِي ٱلْآخِرَةِ فَيَقُولُ انَّ ٱللّٰهَ أَفْقَرَهُ.

Fab. XVII. 1) رَءَى [i. e. يَوْمًا] حَكِيمٌ يوم Ox. — 2) Gol. scribendum esse putabat الابْيِضَاضَ sine ulla necessitate. — 3) Sic cod. Par., يُغَيِّرُ Calc., vulg. يُغَيِّرُ طَبْعَهُ. Cod. Ox. hanc habet fabulae conclusionem: مَعْنَى ٱلَّذِي فِيهِ طَبْعُ مَا يُغَيِّرُ.

ٱلْبُسْتَانِيُّ (٤ لِأَنَّ ٱلْبَرِّيَّ* تُرَبِّيهِ أُمُّهُ وَهٰذَا تُرَبِّيهِ ٱمْرَأَةُ أَبِيهِ* هٰذَا مَعْنَاهُ أَنَّ (٥ تَرْبِيَةَ ٱلْأُمِّ لِلْأَوْلَادِ أَفْضَلُ مِنْ تَرْبِيَةِ ٱمْرَأَةِ ٱلْأَبِ۞

١٦ إِنْسَانٌ وَصَنَمٌ

إِنْسَانٌ كَانَ لَهُ صَنَمٌ فِي بَيْتِهِ يَعْبُدُهُ وَكَانَ يَذْبَحُ لَهُ فِي كُلِّ يَوْمٍ ذَبِيحَةً فَأَفْنَى جَمِيعَ مَا يَمْلِكُهُ عَلَى ذٰلِكَ ٱلصَّنَمِ (١ فَشَخَصَ لَهُ قَائِلًا لَا تُفْنِ (٢ مَا لَكَ (٣ عَلَى

الجوى سريع الدبول والعطب), quoniam sic demum sententiarum concinnitas orbem suum conficeret, praesertim quum in cod. Par. quoque similem verborum accessionem esse dixisset Sacyus (in *Magas. encyclop.* VI. T. 6. p. 360) et egregie illa commendarentur Syntipae fab. 32, ubi haec: *πῶς τὰ μὲν ἄγρια φυτὰ μήτε φυτευόμενα μήτε ἐργαζόμενα ὡραῖα πεφύκασι, τὰ δὲ τῆς ὑμῶν φυτηκομίας πολλάκις ξηραίνεται.* Probavit mea Raskius, eademque verba deinde Schi. dedit ex cod. Par. A cod. Ew. vero absunt. Ceterum Calc. quoque editor lacunam esse in hac fabula bene sensit, sic autem tentavit explere, ut scriberet: فَقِيلَ لَهُ لِمَا ذَا لَا تُرَبِّي ٱلْبَقْلَ ٱلْبَرِّيَّ بَهِيَّ ٱلْمَنْظَرِ وَهُوَ غَيْرُ مَخْدُومٍ فَقَالَ ٱلْبُسْتَانِيُّ تُرَبِّيهِ أُمُّهُ الخ. — 4) Haec verba primus Schi. ex cod. Par. adiecit, eademque leguntur in Ox. Ex Syntip. l. c. huc refer verba *ὡς τὰ ἄγρια τῶν φυτῶν.* — 5) تَرْبِيَة hoc et proximo loco Calc. ed. et cod. Ox. exhibent. Vulg. تَرَبِّي hic et تَرَبِّي infra. Necessarium tamen illud non duco, siquidem V. quoque coniug. verbi رَبَّا habet signif. activam, quod negare non debebat Sacyus (in *Journ. des Sav.* 1831. Oct.).

Fab. XVI. 1) فَشَخْصٌ لَهُ قَائِلًا Calc. et cod. Ew. cf. fab. XIV. annot. 1. لَهُ ٱلصَّنَمُ قَائِلًا لَهُ [فَتَرَاءَى] فَتَرَايَا cod. Par. — 2) Sic Freyt. Humb.

١٤ إِنْسَانٌ وَٱلْمَوْتُ

إِنْسَانٌ مَرَّةً حَمَلَ جُرْزَةَ حَطَبٍ فَثَقُلَتْ عَلَيْهِ فَلَمَّا أَعْيَا وَضَجِرَ مِنْ حَمْلِهَا رَمَى بِهَا عَنْ كَتِفِهِ وَدَعَا عَلَى رُوحِهِ بِٱلْمَوْتِ (1 فَشَخَصَ لَهُ قَائِلًا * هُوَذَا أَنَا لِمَا ذَا دَعَوْتَنِي فَقَالَ لَهُ ٱلْإِنْسَانُ دَعَوْتُكَ لِتَرْفَعَ هٰذِهِ جُرْزَةَ ٱلْحَطَبِ عَلَى كَتِفِي * هٰذَا مَعْنَاهُ أَنَّ (2 ٱلْعَالَمَ بِأَسْرِهِ يُحِبُّ ٱلْحَيَاةَ (3 ٱلدُّنْيَا (4 وَإِنَّمَا يَمَلُّونَ ٱلضَّعَفَ وَٱلشَّقَاءَ ۞

١٥ بُسْتَانِيٌّ

بُسْتَانِيٌّ يَوْمًا كَانَ يُنَقِّي ٱلْبَقْلَ (1 فَقِيلَ لَهُ لِمَا ذَا ٱلْبَقْلُ ٱلْبَرِّيُّ (2 بَهِيُّ ٱلْمَنْظَرِ وَهُوَ غَيْرُ مَخْدُومٍ * (3 وَهٰذَا ٱلْجَوِّيُّ سَرِيعُ ٱلذُّبُولِ وَٱلْعَطَبِ * قَالَ

Ox.; Calc. autem totam hanc sententiam ita mutavit: هٰذَا مَعْنَاهُ أَنَّ ٱلْحَقِيرَ قَدْ يَظُنُّ فِي نَفْسِهِ أَنَّهُ كَبِيرٌ فَيَطْلُبُ لَهُ مَجْدًا وَذِكْرًا كَثِيرًا.

Fab. XIV. 1) فَحَضَرَ لَهُ شَخْصٌ قَائِلًا Calc., فَشَخْصٌ لَهُ قَائِلًا cod. Ew., cf. fab. XVI. annot. 1. — 2) أَهْلَ ٱلْعَالَمِ Calc. — 3) فِي هٰذِهِ ٱلدُّنْيَا Par. — 4) Sic plane Par., et Ox. quoque يَمَلُّونَ [leg. وَإِنَّمَا] وان ما ٱلضَّعَفَ وَٱلشَّقَاءَ, vulg. وَمَا يَمَلُّ مِنَ ٱلضَّعَفِ وَٱلشَّقَاءِ.

Fab. XV. 1) Ox. فَقَائِلًا قَالَ لَهُ i. e. فَقَالَ لَهُ قَائِلٌ. — 2) Cod. Ox. ordine inverso: غَيْرُ مَخْدُومٍ وَهُوَ بَهِيُّ ٱلْمَنْظَرِ. Pessimum est autem, quod Gol. Schult. Mich. et ipse Causs. ediderunt غير مخدوم. — 3) Haec verba ego pridem interposui sec. cod. Ox. (in quo huiusmodi sunt وهذه

١٣ بعوضة وثور

(1 بَعُوضَةٌ (2 يَعْنِي نَامُوسَةٌ وَقَفَتْ عَلَى قَرْنِ ثَوْرٍ فَظَنَّتْ أَنَّهَا (3 قَدْ ثَقُلَتْ عَلَيْهِ فَقَالَتْ لَهُ إِنْ كُنْتُ قَدْ ثَقُلْتُ عَلَيْكَ (4 فَأَعْلِمْنِي حَتَّى أَطِيرَ عَنْكَ فَقَالَ ٱلثَّوْرُ يَا (5 هٰذِهِ مَا شَعَرْتُ لِمَنْ نَزَلْتِ وَلَا أَدْرِي لِمَنْ طِرْتِ * هٰذَا مَعْنَاهُ مَنْ (6 يَطْلُبُ أَنْ يَجْعَلَ لَهُ ذِكْرًا وَمَجْدًا وَهُوَ ضَعِيفٌ حَقِيرٌ ۞

---

certae sunt. Syntip. fab. 42: *οἱ τῶν πλειόνων ὀρεγόμενοι καὶ τῶν ἐν χερσὶν ὀλίγων στερίσκονται*, idemque fab. 27 huic simillima: *οἱ πολλοὶ τῶν πλειόνων ὀρεγόμενοι καὶ τῶν ὀλίγων ἐκπίπτουσιν*. Cf. Aesop. fab. 24.

Fab. XIII. 1) Ox. بَرْغَشَةٌ omissis (ut in Calc.) verbis يعنى ناموسة, addito tamen يوم i. e. يَوْمًا. — 2) Freytagi correctio, vulg. يُعْنَى ut fab. 11. — 3) قَدْ ex ed. pr. restitui, legitur in cod. Par. A Deusingio relicuisque omnibus omissum. — 4) Sic cod. Ox. et Par., vulg. فَ om. — 5) Ita Causs. Freyt. Schi. Rask. Humb., idque emendatius est, quam quod apud rel. et in cod. Ew. legitur هٰذَا quanquam hoc etiam ferri potest, modo deinceps cum Deusing. et Calc. scribatur نَزَلْتَ et طِرْتَ, quod est negligentius dicendi genus. In cod. Ox. haec ita leguntur: فَقَالَ لَهَا ٱلثَّوْرُ بِهٰذِهِ [يَا هٰذِهِ] أَنَا [add. مَا] حَسَّيْتُ [i. q. حَسِسْتُ] بِكِ وَقْتَ نزول [leg. نُزُولِكِ] وَلَا وَقْتَ تَطِيرِي [pr. تَطِيرِينَ] أَعْلَمُ بِكِ, in Par.: مَا حَسِسْتُ بِكِ فِي وَقْتِ نُزُولِكِ وَلَا إِذَا أَنْتِ طِرْتِ أَعْلَمُ بِكِ. Ceterum ex his et ex cod. Ew. sumsi scripturam طِرْتِ pro vulg. ضَرَرْتِ, et vix recuso cum Schierio bis scribere لَمَّا pro لِمَنْ. Syntip. fab. 47: *οὔτε ἐλθόντος σου ᾐσθόμην οὔτε ὑποχωροῦντά σε γνώσομαι.* — 6) يُرِيدُ

١٢ اِمْرَأَةٌ وَدَجَاجَةٌ

اِمْرَأَةٌ كَانَ لَهَا دَجَاجَةٌ تَبِيضُ فِي كُلِّ يَوْمٍ بَيْضَةً فِضَّةً فَقَالَتِ ٱلْاِمْرَأَةُ فِي نَفْسِهَا إِنْ أَنَا (1 كَثَّرْتُ (2 عَلَفَهَا تَبِيضُ (3 فِي كُلِّ يَوْمٍ * بَيْضَتَيْنِ فَلَمَّا (4 كَثَّرَتْ عَلَفَهَا (5 ٱنْشَقَّتْ (6 حَوْصَلَتُهَا فَمَاتَتْ * هٰذَا مَعْنَاهُ أَنَّ نَاسًا كَثِيرًا بِسَبَبِ رِبْحٍ (7 يَسِيرٍ يُهْلِكُونَ رَأْسَ مَالِهِمْ ۞

---

annot. vel سبع vel سبعًا scribendum censuit. Et سبع quidem habent cod. Ox. et Par., cod. Ew. سَبُعٌ (i. q. سَبُعٌ, cf. gloss.). Sive سَبُعٌ dixit auctor sive سَبُعَةٌ, voluit certe *leonem*, simul tamen, ni fallor, allusit numero septenario hoc sensu: at singularis, quem pario, catulus leo tamen est, qui unus septem tui generis aequat robore. — 8) أَخْيَرُ Ox.

Fab. XII. 1) أَكْثَرْتُ Ox. — 2) فِي طُعْمَتِهَا hic et infra Calc. arbitrario, ut videtur. — 3) Haec ex cod. Ox. et ed. Calc. inserui. — 4) Sic cod. Ew., Ox. أَكْثَرَتْ عَلَفَهَا, Calc. كَثَّرَتْ فِي طُعْمَتِهَا, vulg. كُثِّرَ عَلَفُهَا. — 5) ٱنْشَقَّتْ admisi auctoritate cod. Ox. permotus. Sed vix minoris pretii est scriptura تَشَقَّتْ, quam olim tuebar Erpenio auctore, cod. Ew. et Par. firmatam et Schierio probatam. Est autem تَشَقَّتْ i. q. تَشَقَّقَتْ, quod restituere primus conatus est Golius (in Erratis), quodque probarunt Mich. Svanb. Bernst. Humb. Calc. — 6) حصليتها Ox. — 7) Hoc ex cod. Paris. (v. *Magas. encyclop.* VI, 6. p. 360 et Schier.) Causs. Freyt. Schi. Humb. Rask. posuere pro eo quod olim legebatur كثير et quod cod. Ew. et Ox. nec non ed. Calc. tuentur. Potest hoc ita defendi, ut sententia sit: Multi propter lucrum magnum (i. e. aliquo modo augendum) perdunt opes suas parvas, quae tamen

وَنَعْلَمُ لِمَنْ تُحَارِبُونَ لَفَعَلْتُمَا ذٰلِكَ* هٰذَا مَعْنَاهُ (4 أَنَّهُ مَا سَبِيلُ ٱلْإِنْسَانِ أَنْ يُحَارِبَ مَنْ هُوَ أَشَدُّ بَأْسًا مِنْهُ ۞

أَرْنَبٌ وَلَبُوَةٌ

أَرْنَبٌ مَرَّةً (1 عَبَرَتْ عَلَى ٱللَّبُوَةِ قَائِلَةً لَهَا* أَنَا (2 أُنْتِجُ فِي كُلِّ سَنَةٍ أَوْلَادًا كَثِيرَةً وَأَنْتِ إِنَّمَا تَلِدِينَ فِي كُلِّ عُمْرِكِ وَاحِدًا أَوِ ٱثْنَيْنِ فَقَالَتْ (3 لَهَا ٱللَّبُوَةُ (4 صَدَقْتِ غَيْرَ (5 أَنَّهُ (6 وَإِنْ كَانَ وَاحِدًا فَهُوَ (7 سَبُعَةٌ* هٰذَا مَعْنَاهُ أَنَّ وَلَدًا وَاحِدًا مُبَارَكًا (8 خَيْرٌ مِنْ أَوْلَادٍ كَثِيرَةٍ عَاجِزِينَ ۞

Sacyus (gr. ar. II, 172. ed. 1.), receperunt Mich. Svanb. Bernst. Schi. Rask. Calc. — 3) أَنَّنَا نَعْرِفُكُمْ Ox. — 4) Sic Ox. et Par., vulgo legitur أَنَّ pro أَنَّهُ مَا, أَلَّا pro أَنْ, et لِمَنْ pro مَنْ.

Fab. XI. 1) Sic Ox. et Par., vulg. عَبَرَ عَلَى لَبُوَةٍ قَائِلًا. — 2) Editores plerique أَنْتِجُ male, al. أُنْتِجُ. — 3) Sic Ox. et Par., vulg. لَهُ. — 4) Sic primus scripsit Freyt. quem Schi. Rask. et Humb. sequuntur, Ox. صَدَقْتِي ut supra أَنْتِي, Calc. صَدَقْتَ, rel. omnes صَدَّقْتُ. — 5) أَنَّهُ ex coniectura pridem ego posueram, idque ipsum in ed. princ., cod. Ox. et Par. scriptum inveni postea, receperunt Schi. Rask. et Humb., Calc. correxit أَنْ وَلَدِي. Deusing., quem plerique sequuntur, edidit إِنَّا, quod Herbinus opinatur loco إِنْ أَنَّا dictum esse. Freyt. أَنَّا. Cod. Ew. أَنَّا male. — 6) إِنْ Ox. et Par. — 7) سَبُعَةٌ ex vulgari pronuntiatione i. q. سَبُعَةٌ *leaena*, *fera*. Golius et Bernst. maluerunt سَبُعَةٌ quod Herbino quoque placuit; Marcel. interpretatus est *leonem*, et in

فِي فِعْلِكَ (5 إِنْ لَمْ تُمَيِّزْ (6 طُلُوعَكَ قَبْلَ نُزُولِكَ* هٰذَا مَعْنَاهُ (7 مَنْ يَنْفَرِدُ بِرَأْيِ نَفْسِهِ بِغَيْرِ مَشْوَرَةٍ ۞

١٠ أَرَانِبُ وَثَعَالِبُ

اَلنُّسُورُ مَرَّةً وَقَعَ بَيْنَهُمْ وَبَيْنَ ٱلْأَرَانِبِ حَرْبٌ (1 فَمَضَوْا ٱلْأَرَانِبُ إِلَى ٱلثَّعَالِبِ يَسُومُونَ مِنْهُمْ (2 ٱلْخُلْفَ وَٱلْمُعَاضَدَةَ عَلَى ٱلنُّسُورِ فَقَالُوا لَهُمْ لَوْ لَا (3 عَرَفْنَاكُمْ

أَسْتَ, Ox. ببش (بِسُّ ?). — 5) Ox. pro إِنْ لَمْ habet الام (?). — 6) Par. قَبْلَ نُزُولِكَ كَيْفَ تَطْلَعُ وَبَعْدَ ذٰلِكَ نَزَلْتَ. Idem voluisse videtur scriba cod. Ox., ubi legitur: نزولك كيف تطلع وبعد ذلك انزل. — 7) Hanc sententiam recepi ex cod. Par., eaque Syntipae (fab. 10.) testimonio valde commendatur: *οὗτος ὁ μῦθος ἐλέγχει τοὺς αὐτοβούλως πράττοντας καὶ μὴ πρότερον συμβουλευομένους.* Post Erpenium edd. omnes hanc dederant satis insulsam sententiam: اَلَّذِي يَنْزِلُ إِلَى أَسْفَلِ ٱلْبَحْرِ وَلَا يَعْرِفُ يَعُومُ حَتَّى إِلَى فَوْقِ وَجْهِ ٱلْمَاءِ. Quibus sic mederi studebat Sacyus (in *Journ. des Sav.* 1831. Oct.), ut pro إِلَى فَوْقِ poneret أَتَى فَوْقَ vel عَلَا فَوْقَ, ac simili ratione Calc. editor, qui scripsit أَنْ يَعُومَ حَتَّى أَتَى فَوْقَ simulque apodosin addidit hanc يَقَعُ فِي ٱلْبَلَاءِ. Sed haec manis sententia, quam tenent etiam cod. Ew. et Ox. (معنى الناس [ٱلْإِنْسَانِ] اَلَّذِي يَنْزِلُ أَسْفَلَ ٱلْبَحْرِ وَلَا يَعْرِفُ يَعُومُ فَوْقَ وَجْهِ ٱلْمَاءِ), prorsus eliminanda est.

Fab. X. 1) فَمَضَتْ Calc. — 2) الخلف quod ed. Erp., retinui ex auctoritate cod. Ox. Par. et Ew., qui praeterea offert وَٱلْمُعَارَضَةَ pro وَٱلْمُعَاضَدَةَ, quod in Ox. et Par. est. ٱلْحِلْفَ coni. Golius, probavit

٨ غزال وأسد

(1 غزال مرّة من (2 خوفه من الصيّادين * انهزم الى مغارة فدخل اليه الأسد (3 فافترسه فقال * في نفسه الويل لي أنا (4 الشقي لأني هربت من الناس ووقعت في يد من هو أشدّ منه (5 بأسا * هذا معناه من يفرّ من خوف يسير (6 فيقع في بلاء عظيم ۞

٩ غزال وثعلب

(1 غزال مرّة عطش (2 فجاء الى عين ماء يشرب وكان الماء في جبّ عميق ثمّ انّه لمّا رام على الطلوع لم يقدر (3 فنظره الثعلب فقال له يا أخي (4 قد أسأت *

قدر انسان Ox. — 5) Cod. Ew. سبعًا et infra السبع sec. vulgi appellationem. (vid. Humb., *Guide de la conversation arabe.* Par. 1838. p. 63.)

Fab. VIII. 1) ايّل Ox. et. Par. (antiquior fortasse scriptura. conf. fab. II.) — 2) خوف الصيّادين Ox. et Par. — 3) فأكله فقال الايّل Ox. — 4) Ita Freyt. Schi. Humb., rel. (et. Calc. Rask. et cod. Ew.) الشقى. cf. annot. 14. ad fab. II. — 5) بالبأس Calc. — 6) Sic scripsi ex auctoritate cod. Ox. et Par., vulg. يقع.

Fab. IX. 1) ايّل Par. cf. fab. II. — 2) Ox. proxima ad يقدر usque sic habet: فجاء الى جبّ ماء فشرب بسره [leg. بشره] ثمّ راد [أراد] الطلوع فلم يستطيع [يستطع], Par.: فنزل الى جبّ ماء فشرب منه بشره [بشره] ثمّ رام الطلوع فلم يستطيع [يستطع]. — 3) Sic cod. Ew. et Par., vulg. فنظر, Ox. فنظر اليه. — 4) Sic Par., vulg. أسيت, Calc.

قَدْ دَخَلُوا وَلَا أَرَا أَنْ خَرَجَ* مِنْهُمْ (10 وَلَا وَاحِدٌ* هٰذَا مَعْنَاهُ (11 أَنَّهُ مَا سَبِيلُ (12 ٱلْإِنْسَانِ أَنْ يَهْجِمَ عَلَى أَمْرٍ إِلَّا (13 حَتَّى يُمَيِّزَهُ۞

أَسَدٌ وَإِنْسَانٌ

أَسَدٌ مَرَّةً وَجَدَ إِنْسَانًا عَلَى ٱلطَّرِيقِ فَجَعَلَا يَتَشَاجَرَانِ بِٱلْكَلَامِ عَلَى ٱلْقُوَّةِ وَشِدَّةِ ٱلْبَأْسِ (1 وَٱلْأَسَدُ (2 يُطَيِّبُ فِي شِدَّتِهِ وَبَأْسِهِ فَنَظَرَ ٱلْإِنْسَانُ عَلَى حَائِطٍ صُورَةَ رَجُلٍ وَهُوَ يَخْنُقُ ٱلْأَسَدَ فَضَحِكَ ٱلْإِنْسَانُ فَقَالَ لَهُ ٱلْأَسَدُ لَوْ (3 كَانَ ٱلسِّبَاعُ مُصَوِّرِينَ مِثْلَ بَنِي آدَمَ (4 لَمْ يَقْدِرِ ٱلْإِنْسَانُ يَخْنُقُ (5 سَبُعًا بَلْ كَانَ ٱلسَّبُعُ يَخْنُقُ ٱلْإِنْسَانَ* هٰذَا مَعْنَاهُ أَنَّ مَا يُزَكِّي ٱلْإِنْسَانُ بِشَهَادَةِ أَهْلِ بَيْتِهِ۞

---

vulg. سَيِّدٌ. — 9) Ox. لَاكِن انِّي أَرَى عِنْدَكَ أَقْدَامَ كَثِيرٍ قَدْ دَخَلُو وَمَا خَرَجَ. — 10) ولا om. Calc. — 11) Sic Ox., rel. أَنَّ. — 12) لِأَحَدٍ Ox. — 13) حتى om. Ox.; Calc. contra om. الا. Ceterum Sacyus (*Journ. des Sav.* 1831. Oct.) recte praecipit مَيِّزْهُ.

Fab. VII. 1) وَ addidi cum Humb. et Calc. — 2) Sic Deusing. et Svanb., idque nunc ego verum iudico. cf. gloss. Ed. pr. et cod. Ox. يطيب. Cod. Ew. يُطَيِّبُ. Plerique ed. يَطِيبُ (et. Calc.). Sacyus quidem (in *Magas. encyclop.* IX. T. 1. p. 387) coni. يُطْنِبُ, quod probavit Bernst., in contextis posuere Freyt. Humb. Schi. Rask. Causs. (apud quem يَطْنِبُ legitur errore typothetae). Sed isthoc vocabulum rarius et fere scholasticum in hoc fabularum genere vix ferendum duco, quamvis Schierio auctore in cod. Par. legatur. — 3) أَنَّ Ox. — 4) لَمَا

٦ أَسَدٌ وَثَعْلَبٌ

أَسَدٌ مَرَّةً شَاخَ وَضَعُفَ وَلَمْ يَقْدِرْ عَلَى (1 شَيْءٍ مِنَ ٱلْوُحُوشِ فَأَرَادَ أَنْ يَحْتَالَ (2 لِنَفْسِهِ فِي ٱلْمَعِيشَةِ* فَتَمَارَضَ وَأَلْقَى نَفْسَهُ فِي بَعْضِ ٱلْمَغَايِرِ وَكَانَ كُلَّمَا أَتَاهُ شَيْءٌ مِنَ ٱلْوُحُوشِ (3 لِيَعُودَهُ ٱفْتَرَسَهُ (4 دَاخِلَ ٱلْمَغَارَةِ وَأَكَلَهُ فَأَتَى ٱلثَّعْلَبُ (5 إِلَيْهِ فَوَقَفَ عَلَى بَابِ ٱلْمَغَارَةِ مُسَلِّمًا عَلَيْهِ قَائِلًا لَهُ كَيْفَ حَالُكَ يَا سَيِّدَ ٱلْوُحُوشِ فَقَالَ لَهُ ٱلْأَسَدُ (6 لِمَا لَا تَدْخُلُ (7 يَا أَبَا ٱلْحُصَيْنِ* فَقَالَ لَهُ ٱلثَّعْلَبُ يَا (8 سَيِّدِي قَدْ كُنْتُ عَوَّلْتُ عَلَى ذٰلِكَ (9 غَيْرَ أَنِّي أَرَا عِنْدَكَ آثَارَ أَقْدَامٍ كَثِيرَةٍ

Fab. VI. 1) Cod. Ox. et Par. كَسْرِ شَيْءٍ. — 2) عَلَى نَفْسِهِ ٱلْمَعِيشَةَ Ox. — 3) Id Gol. coni., Hirt. sprevit, Marcel. in Notis probavit, Oberl. Causs. Freyt. Schi. Rask. Calc. Humbert. receperunt, ceteri لِيُودِعَهُ. Codice Par. illud confirmatur. Ox. لِعِنْدِهِ ita tamen ut pro أَتَاهُ scriptum sit أَتَا. Syntip. fab. 37: εἰς ἐπίσκεψιν αὐτοῦ. Aesop. fab. 137: ἐπισκέψεως χάριν. — 4) Herbin. فِي دَاخِلِ. — 5) Ox. et Par. عَائِدًا لَهُ. — 6) لِمَا ذَا edidit Gol. et post eum omnes praeter Svanborg. Ceterum pr. لِمَا لَا تَدْخُلُ in cod. Ox. leguntur haec: مَا لَكَ مَا تَدْخُلُ إِلَى عِنْدِي. — 7) Erpen. يَا أَبُو ٱلْحُسْنِ, quod Marcel. quoque in suis codd. invenit. Cod. Ew. يا ابا الحَسَنْ. Primus Schult. coniecit يَا أَبُو ٱلْحُصَيْنِ, quod receperunt Mich. Bernst. Causs. et Freyt.; Ox. يَا بَا ٱلْحُصَيْنِ, Par. يَا أَبَا ٱلْحُصَيْنِ. Scriptura altera oriri potuit ex يَا أَبَا ٱلْحِصْنِ. Rask. يَا أَبُو ٱلْحِصْنِ. — 8) Sic Ox. et Par. Humb. Calc., Freyt. سَيِّدِ,

٥ أَسَدٌ وَثَوْرٌ

أَسَدٌ مَرَّةً أَرَادَ يَفْتَرِسُ ثَوْرًا فَلَمْ يَجْسُرْ عَلَيْهِ لِشِدَّتِهِ فَمَضَى إِلَيْهِ لِيَحْتَالَ عَلَيْهِ قَائِلًا (1 أَعْلَمْ أَنِّي قَدْ ذَبَحْتُ (2 خَرُوفًا سَمِينًا (3 وَأَشْتَهِي أَنْ تَأْكُلَ عِنْدِي فِي هٰذِهِ ٱللَّيْلَةِ خُبْزًا (4 فَأَجَابَهُ إِلَى ذٰلِكَ فَلَمَّا وَصَلَ إِلَى ٱلْمَوْضِعِ وَنَظَرَ (5 قَدِ ٱسْتَعَدَّ ٱلْأَسَدُ حَطَبًا كَثِيرًا (6 وَخَلَاقِينَ (7 كِبَارًا فَوَلَّى ٱلثَّوْرُ هَارِبًا (8 لَمَّا عَايَنَ ذٰلِكَ فَقَالَ لَهُ ٱلْأَسَدُ لِمَا ذَا وَلَّيْتَ بَعْدَ مَجِيئِكَ إِلَى هَاهُنَا قَالَ لَهُ ٱلثَّوْرُ لِأَنِّي عَلِمْتُ أَنَّ هٰذَا (9 ٱلْاِسْتِعْدَادَ لِمَا هُوَ أَكْبَرُ مِنَ ٱلْخَرُوفِ * هٰذَا مَعْنَاهُ (10 أَنَّهُ مَا سَبِيلُ ٱلْعَاقِلِ أَنْ يُصَدِّقَ عَدُوَّهُ (11 وَيَأْنَسَ إِلَيْهِ ۞

Fab. V. 1) لَهُ فَٱعْلَمْ أَيُّهَا ٱلثَّوْرُ Ox. — 2) ٱلْيَوْمَ add. Ox. خَارُوفًا praebet cod. Ew. — 3) وَ adieci e cod. Ox. — 4) Ox. proxima usque ad كِبَارًا sic habet: [pr. مَعَهُ] وَمَضَا مَعُو [i. e. بِسْمِ ٱللّٰهِ] فَقَالَ لَهُ ٱلثَّوْرُ بِسْمِلَهْ إِلَى مَكَانِهِ فَٱشْتَدَّ ٱلْأَسَدُ يَحْطِبُ حَطَبٍ كَثِيرٍ [pr. حَطَبًا كَثِيرًا]. وجاب [vid. gloss.] خَلْقِينَ كَبِيرٍ فَأَنْظَرَهُ ٱلثَّوْرُ أَنَّهُ فِي هِمَكَةٍ كَبِيرَةٍ. — 5) إِذًا cod. Ew.; Par.: وَنَظَرَ وَإِذْ بِحَطَبٍ كَثِيرٍ. — 6) حِلَالًا cod. Ew. — 7) Ita Freyt. Schi. (in Erratis) Rask., rel. et. Schi. كُبَارًا male. — 8) Sic Causs. Schi. et Freyt. ac similiter Ox. لمن quod falso scriptum est pro لما ut fab. III. Ceteri, et. Rask. et cod. Ew. فَلَمَّا. — 9) Ita Oberl. Freyt. Schi. Rask., rel. الاستعداد male. Ox. ٱلْأَشْغَالَ كُلَّهَا (tum scrib. هٰذِهِ), et لِمَنْ pro لِمَا. — 10) Sic Par. cod. et Ox. Vulg. أَنْ. — 11) Ita cod. Ew. Vulg. وَلَا يَأْنَسَ.

٤ أَسَدٌ وَثَعْلَبٌ

أَسَدٌ مَرَّةً ٱشْتَدَّ عَلَيْهِ حَرُّ ٱلشَّمْسِ فَدَخَلَ إِلَى بَعْضِ ٱلْمَغَائِرِ يَتَظَلَّلُ (1 بِهَا فَلَمَّا رَبَضَ أَتَى إِلَيْهِ (2 جِرْذَوْنٌ (3 يَمْشِي عَلَى* ظَهْرِهِ فَوَثَبَ قَائِمًا فَنَظَرَ يَمِينًا (4 وَيَسَارًا وَهُوَ خَائِفٌ مَرْعُوبٌ فَنَظَرَهُ ٱلثَّعْلَبُ (5 فَتَضَحَّكَ عَلَيْهِ* فَقَالَ لَهُ ٱلْأَسَدُ لَيْسَ مِنَ ٱلْجِرْذَوْنِ خَوْفِي (6 وَإِنَّمَا كَبُرَ عَلَيَّ* ٱحْتِقَارِي* هٰذَا مَعْنَاهُ أَنَّ ٱلْهَوَانَ (7 عَلَى ٱلْعَاقِلِ أَشَدُّ مِنَ ٱلْمَوْتِ ۞

Fab. IV. 1) فيها Ox. — 2) Ita Bernst. Causs. Freyt. Rask.; Schult. Mich. Marcel. Oberleitner جِرْذَوْنٌ quod idem est. Cod. Ew. حَرْذُون. Erpen. Gol. Svanb. Herbin. et Schi. cum cod. Par. جِرْذَوْنٌ i. e. *mus, glis* (quanquam Erp. vertit *lacerta*). vid. Glossar. Ox. hic habet جَرَادَةٌ *locusta*, infra tamen الجرد (fortasse الجُرَذ *mus*). — 3) فَشَتْ فَوْقَ Ox. — 4) وَشِمَالًا Ox. — 5) فَضَحِكَ مِنْهُ Ox. — 6) Sic correxi suadente Sacyo (*Journ. des Savans.* 1831. Oct.), posteaque vidi Ox. codicem idem praebere, omisso tamen على. Commendatur haec emendatio tum cod. Par., in quo est إِنَّمَا عَظُمَ عَلَيَّ ٱحْتِقَارُهُ لِي, tum cod. Ew., qui habet أَكْبَرُ عَلَيَّ a Raskio receptum (expectaveris potius أَلَا أَكْبَرُ عَلَيَّ). Vulg. إِنَّمَا أُكَبِّرُ عَلَى quod incommodum est. — 7) Marcel. et cod. Ew. عند.

غَزَالٌ ٣

(1 غَزَالٌ مَرَّةً مَرِضَ (2 فَكَانَ أَصْحَابُهُ مِنَ (3 ٱلْوُحُوشِ (4 يَأْتُونَ إِلَيْهِ (5 وَيَعُودُونَهُ وَيَرْعَوْنَ * مَا حَوْلَهُ مِنَ ٱلْحَشِيشِ وَٱلْعُشْبِ فَلَمَّا (6 أَفَاقَ مِنْ مَرَضِهِ (7 ٱلْتَمَسَ شَيْئًا لِيَأْكُلَهُ فَلَمْ يَجِدْ فَهَلَكَ (8 جُوعًا * هٰذَا مَعْنَاهُ مَنْ كَثُرَ أَهْلُهُ كَثُرَتْ أَحْزَانُهُ ۞

Fab. III. 1) أَسَدٌ Ox. — 2) فَكَانُو Ox. — 3) لحوش Ox. — 4) Hoc posui cum Calc. pro vulg. يَأْتِي utpote quod prorsus insolitam verborum syntaxin huic loco infert. Confirmatur illud cod. Par. et Ox., quorum hic praebet ياتوه, alter ياتوا. Ed. princeps يانف. — 5) Sic scripsi cum Calc. et cod. Par. (in quo tamen ويعودوه). Erpen. Mich. Svanb. Herbin. وَيُودِعُهُ وَيَرْعَى. Gol. (in Erratis) coni. وَيَعُودُهُ وَيَرْعَى, quod Causs. Freyt. Schi. receperunt. يَعُودُهُ وَيَرْعَى Bernst. commendavit, Humb. recepit. Syntip. fab. 20: εἰς θέαν αὐτῆς. Marcel. in contextis: ويعوده ويودعه, in annotationibus autem ut cod. Ew.: يَعُودُهُ وَيُودِعُهُ, quod Raskio quoque placuit. Ox. pro يَعُودُهُ وَيَرْعَى offert ولمن يروحو من عنده يوزعون quae sic videntur scribenda وَلَمَّا يَرُوحُو مِنْ عِنْدِهِ يُوزِعُونَ. — 6) Sic nunc edidi cum Calc. Rask. et cod. Par. Ceteri فَاقَ quod est pro أَفَاقَ vid. Glossar. — 7) فَتَشَ Ox. — 8) Alii جُوعًا.

عَلَيْهِ (8 ٱلصَّيَّادُونَ فَٱنْهَزَمَ مِنْهُمْ (9 فَأَمَّا وَهُوَ فِي ٱلسَّهْلِ فَلَمْ (10 يُدْرِكُوهُ فَلَمَّا دَخَلَ
فِي (11 ٱلْجَبَلِ (12 وَعَبَرَ بَيْنَ ٱلشَّجَرِ (13 فَلَحِقُوهُ ٱلصَّيَّادُونَ وَقَتَلُوهُ فَقَالَ عِنْدَ مَوْتِهِ
ٱلْوَيْلُ لِي أَنَا (14 ٱلْمِسْكِينِ ٱلَّذِي ٱزْدَرَيْتُ (15 فِيهِ هُوَ خَلَّصَنِي وَٱلَّذِي (16 رَجَوْتُهُ
أَهْلَكَنِي ۞

---

inde est. لِعُظْمِ Calc., quod minus aptum. — 8) Id plerique habent, et. Calc. et cod. Ew., sed ed. princeps hic et infra secundum usum vulgarem ٱلصَّيَّادِينَ. — 9) Sic Par. et Schi., Freyt. coni. فَمَا هُوَ, quod probatur Raskio. Calc. فَأَمَّا هُوَ كَانَ. Vulgo (et. Ox.) فَأَمَّا هُوَ. — 10) يَلْحَقُوهُ Ox. — 11) ٱلْجِبَالِ Ox. — 12) وَٱلْغَيْضَةِ وَلَفَّ أَغْصَانُ ٱلْأَشْجَارِ بِقُرُونِهِ Calc. [nescio an voluerit وَلُفَّ]. — 13) Hoc Bernst. emendavit, vulgatum erat (et. Freyt.) فَلَحِقُوهُ. Calc. فَلَحِقَهُ. — 14) Sic Freyt. Schi. Humb., rel. et. Rask. et cod. Ew. المسكينُ minus recte. Vid. de Sacy gr. ar. II, 643. ed. 2. Ewald. gr. ar. II. p. 180. Syntip. fab. 15: *οἴμοι τῇ ταλαιπώρῳ.* Eiusdem generis scriptura infra taxatur fab. VIII et XXVII. Ceterum لِي om. Ox., Calc. autem sic verba composuit: الْوَيْلُ لِي لِأَنَّ ٱلْمِسْكِينَ ٱلَّذِي ٱزْدَرَيْتُهُ الخ, et in fine fabulae hanc sententiam adiecit: هٰذَا مَعْنَاهُ أَنَّ ٱلشَّيْءَ ٱلْحَقِيرَ ٱلَّذِي يُخَلِّصُكَ وَيَنْفَعُكَ فَهُوَ خَيْرٌ مِنَ ٱلْمَرْغُوبِ ٱلَّذِي يُهْلِكُكَ وَيُوبِقُكَ (ubi يَنْفَعُكَ scribendum pro يَنْفَعُكَ). — 15) بِهِ فَهُوَ Ox. — 16) رَجَوْتُ بِهِ فَهُوَ ٱلَّذِي Ox.

جَمِيعًا * هٰذَا مَعْنَاهُ أَنَّ مَدِينَتَيْنِ إِذَا ٱتَّفَقُوا عَلَى رَأْيٍ وَاحِدٍ. أَهْلُهُمَا فَإِنَّهُ لَا
(5 يَتَمَكَّنُ مِنْهُمَا (6 عَدُوٌّ فَإِذَا ٱفْتَرَقَا هَلَكَا جَمِيعًا ۞

٢ غَزَالٌ

(1 أَيَّلٌ (2 يَعْنِي غَزَالٌ مَرَّةً (3 عَطِشَ فَأَتَى إِلَى عَيْنِ مَاءٍ (4 يَشْرَبُ (5 فَنَظَرَ خَيَالَهُ فِي
ٱلْمَاءِ فَحَزِنَ لِدِقَّةِ قَوَائِمِهِ (6 وَسُرَّ وَٱبْتَهَجَ (7 لِعِظَمِ قُرُونِهِ وَكِبَرِهَا وَفِي ٱلْحَالِ خَرَجَ

τῷ τρόπῳ ἀμφοτέρους τοὺς ταύρους ἀνήρηκεν. — 5) Hoc introduxi ex cod. Ew., Freyt. et Rask. تَمَكَّنَ, Causs. تَمْكِنُ, Schi. تَمْكُنُ, rel. تُمْكِنُ, Sacyus (in *Journ. des Savans*. 1831. Oct.) volebat تُمَكَّنُ vel تَمَكَّنُ (i. q. تَتَمَكَّنُ). — 6) Sic pro vulg. عَدُوَّاتٌ scripsi cum cod. Par. et Ew. (عَدُوًّا). Calc. in Erratis عَدَاوَةٌ. Tota conclusio in cod. Par. haec est: هٰذَا مَعْنَى مَدِينَتَيْنِ إِذَا ٱتَّفَقَ رَأْيُ أَهْلِهِمَا فَإِنَّهُ لَا يُمَكَّنُ مِنْهُمَا عَدُوٌّ فَإِذَا ٱفْتَرَقَا هَلَكَا جَمِيعًا, in Ox. autem haec: هٰذَا مَعْنَى مَدِينَتَيْنِ إِذَا ٱتَّفَقَ رَأْيُ أَهْلِهِمَا لَا يُمَكِّنُو ظَالِمٌ [i. e. ظَالِمًا] يَدْخُلُ إِلَيْهِمْ فَإِذَا أَدْخَلُو دَهَكَهُمْ جَمِيعًا.

Fab. II. 1) Hirt. أَيَّلٌ, et sic hanc vocem appellabat Erpen. Male vero Calcutt. editor أَيِّلٌ. — 2) Sic ed. Freyt., priores يُعْنِي male. Ceterum verba يعنى غزال praepostere addidit nonnemo, qui cervos sibi minus notos habuit. Ab Ox. et Par. absunt, Calc. quoque omisit. Cf. fab. VIII. IX. — 3) Ita Hezel. (*Anweis*. p. 138) Bernst. Freytag. Schi. Rask. Humb., rel. et. cod. Ew. عَطَشَ ex vulgi ore. — 4) لِيَشْرَبَ Ox. Calc. — 5) فَرَءَا ظِلَّهُ Calc. — 6) Rel., praeter Freyt. Schi. Rask. Humb., وسر falso. — 7) لِعِظَمِ (et وَكِبَرِهَا) cod. Ew., quod per-

أَمْثَالُ لُقْمَانَ ٱلْحَكِيمِ

أَسَدٌ وَثَوْرَانِ

أَسَدٌ مَرَّةً خَرَجَ عَلَى ثَوْرَيْنِ فَٱجْتَمَعَا جَمِيعًا (1 وَكَانَا يَنْطَحَانِ بِقُرُونِهِمَا وَلَا (2 يُمَكِّنَاهُ مِنَ ٱلدُّخُولِ بَيْنَهُمَا فَٱنْفَرَدَ (3 بِأَحَدِهِمَا وَخَدَعَهُ وَوَعَدَهُ * (4 أَلَّا يُعَارِضَهُمَا وَإِنْ تَخَلَّى أَحَدُهُمَا عَنْ صَاحِبِهِ فَتَخَلَّى أَحَدُهُمَا وَٱفْتَرَسَهُمَا

Fab. I. 1) وَكَانَ cod. Ew. Ox. et ed. Calcutt., وَكَانَا rel., etiam cod. Par., in quo proximo verbo pronomen adiectum est يَنْطَحَانِهِ. — 2) Ita cod. Par. Caussin. Freytag. et Schier., idemque volebat librarius cod. Ox. scribens يمكنا, rel. omnes et. cod. Ew. يُمْكِنُهُ. Ad illud accedunt graeca Syntipae fab. 13: *οὐκ εἴων τὸν λέοντα μέσον αὐτῶν παρελθεῖν.* — 3) Ita Causs. Freytag. et Schier. optime, cod. Par. بِأَحَدِهِمَا وَوَعَدَهُ, cod. Ew. بِأَحَدِهِمَا وَيَخْدَعُهُمَا وَأَوْدَعُهُمَا, Ox. ٱلْوَاحِدُ وَوَعَدَهُ, Erpen. Rask. al. وَيَأْخُذُ يَخْدَعُهُمَا وَأَوْعَدَهُمَا, Gol. coni. يَأْخُذُهُمَا وَيَخْدَعُهُمَا وَأَوْعَدَهُمَا, quam coniecturam recepit Herbin, Calc. لِيَأْخُذَهُمَا وَيَخْرَعَهُمَا فَأَوْعَدَهُمَا. Graeca Syntipae l. l. huiusmodi sunt: *κατεσοφίσατο τοῦ ἑνὸς καὶ πρὸς αὐτὸν ἔφησεν.* — 4) Cod. Ox. أَنْ لَا يُعَارِضَهُ لمن [scr. لَمَّا] تَخَلَّوْ عَنْ بعصم [scr. بَعْضِهِمْ] فَدَخَلَ ٱلْأَسَدُ ٱفْتَرَسَهُمَا جَمِيعًا, Par. بِأَنْ لَا يُعَارِضَهُ إِنْ تَخَلَّى عَنْ صَاحِبِهِ فَلَمَّا ٱفْتَرَقَا افرسهما [leg. ٱفْتَرَسَهُمَا] جَمِيعًا. Ex quo تَخَلَّى admisi cum Freyt. et Schi. pro vulg. يَتَخَلَّى. Syntip. l. l. *ὡς εἴγε τὸν σὸν ἑταῖρον προδώσεις μοι, ἀβλαβῆ σε διατηρήσω. καὶ τούτῳ*